דבר

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
עתון פועלי ארץ ישראל
מייסדו ועורכו הראשון ב"ל כצנלסון ז"ל
מאוחד עם לַמֶרחָב

יום שני, ו' באדר ב' תשמ"ו, 17 במארס 1986 ● גליון 18763

היום 12 עמודים ● המחיר 63 אגורות כולל מע"מ

היום בדבר

- גונזאלס, ההימור שהצליח — שלמה שפיר
- בריחה או גירוש — חגי אשד
- עסקים עם סעודיה — אורי שחר
- אגדת „הברית ההיסטורית" — מאיר בראלי
- בורסה וכלכלה, על הדשא
- עכשיו, כוכבים ולילות

תיקו מדיני בבחירות בצרפת

מפלגות הימין זכו במחצית הקולות; הסוציאליסטים – המפלגה הגדולה

הניאו־פאשיסטים של לה־פן זכו ב־10% של הקולות ● ז'אק שיראק עשוי להרכיב הממשלה

מאת גדעון קרן, כתב „דבר" בצרפת

פאריס (מיוחד ל„דבר"). — מפלגות הימין, הרפובליקנים (גוליסטים) והדמוקרטים, ניצחו אתמול בבחירות לאסיפה הלאומית בצרפת. עם זאת נראה, כי יהיה להם קשה להרכיב ממשלה שתסתמך על נבחריהם בלבד.

על פי הערכות ראשונות קיבלו שתי המפלגות בדיוק מחצית המושבים באסיפה הלאומית — 289. סיעות הימין הקטנות קיבלו שני מנדטים נוספים. אך כדי להרכיב רוב יציב יהיה צורך להתחשב ב„מנצחים" השותפים של בחירות אלה, „החזית הלאומית", הניאו־פאשיסטית שבראשות ז'אן מארי לה־פן, שזכתה ב־9.8 עד 10 אחוזים מקולות המצביעים — קצת יותר, או בדיוק כמו המפלגה הקומוניסטית. זו הפעם הראשונה יישב הימין הקיצוני באסיפה הלאומית.

מזכ"ל המפלגה הדמוקרטית, פראנסואה ליאוטאר אמר אמש, כי „הנשיא מיטראן הצליח, בשיטת הבחירות היחסית שכפה, למנוע אפשרות של שלטון יציב בצרפת". אם יתאמתו התחזיות, עשוי מיטראן להצליח בכוונתו למנוע מן הימין את השלטון המוחלט ולעשות את השלטון תלוי בהכרעותיו, עד כדי אפשרות של בחירות חדשות במועד שיחליט.

למרות שהמפלגה הסוציאליסטית הצליחה לצמצם במשהו את המפלה, כי היא המפלגה הגדולה בצרפת — 32 אחוזים, 210 מושבים, היא לא תוכל למשול לבדה כמו באסיפה היוצאת וכנראה גם לא למשול בכלל.

המנהיגים הבכירים נמנעו אתמול מתגובות בשעות הראשונות משום שהשיטה היחסית־איזורית הביאה לכך שהתוצאות לא היו ברורות לחלוטין בגלל המאבק הצמוד מאוד על הרוב המוחלט מצד הימין. לשתי מפלגות הימין יש, בכל מקום, 42.2 אחוזים ולימין בכלל 54 אחוזים, לעומת 45 לשמאל. הרוב שבידי הימין הוא הגדול ביותר מאז שנות ה־60.

בתוך הימין חזקים יותר הגוליסטים, להם 161 צירים לעומת 128 לדמוקרטים. אך, כאמור, נראה, כי הנשיא מיטראן הצליח בתמרון שלו והוא יוכל להכריע מי יהיה ראש הממשלה. אם אכן יהיה זה ז'אק שיראק, המנהיג הגוליסטי, הוא יוכל להכתיב לו את תנאיו, אך יש להביא בחשבון כי בתוך הימין יש צירים התומכים בריימונד באר, המועמד לנשיא, המסרב להשתתפות הימין בממשלה.

על הצלחתו הגדולה של לה־פן אמר אתמול ראש ארגון הנוער נגד גזענות — אס.או.אס. גוטנות: „היום צמח סרטן בגוף הפרלמנט הצרפתי".

ז'אק שיראק, בן 53, מכהן כראש עיריית פאריז ועומד בראש המפלגה הגוליסטית „ר.פ.ר.". הוא נחשב אדם בעל מרץ רב, שאפתן שרכש לו ידידים ואויבים רבים במהלך 20 שנות פעילותו בזירה המדינית.

ריימון באר הוא פרופ' לכלכלה לשעבר. לפי ספריו לומדים עדיין באוניברסיטאות צרפת. הוא נתמנה לתפקיד ראש הממשלה בשנת 1976 על ידי הנשיא ז'יסקאר דאסטן.

לאחר שהסוציאליסטים ניצחו ב־1981 הוא פרש מכהונתו בבושת פנים, ונחשב עד לאחרונה אחד מראשי הממשלה הפחות פופולאריים בגלל המדיניות הצנע־אינפלציונית שניהל, אך לאחר שהסוציאליסטים עלו על דרך הצנע, הרחיב באר את קהל התומכים בו הן בקרב הגוליסטים והן בקבוצת „או.ד.פ."

באר, בן ה־61 ניהל מסע נגד הסוציאליסטים, אך סירב להצטרף לז'יסקאר ולשיראק, אותם הוא מאשים בהסכמה לעקרון הדו קיום עם הנשיא מיטראן.

לא יצרפו את לה־פן

לאחר פרסום תחזית המחשב אמש הודיעו ראשי מפלגות הימין הגדולות, כי בשום פנים לא יהיו מוכנים לשיתופה של מפלגתו הימנית הקיצונית של ז'אן מארי לה־פן בממשלה בהשתתפותם.

מגמה מעניינת נוספת, שבאה לידי ביטוי בבחירות אמש, היתה היחלשות כוחה של המפלגה הקומוניסטית שבראשות ז'ורז' מארשה אשר זכתה, ככל הנראה בפחות מ־10 אחוזים מהמושבים לראשונה מזה 50 שנה.

הנשיא פראנסואה מיטראן, פתק ההצבעה בידו, בתא הקלפי. צילום: א. פ.

מוטי גלעדי ושרית צוריאל ניצחו, בשירם „יבוא יום" בתחרות על ייצוג ישראל ב„אירוויזיון" בברגן שבנורבגיה (קרא בעמ' 2) צילום: יצחק הררי

שולץ ובראנדט לא שיכנעו את ריז'קוב להיפגש עם פרס

שה"ח האלג'ירי נבוך כאשר „נכפה" ע"י שולץ ללחוץ ידו של ר"מ ישראל

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

ראש ממשלת ברית המועצות ניקולאי ריז'קוב סרב להיפגש עם ראש הממשלה שמעון פרס. אישים ובהם שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ ויושב ראש האינטרנציונל הסוציאליסטי וילי בראנדט ניסו להסדיר בשבת פגישה בשטוקהולם בין השניים ואולם ראש ממשלת ברה"מ התחמק ואמר, כי זמנו קצר ולא יוכל לאפשר לו להיוועד עם פרס.

ר"ש הממשלה דיווח אתמול בישיבתה השבועית של הממשלה על פגישותיו בבירת שוודיה במסגרת ההתכנסות הבין־לאומית ללוויתו של אולוף פאלמה. פרס נועד עם עשרות מנהיגים מכל העולם. הוא סיפר כי שר החוץ של אלג'יריה טאלב איברהימי היה נבוך ביותר כשנאלץ, בתיווכו של שולץ, ללחוץ את ידו. פרס גילה כי עבר ליד חדרו של שולץ בבית ההארחה הרשמי של ממשלת שוודיה והציץ לחדרו. „בוא תיכנס", קרא לו שולץ שישב ליד שר החוץ של אלג'יריה ה„נכפה" עליו ללחוץ ידיים.

עם אישור שנה רביעית לרב־אלוף לוי

נפתח המירוץ הגלוי על כהונת הרמטכ"ל הבא

מאת סלי זליגר, הסופרת הצבאית של „דבר"

הרמטכ"ל רב־אלוף משה לוי יכהן בתפקידו שנה רביעית, החל מחודש אפריל — על כך החליטה אתמול הממשלה באשרה את ההמלצה שהביא לפניה שר הבטחון. בכך תמו חדשים של ניחושים והשערות באשר לאישור השנה הרביעית, אקט כמעט פורמלי בלבד במהותו, שכן רוב הרמטכ"לים שירתו לפחות ארבע שנים בתפקידיהם.

עם ההחלטה הרשמית על הארכת כהונת הרמטכ"ל וסיום הניחושים בעניין זה, נפתח אולי באופן גלוי המירוץ על קבלת התפקיד בתום כהונתו של לוי. צופים, כי עם השלמת סבב המינויים הבכירים בקרוב, ולאחר קבלת השנה הרביעית לרמטכ"ל, לא יהיה מנוס מאווירת „המירוץ על הרמטכ"לות". לא מן הנמנע שהחלטה סופית על הרמטכ"ל הבא תיפול בעוד כחצי שנה.

אי־הסכמה מוחלטת בין פרס לנסים על מינוי יועץ משפטי

מאת טובה צימוקי, סופרת „דבר" בירושלים

אי־הסכמה מוחלטת קיימת בין ראש הממשלה שמעון פרס לבין שר המשפטים משה נסים באשר למינויו של היועץ המשפטי לממשלה בעקבות התפטרות הפרופ' זמיר.

אולם ל„דבר" נודע, כי נוספה סעיף בהסכם הקואליציוני בין המערך לליכוד קובע, כי מינויים כגון: היועץ המשפטי לממשלה, הרמטכ"ל והמפכ"ל, יהיו חייבים להיות מוצגים על דעת השר הממונה, ראש הממשלה וממלא־מקומו. לפיכך, לא יוכל השר נסים להציג מועמד שלא קיבל גם את אישורם של פרס ושמיר.

נודע, כי השר נסים מקיים בימים האחרונים שורת התייעצויות ופגישות בלתי־פורמליות עם אישים שונים המציעים עצמם או מוצעים לכהונה זו. עם זאת, מיצנד ככל הנראה השר נסים את התפקיד לאיש אקדמיה.

ככל הנראה מועמדו של נסים הוא פרופ' יצחק אנגלרד, דיקן הפקולטה למשפטים באוניברסיטה העברית בירושלים, או מנכ"ל משרדו מאיר גבאי.

מועמדו של פרס לתפקיד, המקובל גם על שמיר, הוא יוסף צ'חנובר, מי שכיהן כמנהל משרד החוץ. בימים אלה הועלה גם שמה של שופטת בית המשפט המחוזי בתל־אביב הדסה בן־עתו לתפקיד זה.

שר המשפטים הודיע בשבוע שעבר בכנסת, כי אין להשתהות זמן רב בבחירת היועץ המשפטי לממשלה. הוא הבטיח שבקרוב מאוד יוכרע מי יהיה היועץ המשפטי הבא.

רפי איתן נבחר יו"ר כימיקלים לישראל

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

מועצת המנהלים של „כימיקלים לישראל" בחרה אתמול את רפי איתן כיו"ר הבא על הקונצרן במקומו של ישראל סוריג, המסיים את תפקידו בסוף החודש הזה.

את מועמדותו של רפי איתן הציג בדירקטוריון כ"ל היו"ר הפורש ישראל סוריג, על פי המלצה משותפת של שר התעשיה והמסחר אריאל שרון ושר האוצר יצחק מודעי. מועמדותו של איתן אושרה זה אחר בישיבת הדירקטוריון. רפי איתן שכיהן בעבר כיועץ ראש הממשלה למלחמה בטרור, התפרסם לאחרונה בישראל וחו"ל כאישיות הישראלית הבכירה שהיתה מעורבת בפרשת פולארד.

צעד פיוס ב„חרות" בגישור שרון – שמיר קורא לאלם תקשורתי

מאת עליזה וולך, כתבת „דבר" לענייני מפלגות

צעד ראשון לקראת פיוס בהנהגת „חרות" נעשה אתמול בתיווכת הגישור של השר אריאל שרון מצד אחד, ובקריאתו של השר יצחק שמיר לכל הצדדים לאלם תקשורתי.

ההימנעות מכל הצהרה, הודעה וראיון הנוגעים לאירועים בועדת „חרות", אמר מ"מ ראש הממשלה יצחק שמיר ב„קול ישראל" אתמול בצהריים, דרושים „למניעת החרפת הניגודים וחילוקי הדיעות כדי לאפשר לתנועה להתגבר על הקשיים ולהחזירה למסלול".

את המחווה הגלויה בעניין זה עשה אמש השר דוד לוי, שוויתר על ראיון מתוכנן עימו במשדר „מבט" בטלוויזיה. לוי הוא השר היחיד שלא התראיין באולפן הטלוויזיה מאז תום הועידה.

בפגישה של 5 שעות עם הפעילים המרכזיים וחברי הכנסת שבתנועה, הביע אתמול לוי נכונות להיפגש עם יצחק שמיר, כפי שהציע שרון.

המושב השני לפני ועידת „העבודה"

השר שרון נפגש אתמול עם השרים לוי ושמיר, עם כל אחד לחוד. יצויין, כי יוזמה זו שלו קיבלה את ברכת אליעזר שוסטק ב„לעם" ונציגי הנהלת ותיקי תנועת „חרות".

בפגישתו עם דוד לוי, הראשונה מבין שתי הפגישות, חזר שרון על מחוייבותו להמשך שיתוף הפעולה ביניהם והדגיש, כי לא יניח שיפגע בו ושיתקע טריז ביניהם.

בפגישתו עם שמיר חזר שרון על תמיכתו בו כמועמד המפלגה לראשות התנועה ולראשות הממשלה. כן סוכם, שימשיך במאמצי הגישור שלו במתכונת הנוכחית עד שתתאפשר פגישה משולשת.

מקורבי שרון מסרו אתמול ל„דבר", כי שרון מצדד בכינוס הועידה למושב קצר נוסף עוד לפני ועידת מפלגת העבודה ב־8 באפריל, ובימים הקרובים יעשה מאמץ להסכים על חלוקת התפקידים בין השלושה בהנהגה כדי לאפשר את כינוס המושב.

מקורבי שמיר מסרו אמש ל„דבר", כי מ"מ ראש הממשלה לא יסכים בשום אופן שתפקיד יו"ר ההנהלה יופרד מתפקיד יו"ר התנועה. לפיכך אין להוציא מכלל אפשרות שאם שמיר יהיה יו"ר התנועה וההנהלה ושרון יו"ר המרכז, ישמש לוי כיו"ר הועידות.

שרון יעמוד גם בראש ועדת הצירופים, שתמנה חמישה אנשים: 2 ממחנה שמיר־ארנס, 2 ממחנה לוי־שרון והיו"ר שרון. הועדה תהיה רשאית לצרף עוד כ־10 אחוזים של צירים לועידה, שתוכרז ככל הנראה למרכז התנועה, לפחות כהסדר־ביניים אם לא יהיה זה מקובל על כל חלקי התנועה.

יצוין, שהפיכת הועידה למרכז המוני תקשה על האיחוד עם המפלגה הליברלית, בה עד שרון יתבע שכל אחת משתי החטיבות תבחר את נציגיה למוסדות בנפרד ולא תשתתף בבחירת נציגי החטיבה האחרת. עמדה זו מקובלת גם על לוי, המתנגד למתן זכות בחירה לצירים מסויימים.

הסיכום שנתקבל בממשלה

180 מיליון ד' מחובות סו"ב לטווח קצר - יומרו לטווח ארוך

100 מיליון ד' על־ידי סו"ב וחברת העובדים ו־80 מיליון ד' על־ידי הממשלה

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הממשלה שוקלת לסייע גם לקבלנים ולחברות בניה אחרות, בנוסף ל„סולל־בונה", שנקלעו לקשיים כספיים.

על פי הצעתו של ראש הממשלה שמעון פרס, הטילה אתמול הממשלה על אהרון פוגל, הממונה על התקציבים במשרד האוצר, לבדוק גם תכניות סיוע והבראה לאותן חברות, זאת, לאחר שאישרה עקרונית את הסיוע ל„סולל־בונה".

סוכם, כי החובות בסך 180 מיליון דולר המיועדים לפרעון בזמן קצר יומרו לחובות לטווח ארוך — 100 מיליון דולר ע"י „סולל־בונה" וחברת העובדים ו־80 מיליון דולר ע"י הממשלה, אם כי שר האוצר יצחק מודעי דורש שמעורבות הממשלה תהיה רק בסכום של 40 מיליון דולר. אם פרס ומודעי לא יוכלו להגיע להסכמה, תובא המחלוקת שוב לממשלה.

במהלך הדיון אמר ראש הממשלה כי הוא חושש גם למצבה של חברת „רסקו". אריאל שרון אמר שיש לעזור גם למלונאי חיים שיף. צדי צרפתי אמר שבדיון לדאוג גם לרוכשי הדירות של „הקליף". „אני מודאג מאותם ספקים בתכנית ההבראה של סולל־בונה שמדברים על פיטוריהם של אלפי עובדים", אמר דוד לוי.

גיד בנק ישראל משה מנדלבאום האשים את הממשלה באחריות למשבר בענף הבניה. „הממשלה השתלטה על כל מקורות ההון לטווח הארוך. מגיע על כן לפרוע את חובותיה של „סולל־בונה" ולהציל אותה מהתמוטטות. אם הפרשה הזאת היתה מתרחשת בארצות־הברית, לא היתה צריכה הממשלה שם להתערב. הבנקים היו מוכנים נחלצים לסייע", אמר.

קיסר: הממשלה עומדת מהצד בעוד אלף מפעלים מתמוטטים (בעמ' 2)

מס הכנסה פשט על מלונו של שיף ועיקל ציוד

מאת משה גבע סופר „דבר"

חוליות מס הכנסה פשטו אתמול על מלון „דיפלומט" בתל־אביב שבבעלותו של חיים שיף. אנשי המס עיקלו בתוך לובי המלון מכשירי טלוויזיה, משקאות חריפים מהבר ומכונות־כתיבה מן המשרדים.

הפשיטה באה בעקבות צ'קים שחזרו לאחר שנתקבלו משיף על חשבון חובותיו.

ל„דבר" נודע, כי ערך הציוד שעוקל נאמד ב־40,000 ש"ח, בעוד שחובותיו של שיף לשלטונות המס מסתכמים ב־400,000 דולר.

שיף הגיע עם שלטונות המס להסדר תשלומים שלפיו היה עליו לשלם 50,000 דולאר כתשלום ראשון. לאחר שלא עמד בהסדר קיבל ארכה, אשר גם בה לא עמד.

מבשרזו של שיף נמסר, כי הצ'קים שחזרו, ניתנו על סמך ידיעה שבינתיים תקבל הרשת סיוע מן הממשלה. כאשר במשרד הסיוע התעכבו, ביקש שיף ארכה נוספת אך לא נענה. גם בעת העיקול התקשרו שיף ועורך דינו לנציבות מס הכנסה בבקשה לדחות את הפעולה, אך לשווא.

שיף שרוי בקשיי נזילות זה זמן רב ולמעשה מופעלים רק שניים מבין שבעת מלונותיו. משכורות העובדים בחודש האחרון שולמו רק בחלקן. [illegible] כספים ממקורות שונים. אמש הוזכרה רשת המלונות של שיף בישיבת הממשלה, בהקשר לבדיקת האפשרות להלוואה עבורה.

יו"ר סיעת המערך בכנסת

לא אמליץ להצביע בעד אגרת חינוך ומס על קצבאות גימלאים

מאת סופר „דבר" בכנסת

יו"ר סיעת המערך ח"כ רפי אדרי אמר כי לא יוכל להמליץ בפני הסיעה להצביע בעד אותם סעיפים בתקציב המדינה, המטילים אגרת חינוך ומס על קצבאות גימלאים.

„לא יתכן שנחזור לגבות [illegible] כספים מתלמידים ונעסוק בגביה [illegible]", אמר ח"כ אדרי. יו"ר סיעת המערך תובע לקצץ סכום של 50 מיליון דולר במשרד הביטחון, השיכון והעבודה למשרד המסחר והתעשייה באזורי הפיתוח.

הערב עומדת להתכנס הועדה לענייני תקציב של סיעת המערך כדי לקבוע את סדרי העדיפויות בנושאי תקציב שונים, שישמשו בסיס לדרישות סיעת המערך ממשרד האוצר. בסיעת המערך הובהר אמש כי אין כל כוונה, שדרישות אלה יגרמו לחריגה מהמסגרת התקציבית. אדרבא, סיעת המערך רואה בשמירה על המסגרת התקציבית אחת העדיפויות להצלחת התוכנית הכלכלית שגובשה על ידי ראש הממשלה שמעון פרס והמערך. יחד עם זאת, בסיעת המערך יש התנגדות ליותר מאשר שני הסעיפים שהוזכרו על ידי יו"ר הסיעה ח"כ אדרי.

במערך דורשים לבטל את דרישת האוצר להקטין את התמיכה לגמלאים וכן מתנגדים בסיעה לדרישה להגדיל את השתתפות החולים בתקציבי קופות החולים ולהוסיף סכומי כסף לתקציב כדרך ההקלאות כדי לסייע לישובים הצעירים ולעודד את הייצור החקלאי.

הקים בבקעה מפעל מכספי הסוכנות - ועתה מתחרה בו

היזם, איתן ישראלי: במפעל לא פותח שום ידע חדש

מאת אריאל ברקמי כתב „דבר"

איתן ישראלי, לשעבר מנכ"ל משרד החקלאות, הקים מפעל לעיבוד ירקות בבקעת הירדן מכספי הסוכנות ועתה מתחרה בו במפעל פרטי, בניגוד לחוזה שנחתם עימו.

ב־1984 נחתם חוזה בין החברה לפיתוח בקעת הירדן לבין איתן ישראלי מחברת „בית אינטרפרייס", שלפיו יעסוק ישראלי בפיתוח נסיוני של ירקות ופירות מעובדים לחו"ל. ישראלי, כטוב לדבר, התחייב כי תוצאות בתקופת ניסוי לאיחוד הבקעה בלבד וכן שהוא לא יהיה רשאי להעביר את הידע בתחום הפיתוח לכל גוף אחר, פרט לחברה לפיתוח בקעת הירדן.

המפעל לעיבוד ירקות הוקם בבקעת הירדן באפריל 1985 כשמחלקת ההתיישבות השקיעה בו כ־75,000 דולר. ישראלי עצמו קיבל משכורת של כ־30,000 דולר בשנה.

המפעל שהוקם בבקעה מפאק ירקות טריים (ולא מהקפאה) כמזהם התוכנים לארוזים ומוכרים אותם בשיטה מיוחדת. שיטת הייצור במפעל בבקעת הירדן היא ראשונה בסוגה שנעשה בה שימוש בארץ.

איתן ישראלי נפרד מהחברה לפיתוח בקעת הירדן לאחר הקמת המפעל והקים מפעל פרטי משל עצמו בשם „ירקות אקספרט" ברעננה. במפעלו הפרטי הוא מתחרה עתה עם תוצרת המפעל של בקעת הירדן וחתם על הסכמי סחר עם רשת קואים באיחוד ויע.

מנכ"ל החברה לפיתוח בקעת־הירדן, רוני דורון, אמר ל„דבר", כי ישראלי פעל בניגוד להסכם ומאיים עתה על עצם קיום המפעל בבקעה, לאחר שקיבל את שכרו בביזור לשם הקמתו ואילו עתה הוא מתחרה בו במפעלו הפרטי.

איתן ישראלי אמר ל„דבר" בתגובה, כי טענת החברה לפיתוח בקעת הירדן „היא קישקוש" כי בבקעה לא פותח כל ידע חדש. לדבריו זאת, הוא עצמו קיבל את שכרו בעבור הידע שהביא עימו לבקעה.

מנכ"ל המחלקה להתיישבות בסוכנות, יהודה דקל, אמר בתגובה ל„דבר": „איתן ישראלי פעל באמון החברה לפיתוח בקעת הירדן בעצם הקמת מפעל מתחרה בניגוד להסכם. לדעתי, על החברה לפתוח לתבוע את ישראלי לדין".

השערה שנבדקת במשטרת הנגב

ייתכן שתוקף התיירת — הוא האיש שירה בחיילת הטרמפיסטית באוגוסט

מאת אמיר רוזנבלום סופר „דבר"

מרים שטוקר, התיירת הצעירה ממערב גרמניה שנעשתה שלשום מבקר אכזרית ומותקפת חבירה במשק של קיבוץ רביבים בנגב, המאוחה מכתב אצל יהודה ירושלמית. שכבר כתבה כי היא נאלצת לנסוע בטרמפים בכבישי הארץ מפיק שאין בידיה כסף רב.

במשטרת מרחב הנגב בודקים אפשרות שהאלמוני שביצע את המעשה הוא זה שתקף וירה ב־16 באוגוסט אשתקד ליד רמת־חובב בחיילת טרמפיסטית שאספה אל רכבו. גורמים בכירים במשטרה הצביעו אתמול על הדמיון הרב בשיטות ביצוע התקיפה ועל פרטים מקבילים שהתגלו בשני המקרים. גם החיילת, בעת עלתה על רכבו של התוקף, סיפרה בשיחת טלפון לבית הוריה כי היא תגיע הביתה בטרמפים מכיון שאין לה די כסף לאוטובוס. בשני המקרים הותקפו הקורבנות באותו איזור (קיבוץ רביבים נמצא דרומית־מערבית לרמת־חובב ובמרחק של כ־15 ק"מ משם), באותו יום (שישי) ובזמן משוער זהה (שעות אחר הצהריים המוקדמות). מתיאור הראשוני של עדי־ראיה שהיו קרובים למקום שבו הותקפה המתנדבת עולה, כי החשוד במעשה נהג ברכב לבן חדיש, בעוד שעל פי החשד האלמוני שתקף את החיילת נהג במכונית „סובארו" לבנה מדגם חדיש, ככל הנראה בשנת ייצור 1985. הגורמים הבכירים ציינו, כי לא מן הנמנע שהחשוד במעשה הוא תושב הנגב שכן בשני המקרים גילו התוקפים התמצאות בשטח.

המתנדבת, כבת 20, מאושפזת במצב אנוש ועדיין מחוסרת הכרה במחלקה לטיפול נמרץ בבית"ח „סורוקה" בבאר שבע. דוברת בית החולים תמי ליבנפלד מסרה, כי הצעירה מחוברת למכשירי הנשמה ונשקפת סכנה לחייה. במשטרת מרחב הנגב הוקם צוות חקירה מיוחד ומורחב בראשותו של ראש לשכת החקירות המרחבית רב־פקד חיים ספרן. במשטרה ציינו אתמול, כי הרכב הנחשד אינו זהה

(המשך בעמוד 2)

ההוראה להצטייד בנשק דחתה יציאת בי"ס לפגישה עם תלמידים ערבים בכפרים

אין במשרד החינוך גוף לטיפול בבעיות המתעוררות עם הפגישות

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני החינוך

בית ספר יסודי באיזור הקריות בחיפה דחה לא־מכבר יציאה לפגישה עם תלמידים ערביים בכפרים בגלל ויכוח אם יש למלא אחר ההוראות שלפיהן טיול מאורגן לאזורים מסוימים מחייב צירוף מלווים נושאי נשק.

הורים מבית הספר טענו באוזני מארגן האירוע פרחות אגבריה נציג הארגון „ניצני שלום" כי לא ייתכן לערוך ביקור בכפר ערבי ללא נושאי נשק גם אם מטרת הביקור היא פגישת תלמידים. המארגן טען כי לא ייתכן להופיע למפגש, שמטרתו קירוב לבבות בלווית נושאי נשק. בגלל הוויכוח נדחה המפגש.

המפגשים עוררו בעיות גם בבתי ספר בעכו. למרות היותה עיר מעורבת התנגדו הורים ליציאה לבתי ספר ערביים מטעמי בטחון אם כי הסכימו לארח ילדים ערביים.

שר החינוך דב גולדברג מסר בתגובה, כי „לא יעלה על הדעת לקשור מפגשי תלמידים עם נשק. יחד עם זאת, אין לבטל את הוראות המשטרה, שלפיהן יש לצרף מלווים נושאי נשק לטיולים באזורים מסויימים. צריכים גם למלא אחר ההוראות וגם לקיים את המפגשים. להשתדל שלא להבליט את הנשק."

יצויין כי אין במשרד החינוך שום גוף המטפל במכלול הבעיות המתעוררות עם המפגשים. 47 עמותות של מתנדבים עוסקות בנושא, ללא שום תיאום ביניהן. עוזר השר מסר כי בשבוע החולף דן השר בנוך עם הנהלת משרדו בצורך להקים גוף על נושא זה.

صكتا من الاجل

חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות • חדשות •

הממשלה משקיפה מהצד בעוד אלף חברות מתמוטטות - מתריע קיסר

האופוזיציה בהסתדרות תובעת להקים ועדת חקירה למשבר ב„סולל בונה"

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

1,138 חברות ומפעלים עומדים בפני פשיטת רגל, רובם מהמגזר הפרטי והממשלה עומדת מן הצד. ראש הממשלה מתחיל להבין שהניתוח מצליח אבל החולה מתחיל למות.

כך אמר אתמול מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר, בישיבה סוערת של הועד הפועל של ההסתדרות שהוקדשה ברובה למשבר „סולל בונה" וקופת חולים.

קיסר הגדיר את יחסה של הממשלה לקופת חולים כ„שערוריה", מאחר שהקטינה את השתתפותה בתקציב קופ"ח „בצורה שאין לה אח ורע בעולם". המזכ"ל גילה שמנהלי מחלקות בבתי חולים נפגשו עמו בסוף השבוע שעבר והתריעו שאינם מסוגלים עוד לתפקד וכי יאלצו להפר את שבועת הרופא.

באשר ל„סולל בונה" אמר קיסר כי חברה זו היא חלק מבנק חברות שרבות מהחברות שבו — החל מ„קלריף", דרך גיבור ועד ל„רסקו" — נקלעו לקשיים. עם זאת, הביע הסכמתו לכך שהגורמים האחראים למשבר ב„סולל בונה" יתנו את הדין, אם יתברר שמעלו בתפקידם. „זה כולל אותי עצמי", הוסיף.

בראשית הישיבה האשים ח"כ רן כהן מסיעת ר"צ את הנהלת „סולל בונה" כי דאגה ליפות את המאזנים בדרך מלאכותית ומכסה החל משנת 1983 ומעשה זה הוא שהביא את הקונצרן אל סף פשיטת רגל. לדבריו, הדיח פנייה שהצביע על מצבו הקשה של „סולל בונה" באיזור חיפה — בנגב. כהן דרש שתוקם ועדת חקירה ושיוחלפו חברי הדירקטוריון של הקונצרן.

גם יו"ר סיעת הליכוד, ח"כ יעקב שמאי, דרש להקים ועדת חקירה ציבורית ולפטר את מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, המשמש יו"ר מועצת המנהלים של „סולל בונה". שמאי טען שגם המנכ"ל הארצי של הקונצרן, אהוד שילה, שהיה אחראי להסתבכות של „סולל בונה" בחו"ל, חייב לשלם את מחיר הכשלון הניהולי.

רוזוליו: דברי רשע

מזכיר חברת העובדים, דני רוזוליו, השיב בזעם על דבריו של רן כהן והטעים כי לולא חסינותו של ח"כ כהן, צריך היה להעמיד אותו למשפט. רוזוליו דחה את הטענה שיופו מאזני „סולל בונה" וכפר בכך שההנהלה לא התריעה בזמן על מצבו המתדרדר של הקונצרן. „הקביעה הסוציאלית שלפיה המנהלים במשק ההסתדרותי אינם יעילים היא מרושעת", ציין מזכיר חברת העובדים.

יו"ר היחידה לתכנון כלכלי, נחום פסה, הצביע בישיבה על הגידול שחל בפער ההכנסות בין העשירונים העליונים שבאוכלוסיה לבין העשירונים התחתונים. הוא התריע שהאבטלה תועמק לכדי 9 אחוזים מכח האדם, תוך גרימת משבר חברתי ביישובים רבים.

בנימין גונן מסיעת חד"ש טען שהועד הפועל חדל מלהתפקד. „במקום איגוד מקצועי יש בתי משפט המקבלים החלטות נגד העובדים".

רעיה רטינג ממפ"ם, המשמשת יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, גרסה שהאחריות להתדרדרות בכיס איננה רק של שר האוצר, אלא של הממשלה כולה שהפכה את קורבנותיה של התוכנית הכלכלית לפרוצים".

יו"ר הסתדרות הגימלאים, אוריאל אברהמוביץ, קרא להאבק נגד הקיצוץ של תוספת היוקר בגימלאות ולהכשיל את המגמה להדריך את רמת חייהם של הגימלאים.

התקיפו להגנת רוזוליו

בתוך כך נחלצו אתמול שני מזכירי התנועה הקיבוצית המאוחדת, אהרון ידלין וישעיהו פרי, להגנתו של רוזוליו, חבר קיבוץ כברי. „הממלא את תפקידו כמזכיר חברת העובדים בתקופה של משבר כלכלי — באחריות, מסירות ותוך הזדהות עם יעדיה של חברת העובדים".

מזכירי התק"ם מסרו שהם דוחים במירה רוח את „התקפות שלוחות הרסן" על מזכיר חברת העובדים ודיינו שקשיי המשק ההסתדרותי נובעים ממדיניות ה[illegible] האשראי הבלתי אחראית של האוצר.

טלוויזיה

הפתעה נעימה

מאת יגאל משיח

בכל זאת, כשכבר עמדתי למחוא כף ולברך על התמורה התרבותית שחלה באירוויזיון, הגיעו צביקה פיק, „לילה לילה", וחיים משה — כל אחד עם שלוש מרבות רגליים מאחור — וחתמו את הערב בגועל נפש נוסח שנים קודמות. חבל. הפינאלה הזאת לא התאימה לאירוע שהתהפך הפעם מאד: מיותר את צבעוניות הבורדלים, הקפיצות לגובה והפואזיה נוסח „חי חי רהי הי", השירים כמו „לב אדום", „קפה או תה", „ביר ישן" ו„יבוא יום" הפגינו מומבאות חביבה, קלילות והומור ניתוח, בניגוד לרצינותה ההיסטורית של התחרות בשנים קודמות.

אודה על האמת, הדלקתי את הטלוויזיה בדעה מוקדמת שכולה תיעוב. לאחר שבוע עם כנופיות „חרות", מיצתה סבלנותי את כל כנת הוולגאריות; אבל בהדרגה, נכחה הרבה שירים, רווח לי, חייכתי והתחלתי לזמזם. „יעיש" בברון ניהול אינו שירת העם הזה, לאחר הכל.

אמש בפילהרמונית:

יצירה כבירה - עיצוב מרתק

מאת יהודה כהן

התזמורת הפילהרמונית ניגנה בניצוח זובין מהטה את הסימפוניה השמינית הכבירה של ברוקנר, יצירת המופת שלו, כפי שהיה עצמו כינה אותה, האחרונה שהשלים, הראשונה והיחידה — פרט לתשיעית הבלתי גמורה, שחובר לתזמורת סימפונית מורחבת היחידה שבה השתמש בנבל. הטיפול בכלים סולני במידה רבה, והתכליל מסובך, ומשום כך אפשר להתפעל מובן מהטה על כי ניצח גם עליו בעל־פה, כשהוכיח בכל עת שהוא שולט בו באופן מוחלט.

הוא הפיק מן התזמורת שיא הספק אמנותי ועיצב את היצירה באורח מעמיק ומרתק, במלוא זוהר־המיצלול, תוך פריסת כל פרט ופרט לאוזני המאזין.

לפני הסימפוניה, ניגן הכנר שלמה מינץ עם התזמורת בניצוח מהטה באופן מבריק וברגש רב את הקונצירטו החביב ברה מג'ור, ק' 218 מאת מוצארט. לתשואות הסוערות של הקהל הוסיף כהדרן יעוד מעדן: את הגבוט מתוך הסוויטה במי־מג'ור לכינור סולו מאת באך.

מבצע תיעוד חזותי של קהילות ישראל בתפוצות

נציגי ארגונים המבקשים להמציא את הקהילה היהודית בעיר מוצאם מוזמנים להשתתף בערב עיון שיוקדש להצגת פעילות בית התפוצות בהפקת סרטים לתיעוד חזותי של קהילות ישראל בתפוצות.

בתכנית:

על התיעוד — דברים מפי **אבא קובנר**

הקרנת סרט תיעודי והסבר מפורט על שלבי הכנתו — **נתן בירק**

דיון

ערב העיון יתקיים בבית התפוצות, אודיטוריום „בני ציון", ביום שלישי, 18 במרץ *1986* בשעה 19.00.

הציבור מוזמן.

מכרזים

בזק — החברה הישראלית לתקשורת בע"מ

1) מכרז 356/85 — שנאי תאורה
2) מכרז 356/85 — מסמני כבל מבטון
3) מכרז 355/85 — מזוודות לסרטים מגנטיים
4) מכרז 358/85 — סרט אזהרה פלסטי
5) מכרז 354/85 — 2 מקלטים
6) מכרז 360/85 — לוחות הדקים
7) מכרז 2/86 — בקרה מתוכנת
8) מכרז 361/85 — תייל פלדה וכבל הארקה מבודד.
9) מכרז 1/86 — מודד אלקטרוני
10) מכרז 8/86 — לוחות חשמל

טפסי הצעה מפרטים ופרטים נוספים אפשר לקבל במחלקת אפסנאות ומחסנים, רח' הרצל 172, ת"א כל יום בשעות העבודה חדר מס' 7.

ההצעה יש להגיש בירושלים לא יאוחר מיום 6-4-86 שעה 12 בצהריים.

החברה אינה מתחייבת לקבל את ההצעה הזולה ביותר, או איזו הצעה שהיא או להזמין את כל הכמות ממציע אחד. הצעות במברקים לא תתקבלנה.

מנהל תחום אפסנאות ומחסנים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ת"א
מרחב תכנון מקומי חולון
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מיתאר מקומית

ניתנת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ת"א, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חולון הופקד ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מיתאר ח/277, שינוי לתכנית מיתאר ח"1.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: חלקי גושים: 6017, 6018, 6019

רחוב: בין פרופ' שור עד רח' צמט ומש"ד ירושלים עד אזור התעשיה.

עיקרי מטרת התכנית:

1. קביעת אזורי מגורים א', ב/1, ג', ד', לאזור מגורים מיוחד, אזור לבניינים צבוריים, שטח צבורי פתוח, דרכים חדשות הרחבת דרכים קיימות, וביטול דרכים קיימות.
2. קביעת שטחים פרטיים פתוחים לאורך דרכים קיימות ושבילי גישה (בתנאי שהרוחב הכולל של הדרך הקיימת או שביל הגישה בצירוף השטחים הפרטיים הפתוחים הצמודים — לא יפחת מ־7.0 מ').
3. שטחים אלו ישמשו את חייבי האזור הבאים אליהם. תרשם בספרי רשם המקרקעין זיקת הנאה לצבור לגבי שטחים אלה. השטחים הפרטיים יחשבו כחלק מהחלקה לצורך חישובי אחוזי הבניה בחלקה.
4. איחוד חלקות וחלוקתם מחדש — לפי הוראות פרק ג' של חוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.
5. קביעת אופי הבינוי, קוי בנין, גודל מינימלי של מגרש וגובה מכסימלי של מבנים.

כל המעונין רשאי לעיין בשינוי התכנית ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה את עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית, וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי תוך חדשיים מיום פרסום ההודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות במשרדי הועדה המקומית האמורה.

מרדכי כהנא
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון

פרס מקווה שיגויסו 25 מיליארד ד' לתוכניתו „כלכלה למען השלום" במזה"ת

מאת יוסי מלמן, סופרו המדיני של „דבר"

25 מיליארד דולר, זהו הסכום שראש הממשלה מקווה שיגויס לצורך תוכניתו „כלכלה למען השלום" עבור מדינות המזרח־התיכון.

שמעון פרס נקב אתמול בפעם הראשונה בישיבת הממשלה את הסכום, מאז שהעלה לראשונה את רעיון התוכנית הזו בעת מסעו לפני כשלושה חודשים באירופה.

בתשובה לשאלת שר התעשיה אריאל שרון הדגיש ראש הממשלה, כי הוא מקווה שהסכום הזה יגוייס משבע המדינות המתועשות ביותר בעולם, באמצעות הבנקים המסחריים והממשלות שלהן.

ראש הממשלה שוחח על תוכניתו בעת ביקורו הקצר בשטוקהולם עם ראש ממשלת איטליה בטינו קרקסי, נשיא צרפת פרנסואה מיטראן, עם מי שהיה ראש ממשלת יפאן פוקודה, עם הקנצלר של מערב גרמניה הלמוט קוהל וישוחח בהרחבה על כך בעוד כשבועיים בוואשינגטון עם שר החוץ של ארה"ב ג'ורג' שולץ.

פרס, המביע חשש מפני ההשלכות הצבאיות והמדיניות שעלולות להיות במזרח התיכון בגלל המשבר הכלכלי שעוברות מדינות ערב בשל הירידה במחירי הנפט שלהן, מקווה כי סיוע כלכלי של המערב יסייע לקיום היציבות באיזור. יצויין, כי הסכום של 25 מיליון דולר עולה על תקציבה של מדינת ישראל ורבים השרים, כמו גם הכלכלנים, המפקפקים אם אכן ניתן לגייס סכום כזה, או אפילו סכום המתקרב לו, אצל מדינות המערב.

החוקים החסרים לקיצוץ 277 מיליון ד' בתקציב - לכנסת עד סוף החודש

מאת סופרו המדיני של „דבר"

סכנה חמורה נשקפת לתוכנית הכלכלית — התריע הממונה על התקציבים במשרד האוצר אהרון פוגל בישיבת הממשלה אתמול. לדבריו מתעכב קיצוץ בסכום של 277 מיליון דולר מהתקציב שעליו החליטה בזמנו הממשלה כיוון שחוקים הנוגעים לנושא בעיקר אלה הקשורים למשרדי הבריאות החינוך והרווחה, אינם מובאים לאישור הכנסת.

על רקע זה החליטה הממשלה אתמול, שהשרים הנוגעים בדבר יגישו תוך שבוע ועוד לפני סוף החודש, מועד סיום שנת התקציב, את הצעות החוק הדרושות לשם ביצוע הקיצוצים.

● לבקשת שר התעשיה והמסחר אריאל שרון החליטה הממשלה להאריך בחצי שנה, עד לסוף דצמבר 1986, את חוק הפיקוח על המצרכים והשירותים.

● ברוב של שבעה שרים בהתנגדות שר העבודה והרווחה משה קצב האריכה בחצי שנה — עד לאחד באוקטובר 1986 — גם התקנה המאפשרת להטיל מס על קצבאות ילדים לגבי ראשי משפחות של שלושה ילדים, שהמס השולי על משכורתם הוא 45 אחוז. שר האוצר יצחק מודעי שלא נכח בישיבת הממשלה, הוא שוהה בחופשת הסקי שלו בשוויץ, דרש כי התקנה תוארך בשנה, אך בהתערבותו של ראש הממשלה נקבעה פשרה של חצי שנה.

● כן שינתה הממשלה את החוק לעידוד השקעות הון. מעתה יוכרו מפעלים מאושרים הזכאים ליהנות מתנאי החוק, מההטבות רק לשבע שנים. עד כה לא היתה כל הגבלת זמן. שר התיירות אברהם שריר תבע להשוות את ענף המלונאות לחקלאות ולתעשיה ולאפשר גם לבתי המלון ליהנות מהחוק לעידוד השקעות הון. אהרון פוגל הסביר כי יהיה קשה לעשות זאת, אך הוחלט שבכל זאת תדון בנושא ועדת שרים לעניני כלכלה.

צוות שרים מיוחד יבדוק גם את הצעתו של שר האנרגיה להפנות 65 מיליון דולר שהצטברו ב„קרן ההשוואה" של משרדו להכשרת צעירים בעיירות פיתוח. שחל מציע שבעזרת כספים אלה יעברו 3500 צעירים מובטלים הכשרה שתעניק להם התואר של „מהנדס מעשי". הצעתו זוכה להתנגדות של חיים קורפו ושל משה ארנס, המשמש ממלא מקומו של שר האוצר.

התגלתה גופת רוצח השוטר ביאזי לידו - הקלצ'ניקוב שבו בוצע הרצח

מאת אוריאל בן עמי, סופר „דבר"

ברגע האחרון

גופתו של ספואן חוסני דהואר, שרצח את השוטר אבי ביאזי, התגלתה אמש סמוך לחצות בכפר מטריה אל־עזריה הסמוך לירושלים. ליד גופתו התגלה רובה הקלצ'ניקוב, שבו נרצח ביאזי.

ספואן חוסני דהואר, בן 22, היה מבוקש על־ידי משטרת ירושלים מאז רצח השוטר ביאזי ב־30.1.86 סמוך לשער יפו בעיר העתיקה. שני החשודים האחרים ברצח, תושבי הכפר סילואן, שזוהו עם כנופיה מסילואן שעסקה בפלילים — נלכדו על־ידי המשטרה ומעצרם הוארך. אחד מהם נפצע לכלי ביידי חיילי צה"ל בעת שניסה לחצות את גבול הירדן, מצפון ליריחו. לאחר שהחלים בבית־החולים „הדסה", החל בימים האחרונים לשתף פעולה עם החוקרים וככל הנראה סייעה חקירתו לאיתורו של המבוקש השלישי ברצח, שגופתו נתגלתה אמש.

כוחות מוגברים של המשטרה, ובהם המעבדה לזיהוי פלילי, יצאו למקום גילוי הגופה כדי לבדוק את סיבת מותו של המבוקש ברצח השוטר. על־פי ההערכה שנמסרה סמוך לחצות, חששו מסתיריו של החשוד ברצח כי יתגלה שסייעו לו ומסיבה זו הרגוהו.

במשטרת ירושלים חוקרים גם אם המבוקש ברצח איים בנשק שהיה בידו על מסתיריו ואילצם להיכנע לדרישותו להסתירו מפני המשטרה.

מוטי גלעדי ושרית צוריאל זכו בקדם אירוויזיון

מאת יעל ארמוני

אולם הקונצרטים על שם המלחין אדוארד גריג בעיר ברגן בנורבגיה יארח ב־3.5.86 את שרי צוריאל ומוטי גלעדי, שזכו אמש עם השיר „יבוא יום" בתחרות הקדם־אירוויזיון שהתקיימה בתיאטרון ירושלים, שייצג את ישראל בתחרות האירוויזיון.

הזכיה בתחרות באה למבצעי השיר הנרגשים בהפתעה גמורה. איש מן המהמרים שעסקו בתחזיות במשך השבוע האחרון לא שיער כי השיר „יבוא יום", שאת מלותיו כתב מוטי גלעדי והלחין יורם צדוק, יזכה ב־66 נקודות ויגבר על שירים אחרים שנחשבו לבעלי סיכויים טובים יותר. שרי צוריאל ומוטי גלעדי גברו ב־10 נקודות על שירו של דורון מזר „נגני לי בלאלייקה" שזכה במקום השני.

באולם תיאטרון ירושלים נכחו אמש ראשי רשות השידור, ראשי הטלוויזיה וקרובי משפחה של האמנים. כבר כשהחלו להגיע התוצאות הראשונות מנקודות השיפוט ברחבי הארץ הסתבר, כי השיר „יבוא יום" הוא השיר הזוכה. יזהר כהן, שניצח בתחרות הקדם־אירוויזיון אשתקד, העניק לזוכים זרי פרחים.

ייתכן שתוקף המתנדבת

(המשך מעמוד 1)

לאה שמונה לחקור את נסיבות תקיפתה של החיילת בדרום הארץ וזאת כדי למנוע „נעילה" על קונספציה קיימת או התבססות על קוי חקירה מוגדרים מראש.

בזירת הפשע ביקר אתמול קצין אגף החקירות של המחוז הדרומי, ניצב־משנה שמעון טל, העוקב מקרוב אחר החקירה. במשטרת מרחב הנגב עורכת סריקות נרחבות במטרה ללכוד את הנושא במעשה ומציבה מחסומים באזור שבו בוצע הפשע.

בבית־משפט השלום בבאר־שבע הוצא אתמול צו איסור פרסום על פרטים מסויימים בפרשה העלולים לפגוע במהלך החקירה המשטרתית. פרטים אלה דנים באופן מציאתה של המתנדבת.

מהחקירה הראשונית של הפרשה עולה הסיפור הבא: המתנדבת שהתה תקופה מסויימת בקיבוץ בצפון הארץ וביום ו', כאשר נסעה בכיוון נסיעה כללי דרומה, עלתה על טרמפ שהוביל אותה למשק של קיבוץ רביבים. על פי הערכה היא נרצחה בשעות אחה"צ ונשארה מוטלת במקום עד לצהרי יום שבת, שם נמצאה בסבך אנוח על ידי שני נערים מקיבוץ רביבים. על פי הממצאים החיצוניים על גופתה, קרוב־לוודאי שהמתנדבת לא נאנסה.

זוהתה בהוראות ע"י חבר

גורמים בכירים במשטרה ציינו, כי סוג הנשק שבו נורתה הצעירה ידוע, אך כדי לא לפגוע במהלך החקירה הוטל על כך איפול. בזירת הפשע נמצאו מכתבים אישיים של המתנדבת אולם לא אותרו מסמכים מזהים כלשהם כגון דרכון עם תמונה או תעודת זהות. חבר של המתנדבת, העובד בחוות הגבטים בעין־עבדת שבנגב, זיהה אתמול אותה בהוראות. המשטרה מעריכה כי ככל הנראה היתה הצעירה בדרכה אליו כאשר הותקפה.

במשטרה נמסר, כי טרם הורכב קלסתרונו של החשוד במעשה אולם אם יסתבר בוודאות כי אכן מדובר באותו אדם שתקף את החיילת בדרום הארץ, יופץ הקלסתרון ברבים.

המועצה המקומית כפר תבור ותושביה

משתתפת בצערו של
שמעון שבס
על מות אביו
פייבל

מיכה גולדמן ראש המועצה

קרן הגימלאות המרכזית של עובדי ההסתדרות בע"מ

משתתפים בצערה של חברתנו לעבודה
ביבי נאוה
במות האב
ביבי יעקב ז"ל
ומביעים תנחומים למשפחה

ההנהלה והעובדים

חוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965
מרחב תכנון מקומי, ירושלים
הודעה בדבר אישור שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 117 לחוק התכנון והבניה התשכ"ה—1965 כי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז ירושלים, החליטה, באישור שר הפנים לאשר שינוי תכנית מתאר מקומית הנקראת: „תכנית מס' 3485 שינוי מס' 11/84 לתכנית המתאר המקומית לירושלים, שינוי מס' 1/84 לתכנית מס' 1513, ושינוי מס' 1/84 לתכנית מס' 1544 (התכנית כוללת הוראות של תכנית מפורטת).

ואלה השטחים הכלולים בתכנית:

א. ירושלים, הכניסה הדרומית לעיר, דרך חברון פינת כביש הרכבת. גוש 30128 חלקות 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 31, 32, 62.
חלקי חלקות 25, 33, 35, 36, 56, 59, 61, דרכים ללא מספר א1, א2, ב, ג.
גוש 30288 חלקות 4, 5, 6, 7, 8, 9 וחלקי חלקות 3, 13.

ב. שטח בין קואורדינטות אורך 170300—170550 ובין קואורדינטות רוחב 127700—128100.

ג. הכל על פי הגבולות המסומנים בתשריט בקו כחול.

עיקרי הוראות התכנית:

א. שינוי ייעוד משטח פתוח ציבורי לאזור מסחרי משולב עם תעשיה ומלאכה בלתי מזיקה לתיירות ושינוי ייעוד משטח פתוח ציבורי לתחנת תדלוק.

ב. קביעת הוראות של תכנית מפורטת בדברים כגון:
1. קביעת בינוי הוראות לבינוי ופיתוח השטח ועיצוב בשטחי הבינוי.
2. קביעת ההיקף הכולל של שטחי הבניה לכ־17,000 מ"ר למעט מקלטים, חניה מקורה ושטחי עזר — כמפורט בתכנית.
3. עיצוב שער הכניסה הדרומי לעיר לרבות עיצוב הכיכר, הסדרי תנועה, גינון וכיו"ב.

ג. איחוד וחלוקה חדשה.

הודעה על הפקדת השינוי האמור, פורסמה בילקוט הפרסומים מס' 3229 מיום 23.7.85 עמ' 2952. השינוי האמור, בצורה שאישרה הועדה המחוזית ביחד עם התשריט המצורף אליו במשרדי הועדה המחוזית האמורה וכן במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה ירושלים. וכל המעונין רשאי לעיין בו ללא תשלום בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל: במגרש מתחם העיר, רח' הלל 23 ירושלים.

13 בפברואר 1986
ד' אדר א' תשמ"ו

ר. לוי
יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז ירושלים

דבר DAVAR
מאוחד עם למרחב

העורכת: חנה זמר
משנה לעורך: דוד פדהצור
מנהל כללי: אהרן קראוס

המו"ל - „דבר" בע"מ
נדפס בדפוס „דבר" בע"מ
המערכת והמנהלה: תל־אביב, רח' שינקין 45, ת.ד. 199, מ.מ 65233
טלפון 286141 (6 קוים)
מחלקת המודעות: טלפונים ישירים: 281860, 298032
סניפים: ת"א, בית „דבר" רח' שינקין 45, טלפון 286141, מיקוד 65233
ירושלים, המערכת: רח' המלך ג'ורג' 16, בית מאזיה קומה ג', טל. 222451, 222353, 241306/7
המנהלה: רח' הלל 16, טל. 231251
חיפה, רח' הנביאים 27, טלפונים 642111־2־3, ת.ד. 33104

היפר קו-אופ
החל מכולם!
פתוח במוצ"ש!
היפר אשראי בהיפר קו אופ
קנו היום ושלמו אחרי הפסח!
קנו היום בהיפר קו אופ* ושלמו אחרי הפסח ב-2.5.86
רק אצלנו על כל קנייה מעל 80 ש"ח בלבד בישראכרט ובסופר שק
פרטים בסניפים
* בחנויות היפר קו אופ, בחנויות הרווחה – רמת החייל רח' הברזל 4 שכון דן תל־אביב, תל כביר גריבובים 45 ובסניף רמת־אביב רח' ברודצקי 43.
חדרה | תל אביב | באר שבע | גבעתיים | נתניה | אשקלון | בת-ים
היפר קו-אופ

שר־הפנים דחה לחצי ראשי ש"ס - לא בגללם פורש קוברסקי מכהונת המנכ"ל

„הרב פרץ ביקשני לדחות פרישתי אבל הודעתי לו שאשאר רק עד הקיץ" ● מועמד ש"ס לתפקיד אריה דרעי מתגייס בקיץ לצה"ל למשך 4 חדשים

מאת יעל ארמוני,
סופרת „דבר" בירושלים

בעקבות הודעתו אתמול של מנכ"ל משרד הפנים חיים קובר־סקי על כוונתו לפרוש מתפקידו אמר מקור המקורב לרב פרץ ר לש"ס, כי גורמים פנימיים במפ־לגה ובכללם הרב שך הפעילו לח־צים כבדים על שר הפנים בשנה האחרונה להחליף את קוברסקי באיש ש"ס.

אותו גורם אמר עוד, כי פרץ בלם את הלחצים משך תקופה ארוכה בשל הערכתו הרבה לעבו־דת קוברסקי, לכישוריו ולנסיונו העשיר. להערכת אותו מקור היה קוברסקי יכול להישאר בתפקידו לו רצה בכך והלחצים שהופעלו על הרב פרץ לא הולידו את הת־פטרותו של מנכ"ל משרד הפנים.

חיים קוברסקי אמר אתמול ל־„דבר" כי מכבר הגיע לכלל הח־לטה לסיים את תפקידו. „כבר בסוף תקופת כהונתו של יוסף בורג כשר הפנים דיברתי אתו על כוונתי לפרוש, אולם אז עמדנו לפני בחירות והזמן לא התאים. אחר־כך נכנס שר חדש ונשארתי. הנסיבות היום מאפשרות לי לס־יים בחודשים הקרובים את תפ־קידי. הרב פרץ ביקש ממני מספר פעמים לדחות את פרישתי אך הודעתי לו שאני מוכן להישאר רק עד הקיץ", אמר קוברסקי.

הוא יעזוב את לשכת מנכ"ל מש־רד הפנים בחודש יולי השנה אח־רי תיפקוד של 16 שנים. „בעוד שלושה חודשים ימלאו לי 63 שנים ואני מסיים עתה 43 שנות שירות לציבור". לפני הגיעו למשרד הפ־נים, עסק קוברסקי בהוראה ובחי־נוך.

במהלך עבודתו במשרד הפנים עבד 14 שנים עם הד"ר יוסף בורג, שנתיים עם הרב יצחק פרץ ותקופות קצרות עם גולדה מאיר, שלמה הלל ושמעון פרס. במסגרת עבודתו היה מעורב בשיחות ה־אוטונומיה עם מצרים ועמד בראש ועדה שבחנה את סוגיית הערוץ השני לטלוויזיה. „אני לא עייף ונותר לי להצטער רק על הדב־רים שלא הספקתי לעשות", אמר קוברסקי שעדיין לא החליט מה יעשה אחרי פרישתו ממשרד ה־פנים.

בחוגי ש"ס צפוי עתה מאבק על בחירת היורש

אתמול הועלה שמו של מזכ"ל ש"ס אריה דרעי כמועמדם של הרב עובדיה יוסף והרב שך לתפ־קיד מנכ"ל משרד הפנים. יחד עם זאת ציינו גורמים בש"ס כי מב־חינת דרעי עיתוי פרישתו של קוברסקי אינו מוצלח, שכן דרעי, שדחה את שירותו הצבאי, אמור להתגייס לצה"ל בקיץ למשך ארבעה חודשים.

שה'ח הפיני ביקש שיפור היחס ליוניפי"ל וסיוע בהשגת מימון אמריקאי מוגדל

אך לאור עמדת ישראל נמנע מלהציע פריסת הכוח בגבול לבנון

מאת שלמה שפיר,
סופר „דבר"

בשיחותיו כאן ביקש ממשלת ישראל לנקוט גישה חיובית יותר כלפי יוניפי"ל ואף לסייע באמ־צעות קשריה ההדוקים עם ארה"ב להבטחת מימון הכוח לעתיד — זאת אמר אתמול שר החוץ הפיני פאבו וויירינן בתום הרצאה על מדיניות החוץ הפינית שנשא ב־מכון טרומן של האוניברסיטה הע־ברית בירושלים.

השר הפיני, שסיים אתמול את ביקורו בישראל, גילה שמצא את ראש הממשלה קשוב יותר לשי־דוליו, שישראל תשנה את עמדתה כלפי הכוח הבין־לאומי. הגורמים הצבאיים הפיניים והמפקד של ה־יחידות הפיניות סבורים, כי נסי־גת צה"ל לגבול הבין־לאומי והצ־בת יוניפי"ל בגבול עשויות היו לתרום לשיפור מצב הבטחון, אך נוכח עמדתה הקשוחה של ישראל בענין זה נמנע השר הפיני מלהע־לות תביעה זו בשיחותיו עם קוב־עי המדיניות הישראלים.

וויירינן אמר כי באורח בלתי־רשמי העלו ראש הממשלה ושר החוץ בשיחותיהם עמו את בעיית יהודי ברית המועצות והעדר ה־יחסים הדיפלומאטיים בין ברית־המועצות לישראל, והבטיח להביא פניות אלה לתשומת לב הסובי־יטים.

שר החוץ הפיני הבהיר, כי בי־קורו כאן לא יביא לשינוי בעמדת פינלנד כלפי הסכסוך הישראלי־ערבי, לרבות מעמדו של אש"ף כנציג המוסמך ביותר של הפלש־תינאים, שיש לשתפו במו"מ. ל־עומת זאת סרב וויירינן להגדיר במדוייק את משמעות ההכרה ב־„זכויות הלאומיות הלגיטימיות" של הפלשתינאים — בתשובה על שאלה, אם מדובר במדינה שלי־שית נוסף על ירדן וישראל, השר הפיני הודה, שהוא כיום פסימי יותר לגבי המשך תהליך השלום, מכפי שהיה לפני חודשים מספר. פינלנד מצידה אינה יוזמת כל תיווך בין הצדדים.

לסופר „דבר" נודע, כי מלבד הגברת קשרי הסחר ואישור הס־כם התרבות נעשים עתה מאמצים גם להגיע לכלל הסכם תעופה עם פינלנד, אם כי אין מדובר על פתיחת קו של „אל על" להל־סינקי.

במחצית השנה האחרונה נסתמן מפנה מסוים לטובה גם בחוגי המפלגה הסוציאל־דמוקראטית — השותפה הבכירה בממשלת הקו־אליציה הפינית, שוויירינן מייצג בה את מפלגת המרכז. שגריר ישראל מרדכי לדור היה אחד השגרירים המעטים, שנתקבלו ל־שיחה עם מנהיג המפלגה הסוצי־אלדמוקראטית קאלוי סורסה — שהוא גם ראש הממשלה.

במהלך ביקורו בישראל נפגש האורח מפינלנד עם ראש הממ־שלה פרס, עם השרים שמיר, רבין וארנס ונתקבל אצל הנשיא הרצוג ואצל יו"ר הכנסת הלל.

ונצואלה רוצה לרכוש בישראל ידע ומערכות להמתקת מי־ים ולניצול אנרגיית השמש

(ע). — ונצואלה, אחת המדינות מייצאות הנפט הגדולות בעולם, מעוניינת לרכוש מישראל ידע ומערכות להתפלת מי־ים ולניצול אנרגיית השמש.

זאת גילה אתמול סמנכ"ל משרד האנרגיה והמכרות בוונצואלה, ד"ר קרלוס חוליו אוסטוס, לפני צאתו מישראל בתום ביקור של שבוע כאורח החברה לפיתוח תעשיות — אי.די.סי. בע"מ.

במסגרת ביקורו בישראל נפגש האורח לשיחות עם מנכ"ל משרד האנרגיה ד"ר נתן ארד ועם המדען הראשי של המשרד ד"ר פנחס גליקנשטרן. הדן באפשרות של יצוא פחם מוונצואלה לישראל. הוא סיפר, כי במהלך הביקור בחן אפשרות לייבא מישראל לוונצואלה מתקנים להתפלת מים בשיטות שונות וכן דן באפשרויות לניצול אנרגיה סולרית להפקת חשמל ולמטרות אחרות, במיוחד באיים ובאזורי פיתוח חדשים במדינה.

דמיאניוק רוצה לטלפן לאמריקה

(ע). — מעצרו של ג'ון דמי־אניוק הוארך אתמול בבוקר ב־13 יום, בפקודת נשיא בית משפט השלום בירושלים אהרן שמחה. במהלך הדיון ביקש העציר לאפשר לו להתקשר עם בני משפחתו בחו"ל, אך בק־שתו נדחתה.

השופט שמחה הוציא את צו הארכת המעצר לאחר שקצין החקירה אלכס איש־שלום הציג בפניו חומר חדש על פעילותו של העציר במחנה ההשמדה טרבלינקה ועל זהותו. במהלך הדיון התפתח דו־שיח בין ה־שופט לבין העציר. לאחר ש־דמיאניוק אמר, באמצעות המתורגמן, שאין לו מה להגיד עכשיו לגבי העניין, פנה לבית המשפט וביקש רשות להתקשר הביתה, לארה"ב.

„אני מרגיש את עצמי כמו בברית־המועצות", הוא אמר. על כך הגיב השופט: „מה יש שם, בברית־המועצות ?".

דמיאניוק: „גם שם לא נות־נים להתקשר".

כאן התערב ניצב־משנה איש שלום ואמר שהרשות לתת ל־עציר להתקשר לחו"ל היא ב־סמכות שירות בתי־הסוהר, ד־הדבר לא נהוג אצלנו. הוא ציין, כי האיש כבר כתב מכ־תבים לחו"ל.

דמיאניוק: „במדינה דמוק־רטית לא יתכן שלא נותנים לאדם להתקשר". על כך השיב השופט: „אם יבואו הנה הוא יוכל להתקשר איתם".

דמיאניוק: „ארצות־הברית היא מדינה דמוקרטית ושם נותנים לאדם להתקשר".

השופט: „ישראל לא פחות דמוקרטית מארצות־הברית".

דמיאניוק הובא לאולם בית־המשפט לבוש בחליפתו החומה אותה חליפה שבה הגיע ליש־ראל, מגוהצת ונקיה ומתחתיה חולצה לבנה פתוחה. הוא היה נינוח ורגוע והירבה לחייך. הוא הוכנס לאולם כשהוא כבול ב־אזיקים וכאשר התיישב מאחו־רי השולחן הוסרו האזיקים מידיו.

איש־שלום אמר שדמיאניוק נעצר ב־28 בפברואר עם בואו ארצה ומעצרו הוארך ב־2 ב־מארס. „אני לא אכנס כעת לפירוט המעשים שבהם חשוד העציר, אך נוכח טענתו שהוא לא היה בטרבלינקה כלל, — הבאתי חומר הכולל עדויות של ניצולים שזיהו את החשוד על־פי תמונותיו".

איש־שלום הסביר לשופט את הכתוב בסיכום של 12 התיקים שהגיש לו, ואמר: „באחרונה הגיע לידינו חומר עדויות נוסף ורב בקשר למע־שיו ולזיהויו של החשוד. אנ־חנו עכשיו שוקדים על חומר זה ולכן אני מבקש את הארכת מעצרו ב־13 יום נוספים".

ביומים הקרובים יגיע ה־פרקליט מארק אריקנור, שייצג את דמיאניוק במשפט.

לא מתערב

הממשלה ממשיכה לאשר נסיעות של שרים לחו"ל: אתמול היה שוב תורו של שר התיירות אברהם שריר (בתמונה) אושרה בממשלה גם נסיעתו למצרים וגם מסע של כשבועיים לארה"ב, לאחר מכן. ביקש שריר כי יאשרו לו גם את נסיעתו להנכת קו תעופה חדש של חברת „ארקיע" לאירופה. התפרץ עמיתו, שר התחבורה חיים קורפו, ואמר: קווי תעופה הם בתחום האחריות שלי ואני מבקש שהממשלה תמחוק את הבקשה. ראש הממשלה הגיב: אינני רוצה להתערב בנסיעות שרים ובדרך שהם מ־נסחים את בקשות הנסיעה שלהם.

יוסי מלמן

הנסתרת והגלויה

בימים אלה יושבת הועדה המכינה את ועידת מפלגת העבודה ב־9 באפריל, בראשות ח"כ דוד ליבאי, ומסכמת את המלצות ועדות־המשנה לכלל מצע המפלגה. אחת מוועדות־המשנה, הוועדה לענייני כלכלה וחברה, שבראשה עומד ח"כ אליהו שפייזר (בתמונה), מקיימת את די־וניה באווירה מסתורית חשאית, ועד כה לא נתנה פומבי לסוגיה כלשהי מאלה שדנה בהן, שלא כמו הוועדות האחרות. כדי ל־מלא את החלל שהותירה מקיימת הוועדה הכלכלית־חברתית הקבועה של מפלגת ה־עבודה, בראשות השר גד יעקובי, ישיבות בנושאים האקטואליים, כמו זו שלשמה הת־כנסה אתמול: מדיניות הבריאות הציבו־רית.

עליזה ולך

רגע של מבוכה

רגע של מבוכה בפגישה שנערכה אתמול בין ראש ממשלת ישראל לבין מלך שוודיה. קארל גוסטב ה־16 (בתמונה) סיפר בעצב כי ראש ממשלתו אולוף פלמה היה אמנם קורבן לרצח הפוליטי הראשון זה מאתיים שנה בשוודיה, הוסיף: „זה לא היה כמובן ה־רצח הפוליטי הראשון של אזרח שוודי". מי אם כן היה קורבן לרצח פוליטי? שאל שמעון פרס: „הרוזן פולקה ברנדוט", הז־כיר בשכחות המלך. כשסיפר ראש הממש־לה אתמול על שיחה זו לא הגיבו עליה השרים. גם לא ממלא מקומו יצחק שמיר שהיה אז מפקד הלח"י שאנשיו התנקשו בירושלים ב־1948 בדיפלומט האריסטוק־רט — השוודי שפעל בארץ ישראל כמת־ווך מטעם האו"ם.

יוסי מלמן

הדוגמה הפינית

שר החוץ הפיני פאבו וויירינן, שסיים זה עתה ביקור ראשון בישראל, איננו אופטי־מי כיום לגבי סיכויי היוזמות האחרונות להחייאת תהליך השלום המזרח תיכוני. או־לם, עם כל ייחודה של פינלנד, שהצליחה לפני כארבעים שנה להעמיד את יחסיה עם ברה"מ על בסיס מועיל לשני הצדדים, ו־למרות השוני בין המצב בצפון־מזרח אי־רופה למזרח התיכון, אולי יכולה היא לש־מש בכל זאת דרבן גם לצדדים המסוכסכים כאן. להערתו של השר נגרם הסתף ביחסי פינלנד־ישראל בגלל השיבוש המוגזם ב־כוח ביישום המדיניות הישראלית. אולם ביקורו מסמל את המגמה החדשה ליתר איזון, מגמה שהתפתחה במשך שנים (הוא תיכנן ביקור בארץ מאז 1983). את המבק־רים החריפים ביותר של ישראל בפינלנד אפשר למצוא במפלגה הקומוניסטית, ואילו אצל המפלגות האחרות קיימים חילוקי דעות והבדלי־הערכות בין גורמים ידידותיים ו־בקורתיים יותר כלפי ישראל.

ש. שפיר

בלי פרסומת

אמש נעלמו תשדירי פרסומת ברשתות ב' וג' למשך שלוש שעות הטל־וויזיה לא שידרה תשדירי שירות בשעות הערב כלל. ההנהגה המקצועית של אגודת העתונאים בירושלים נקטה צעד זה בעק־בות דרישתם לשלם לעתונאי הרדיו והט־לוויזיה ששה אחוזים תוספת לשכרם. הנ־הלת רשות השידור התחייבה לפני כשנה לבדוק את דרישתם של העובדים בבית הדין לעבודה אך עד עתה לא עשתה זאת. הפסקת שידורי הפרסומת גורמת להפסד של 20 אלף דולר ליום ומנכ"ל רשות השידור הביע מורת רוח מצעדי העתונאים. דוברת רשות השידור מסרה אתמול כי הנהלת ה־רשות תומכת בדרישת העתונאים וכי ה־יום תיתכן פגישה בין ההנהלה לבין פרק־ליטות המדינה בנושא זה. שמשון מסלר, יו"ר ההנהגה המקצועית של אגודת העתו־נאים בירושלים, אמר כי אם היום לא תגיש הנהלת הרשות תביעה לבית הדין לעבודה יוחמרו הצעדים.

יעל ארמוני

מכירה תיאטרלית

אוהבי הלבוש התיאטרלי ואספנים יוכלו השבוע (ביום חמישי וביום שישי) להגדיל את המלתחה שלהם. תיאטרון „הקאמרי" מוכר תלבושות מהצגות כמו „הזונה הגדו־

לה מבבל", „כולם רוצים לחיות", „אות־לו", „רולטה צרפתית" ועוד. מכירה ראשו־נה נערכה במוצאי שבת ובסוף השבוע ניתנת הזדמנות נוספת לציבור לרכוש תל־בושות מיוחדות ליום־יום ואולי לפורים...

על דגים וצבים

אבנר שלו (מימין), יו"ר המועצה לתר־בות ואמנות ושלמית לפיד (משמאל) יו"ר אגודת הסופרים היו בין האורחים במסיבת צהריים שנערכה ביום שישי במסעדת „ה־בית" בתל אביב לכבוד צאתו לאור של ספר הילדים „סיפורו של הצב מר גדעון

ששוני" שכתב חיים נגיד (באמצע). במ־סיבה, שבה השתתפו אנשי ספרות, תיאט־רון ועתונאים רבים, מצא גבריאל מוקד את מעגל החיים השלם בשני ספריו של נגיד: אגדה בעלת יסודות מטפיסיים בספר הי־לדים והמציאות הפרוזאית של הגיהנום ב־גוש דן בספר שיריו (שייצא לאור בק־רוב בהוצאת „עם עובד"). אגב, מאכלי צבים לא היו שם האורחים. הסתפקו ב־דגים.

השני ברשימה

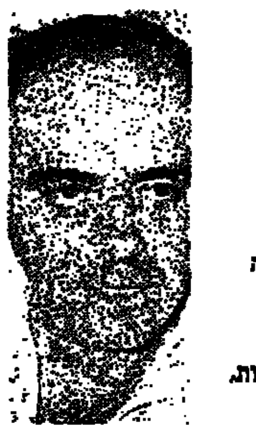

שר הקליטה יעקב צור, היה לאחרונה אורח הועידה המרכזית של ההסתדרות, בה קרא להסתדרות להוביל במאבק לעליה מארצות המצוקה ובקליטה חברתית של העולים בארץ. יו"ר המחלקה לקליטה בהסתדרות, יצחק ברקאי, ציין במהלך הדיון שלפי מיטב זכרונו יעקב צור הוא שר הקליטה הראשון מזה שנים רבות ה־מעלה את בעיית הקליטה בפני הועדה ה־מרכזית. בהשתתפותם של ראשי התאחדו־יות העולים. אגב, צור הוא השר השני ה־משתתף בדיוני הועדה המרכזית. הראשון היה שר הבריאות מוטה גור.

נשיא

הנשיא הפעיל החדש של „ברית ראשונים" הוא יוסף אלמוגי (בתמונה). ממלא מקומו יהיה משה קכלהיים. השניים נבחרו בוועידה שהתקיימה באשדוד ושבה השתתפו כ־250 צירים של ארגון זה המאגד בתוכו את וותיקי התנועה הציונית ופעיליה. הנשיא החדש ציין כי יפעל ליישום טיפוח התודעה הציונית והעמקתה בקרב הציבור הרחב, ל־התנדבות לעשייה ציונית ולפעילות רעיונית והסברתית בציבור הישראלי.

המדור נערך ע"י ורדה צימרמן

هكذا من الأصل

صكنا من الامل

התרחבה מגמת הירידות בשוק המניות

מאת: הדה בר

יום המסחר הראשון של השבוע עבר על שוק המניות תוך התרחבות משמעותית של מגמת מימוש הרווחים שהחלה עוד ביום המסחר הקודם.

מגמת מימוש הרווחים השאירה את מניות השוק החופשי במגמה של ירידות שערים בין 2 ל־10% אחוזים עם ציפיות לירידות נוספות גם היום. במערכת קרנות הנאמנות נרשמו אתמול ביקושים מצומצמים לקרנות הנאמנות המשקיעות במניות כ־2 מיליון דולר, בעוד שלקרנות הסולידיות נרשם ביקוש של כ־10 מיליון דולר.

במניות הבנקים „שבהסדר" נרשם עודף ביקוש של 2.0 מיליון ש"ח. המניות העיקריות נסחרו ללא שינוי בשער והתשואה הדולרית בהן נקבעה ברמה של 11.8 עד 11.9 אחוזים.

צבירת כספים אדירה – בסולידיות

ירידת שערי הריבית גרמה אתמול לצבירת כספים גדולה במיוחד בקרנות הנאמנות הסולידיות. אלו צברו סכום של 15 מיליון ש"ח – דבר שהביא למגמת ביקושים בכול אפיקי ההשקעה המקבילים. צבירת הכספים האדירה בקרנות הסולידיות הינה פועל יוצא של ריבית קרדיטורית נמוכה, בעוד שהצהרת שר האוצר בדבר הכוונה להשאיר את שער הדולר קפוא לעוד מספר חודשים לא השפיעה כלל על המשקיעים. בשווקים הסולידים נרשם עודף ביקוש נטו של 8.3 מיליון ש"ח באגרות החוב הצמודות, עודף ביקוש של 1,6 מיליון ש"ח באגרות החוב הדולריות, ועוד ביקוש בהיקף כספי של 2,0 מיליון ש"ח במניות הבנקים ש„בהסדר".

הצבירה הגדולה בקרנות הסולידיות השפיעה גם על מניות השוק החופשי, שוק זה שהיה אתמול במגמה של מימוש רווחים, קרי היצעים, קלט היצעים בירידות שערים עד 10%, כאשר הקונים העיקריים הם קרנות הנאמנות. קרנות הנאמנות הסולידיות ובעיקר אלו של בנק הפועלים מחזיקות מרכיב מסוים של מניות בשעור שבין 5 ל־10, כך שהצבירה האדירה באפיק השקעה זה מאפשר להן לפעול בצורה אגרסיבית בשוק. – בעיקר ע"י קליטת היצעים. יצויין שתחילת עליות השערים בשוק המניות, בחודש נובמבר 1985. היה על רקע קניות של מניות מצד קרנות הנאמנות הסולידיות של בנק הפועלים, אשר החליטו לנצל את האחזקות בקרנות אלו ע"י הגדלת חלקן לכדי 5% במניות השוק החופשי. נדמה שתהליך זה מתרחש עתה בפעם נוספת, מה עוד שהתשואות באפיקי ההשקעה הסולידיים הגיעו לרמה נמוכה ביותר, המהווה רמת אדישות או אף חוסר כדאיות בולט.

ביקוש גדול לצמודי מדד

באגרות החוב הצמודות נרשם עודף ביקוש נטו של 8,3 מיליון ש"ח, שעריהן של מרבית הסדרות עלו עד אחוז אחד.

באגרות החוב הדולריות נרשם עודף ביקוש של 1.6 מיליון ש"ח והן נסחרו ללא שינוי בשער.

הנפקות של אג"ח

היום תונפקנה 3 סדרות חדשות של אגרות חוב. אגרות „גליל" יונפקו ל־10 שנים לפי מחיר מינימום של 79% היקף הסדרה הוא 10 מיליון ש"ח. יצויין שמחיר האגרות המקבילות בשוק הוא בין 84 ל־86 אחוזים מהפארי. אגרות „שגיא" ל־10 שנים יונפקו לפי מחיר של 85% מהפארי, בשוק הן נסחרות לפי מחיר של 86 עד 88%. אגרות „רמון" ל־6 שנים יונפקו לפי מחיר מינימום של 94% בהיקף כספי של 10 מיליון ש"ח. בשוק הן נסחרות לפי 94 עד 96 אחוזים מהפארי.

ירידות שערים חדות

במספר מניות „בכדרות" נרשמו אתמול ירידות שערים חדות במיוחד. ההיצעים שהופיעו למניות היו בהיקף בינוני בלבד, אך חוסר הנכונות לקליטת ההיצעים גרם לירידות שערים עד 10%. במניות „הסנה" נרשמה ירידת שער של 9,7%, בעקבות עודף היצע של 6.9 אלף ע"נ. מניות „אי־די־בי – פיתוח" ירדו ב־8.4% בעקבות עודף היצע של 5,6 אלף ע"נ – מניות „כלל אלקטרוניקה" ירדו ב־6.8% בעקבות עודף היצע של 6,2 אלף ע"נ. מניות „כלל תעשיות" ירדו בשעור מתון יחסית של 2,5% וזאת בעקבות עודף היצע של 10 אלף ע"נ.

העברת בעלות באמישר

חברת אמישר מבקשת להעביר את השליטה בה לחברת „שמעון לוין" תמורת מניות שמעון לוין חברה למסחר וזאת במקביל למכירת חלקם של בעלי השליטה בחברה מקבוצת אייזנברג תמורת 200 אלף דולר. העיסקה טעונה את אישור הבורסה.

הפניקס־פיל

חברת הפניקס מסרה שאין לה נגיעה לפרשת פיל, למעט ערבות על סך של 520 אלף דולר שנטלה פיל באחד הבנקים. ערך עיסקי נכסי קרן אביב, שהפניקס היא הנאמן שלה, הגיע ב־1.2.86 לכ־770 אלף דולר.

מתכת ומוצריה

אלקטנון 5.0	1520	376			-341
ארדן 10.0	10560 תב	388	-1000	-8.7	-522
ארדן 50.0	8990	90.0	-401	-4.3	-108
כלים ש	13965 מ		-735	-5.0	-7.0
התכוף 1.0	9200 תב	33.0	-800	-8.0	-99.0
התכוף 5.0	5580 תב	168	-500	-8.2	-426
קופסאות פח 1.0	1080	9763			+3584
קופסאות פח 5.0	723	680	-20	-2.7	-502
מדגן 1.0	615 תב	1337	+56	+10.0	+1457
מדגן אופ א	520	152	-10	-1.9	-152
מתכת סרום 1.0	2161	92.0	-29	-1.3	-48.0
מתכת סרום אופ 1	1159 תב	243	-62	-5.1	-866
כבלי ציון 1.0	2316	1243	+67	+3.0	+2153
כבלי ציון 5.0	881	5082	-9	-1.0	-4691
כבלי ציון אופצ	770	2053			+1349
קרגל 1.0	772	2464			+528
קרגל 5.0	375 תב	2360	-28	-5.1	-1240
נחושתן 0.1	15225	116			+27.0
נחושתן 0.5	• 5418	165	+258	+5.0	+284
• ביצוע חלקי 70.50%					
עוד 5.0	1980 תב	2716	+180	+10.0	+4178
פקר פלדה 1.0	5580	256	+180	+3.3	+225
קרגג 1.0	990 תב	1506	-54	-5.2	-1720
קרגג 5.0	646	1465	-20	-3.0	-1877
קליל 1.0	3165	71.0	+25	+.8	+135
קליל 5.0	1620	220	+30	+1.9	+186
שלדות 5.0	1966 תב	155	-219	-10.0	-155
תעשיות לכיש 1.0	1098	906			+830
תעשיות לכיש 5.0	530 תב	1610	-45	-7.8	-2142

חשמל, אלקטרוניקה ואפטיקה

אלביט 3.0	423000	41.0	-7000	-1.6	-22.0
אלקו 0.1	4200 תב	162	+210	+5.3	+251
אלקו 0.25 ש	2630	652			+791
אלקו 0.25 ב	2696	58.0			-58.0
אלקטרה 0.1	12844	79.0	-210	-1.6	-59.0
אלקטרה א 0.5	7060	166	+60	+.9	+138
אלרון 3.0	374500	11.0			+6.0
ארית 1.0	31500	397	-1150	-3.5	-281
כלל תעש אלקטרו	2765 תב	5140	-200	-6.8	-6164
ספקטרוניקס 1.0	2070	794			-173
ספקטרוניקס 5.0	1250	1117			+729
פריכוונגר 1.0	1860	318	-60	-3.1	-295
פריכוונגר 5.0	875 תב	1571	-65	-6.9	-767
ציקלון 1.0	4765 מב		-251	-5.0	-465
ציקלון 5.0	2800 תב	165	-190	-6.4	-109
קנבסקין אורלך 1.	3350	143			+143
קנבסקין אורלך 5.	2034 תב	325	-226	-10.0	-465
ת.א.ת. 1.0	3850	405	-150	-3.8	-465
ת.א.ת. 5.0	1720	1749	-40	-2.3	-1818
ת.א.ת. אופ 1	14700	51.0			+23.0
תדאה 1.0	5600	392			+152

מוצרי בניה

א.פ.כלל בנין 1.	4527 תב	243	-503	-10.0	-904
אלקול 5.0	6000	30.0			+19.0
אקרשטיין 1.0	1470	1879	+70	+5.0	+1033
אקרשטיין 5.0	1165	2320	+20	+1.8	+1371
בטון תדיר 1.0	13500 תב	29.5	-1500	-10.0	-88.7
בטון תדיר 5.0	— הפסקת מסחר —				
בר־סון 1.0	2949	45.0	-1		-47.0
בר־סון 5.0	727 מ		-38	-5.0	-149
המכלול 1.0	— הפסקת מסחר —				
המכלול 5.0	— הפסקת מסחר —				
טרומאסכסט 1.0	7340	10.7			-.1
טרומאסכסט 5.0	1916	169	-79	-4.0	-176
מ.ל.ם. 1.0	1140	871			+630
מ.ל.ם. 5.0	525 קו		+25	+5.0	+4389
מודול השק בתעש	3260	863			+406
מראיקה ולמון 1	— לא נסחר —				
מראיקה ולמון 5	— לא נסחר —				

כימיה, גומי ופלסטיק

אגן 5.0	18216	102			-60.0
אליאנס ב 208.0	1160 תב	1404	-167	-12.6	-1268
גל תעשיות 1.0	7220	101	+26	+.4	+43.0
גל תעשיות 5.0	3550	358	+30	+.9	+436
דקסטר 1.0	3300	187	-150	-4.4	-137
דשנים 0.1	9506	50.0	-277	-2.8	-19.0
דשנים 0.5	3888	352	-52	-1.3	-417
חיפה כימיקל 10.0	940	7864			+3087
טבע ש	53100	84.0			-38.0
טבע אופ 4	48700	12.0	-100	-.2	-12.0
ליפסקי 1.0	• 1499	704	-79	-5.0	-701
• ביצוע חלקי 62.50%					
ים המלח 0.1	14190	2467	-265	-1.8	-1290
פטרוכימיים 10.0	349 תב	15959	-39	-10.1	-31553
מקסימה 1.0	5049	169			-169
מקסימה 5.0	2100	961			-202
נקה כמיקל 1.0	• 3672	279	+175	+5.0	+168
• ביצוע חלקי 92.70%					
סנו 1.0	7550	810	+250	+3.4	+96.8
סנו 5.0	5000 תב	115	-550	-9.9	-258
קום כימיקל 1.0	4600	32.0	+100	+2.2	+151
ת.ב.ל. 1.0	• 1805	415	-95	-5.0	-252
• ביצוע חלקי 81.20%					
ת.ב.ל. 5.0	1078 מ		-57	-5.0	-420
תיא 5.0	5200	68.0	-102	-1.9	-53.0
פרומאורים 10.0	• 9724	197	+463	+5.0	+528
• ביצוע חלקי 75.00%					
תורו א 5.0	3491	694			+28.0

עץ ומוצריו, נייר ודפוס

דפרון 1.0	4330	41.0			+35.0
דפרון 5.0	2200	56.0			+28.0
ת.מ.ן. 1.0	2745 תב	425	-305	-10.0	-479
ת.מ.ן. אופ 1	2730	426			+108
יאה 1.0	4350	70.0			-1.0
לבידי אשקלון 1.	513	3013	-22	-4.1	-3196
לבידיאשקלון אופ1	830	910	-8	-1.0	-246
מולט ב 0.5	28500 מ		-1500	-5.0	-87.0
מפעלי ניר 10.0	188500	95.0	-3000	-1.6	-127
סקאנדיה 1.0	1895	583	+80	+4.4	+811
רים 0.1	3215	445			-89.0
רים 0.4	1845	421			-14.0
תעל ב 0.2	11656 מ		-614	-5.0	-457

[illegible]		564			+420
[illegible]		72.0	-124	-3.5	-28.0
[illegible]		3.0	-1300	-3.9	-8.0
[illegible]		32.0	+129	+1.6	+14.0
[illegible]		1124	-109	-2.5	-441
[illegible]		4584	-50	-1.8	-3735
[illegible]		6249			+238
[illegible]	•	80.0	+3	+.1	+76.0
[illegible]		173	-55	-4.8	-449
[illegible]		36.0	-442	-5.0	-57.0
[illegible]	תב	251	-381	-10.9	-637
[illegible]		414	-60	-5.0	-1289
[illegible]	מב		-18	-5.1	-37286
— הפסקת מסחר —					
[illegible]	251 תב	736	-279	-10.0	-912
[illegible]	• 96	2468	-51	-5.8	-6503
[illegible]	115 מ		-61	-5.0	-833
[illegible]	54	632	-10	-1.8	-913
— הפסקת מסחר —					
— הפסקת מסחר —					

שרותי תיירות

[illegible]	999	9.8	-70	-.7	-11.2
[illegible]	32	20.0	-140	-4.2	-68.8
[illegible]	360	205	-86	-2.3	-159
[illegible]	2670	397	-125	-4.5	-317
[illegible]	3340 תב	906	+185	+5.9	+634
[illegible]	2159	10.0	+59	+2.8	+10.0
[illegible]	3442 מ		-181	-5.0	-1535
— הפסקת מסחר —					

...ושרותי מחשב

[illegible]	2780	224	-117	-4.0	-159
[illegible]	• 14355	14.0	-145	-1.0	-8.0
• ביצוע חלקי 81.30%					
יקנא 1.0	3935	210	+5	+.1	+15.0
יקנא אופ 1	3540	354	+51	+1.5	+290
כלל מחשבים 1.0	4371 מ		-230	-5.0	-269
כ.ל.ל. 1.0	5800	53.0	+100	+1.8	+48.0
כ.ל.ל. 5.0	3050	9.0	+50	+1.7	+9.0
משוב מחשבים 1.0	2385 קו		+114	+5.0	+66.0
ניקוב מחשבים 1.	5150	110			-39.0
ניקוב מחשבים 5.	2960	312	+100	+3.5	+125
תים מחשבים 1.0	1706	634			+180
תים מחשב אופ 1	16400	15.0			-6.0

מקרקעין ופיתוח

נדל"ן בינוי ופיתוח

אברהם בינוי 1.0	794 מב		-42	-5.0	-9930
אברהם בינוי 5.0	664 מב		-35	-5.0	-6335
ארזן מבנים 1.0	829 מ		-44	-5.0	-1877
ארזן מבנים 5.0	365 מ		-19	-5.0	-8476
אחרים 1.0	3800 תב	3636	-400	-9.5	-4310
אילון 1.0	1150	645			-51.0
אילון אופ 1	1010	1347			+1648
אל־רוב 1.0	2640	207			-283
אל־רוב 5.0	2529	59.0	+111	+5.0	+194
אבנתים 1.0	1500 תב	438	-153	-9.3	-571
אבנתים אופ 1	1290 מב		-153	-10.6	-618
אפריקה 0.1	40000	188			-179
אפריקה 1.0	29400	506	-1200	-3.9	-676
אריגים 1.0	1044 מ		-55	-5.0	-1795
ארליך 0.1	2064 תב	582	-150	-6.8	-600
ארליך 0.5	1282	970	-67	-5.0	-4550
בן־יקר גת 1.0	2969	604			-367
ברנוביץ 1.0	4640 תב	2026	+380	+8.9	+1920
ברנוביץ 5.0	2720 תב	1817	+133	+5.1	+1689
רנקור 4.0	• 3700	1106			+578
דרוקר 1.0	540 תב	4681	-93	-14.7	-6318
דרוקר 5.0	380 מ		-20	-5.0	-7530
דרוקר אופ 1	240 תב	9663	-90	-27.3	-10425
דרקר 0.1	4474	117			+89.0
דרקר 0.5	2440	145			+113
ת.ל.ב. 0.1	— הפסקת מסחר —				
ת.ל.ב. 0.5	— הפסקת מסחר —				
נכסים ובנין 1.0	2760	4727	-150	-5.2	-4250
גב־ים 0.1	4059 תב	707	-451	-10.0	-997
גב־ים 0.5	2562 תב	657	-145	-5.4	-408
הכשרת הישוב 1.0	47400	646			-8.0
ישפרו 0.1	2260 תב	4630	-123	-5.2	-2570
ישראלום 1.0	— הפסקת מסחר —				
ישרס 10.0	12793	964			+351
כנף פיתוח 1.0	7700 תב	40.0	-425	-5.2	-52.0
כלל נדלן 0.1	349	22177			+7854
לוסיר 1.0	2945 מ		-155	-5.0	-290
לוסיר 5.0	[illegible]				
מ.ת.ב. 1.0	1620	419			+286
מגורי בניה 1.0	527	12375			+919
מגורי בניה אופ1	340 תב	9869	-38	-10.1	-5237
מודול בטון 1.0	347 מ		-123	-5.0	-146
מיכאל 5.0	970 תב	2109	-68	[illegible]	-1864
מנרב 5.0	713	4768			+3872
מר־לין 1.0	406	2252	-2	-.5	-21.0
מר־לין אופ 1	3901	7.0	-222	-5.4	-33.0
לירנסון 1.0	5304 קו		+253	+5.0	+199
לירנסון 5.0	1480	5634			+3665
ליפסיין 1.0	837 תב	2243	-93	-10.0	-2623
ליפסיין 5.0	382 תב	4709	-43	-10.1	-4253
נאות אביב 0.5	22000	12.0			-3.0
נכסי אחרים 1.0	4635 תב	421	-300	-6.1	-433
סהר החזקות 1.0	9730	43.0	-100	-1.0	-192
סהר החזקות 5.0	6300	145	-206	-3.2	-145
סולליבנה מכב א	— הפסקת מסחר —				
סוף 1.0	2530 תב	50.0	+230	+10.0	+269
סוף 5.0	1400	445	+20	+1.5	+401
עזר ולסוק 1.0	998	869	+16	+1.6	+276
קיסריה 0.1	2105	1827	-10	-.5	-325
קיסריה 0.5	938	3841			+1749
רובינשטיין 1.0	— הפסקת מסחר —				
רובינשטיין 5.0	— הפסקת מסחר —				
רגובין 1.0	2570	945			+324
רגובין 5.0	1550 תב	1595	-95	-5.8	-545
רסקו מבטל	6700 תב	482	+320	+5.0	+440
רסקו רג	• 6278	273	-330	-5.0	-322
• ביצוע חלקי 74.90%					

חקלאות

מטעי הדר 0.1	2630 תב	327	-150	-5.4	-427
מטעי הדר 0.5	1139	895			+79.0
מהדרין 0.1	11500	307			+46.0
גנסי הדרים 1.0	1249	4844	-53	-4.1	-3701
פרי אור 0.5	6100	405			+98.0
שו־הד 5.0	8108 תב	298	-580	-6.7	-416

תעשייה

מזון וטבק

אבוס 1.0	1170 תב	128	-80	-6.4	-108
אסלנטיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
גולדפרוסט 1.0	1500	700	-10	-.7	-752
גולדפרוסט 5.0	• 670	228	-35	-4.9	-2266
• ביצוע חלקי 60.00%					
גולדפרוסט אופ 1	603 קמ		-35	-5.5	-321
דובק מב ש	3399	1142	-91	-2.6	-1685
דובק מב ב	3370	1601	-70	-2.0	-2035
זגלכל 1.0	1002 תב	1342	-111	-10.0	-1596
זגלכל 5.0	553 תב	2456	-62	-10.1	-3199
פרי־זה 1.0	2439	1856			+7.0
פרי־זה 5.0	1737 תב	696	-193	-10.0	-829
טמפו בירה 1.0	10900	18.0	-100	-.9	-34.0
טמפו בירה 5.0	8099	20.0	-1		-17.0
יצהר 1.0	1370 תב	1167	-130	-8.7	-1200
יצהר א 5.0	790 תב	825	-60	-7.1	-1018
מן 1.0	10080 תב	15.0	-531	-5.0	-771
מן 5.0	5500	92.0	+172	+3.2	+86.0
סנפרוסט 1.0	5730	484	+100	+1.8	+319
עלית 0.1	16000 תב	512	-857	-5.1	-1457
עסיס ב 0.5	39900	180	-2100	-5.0	-342
שלמה אנגל 1.0	1900	407	+47	+2.5	+275
שמן מבטל ש'	5210	276	+10	+.2	+135

טקסטיל והלבשה

ארגר 1.0	720	4146	-30	-4.0	-894
אפים 1.0	1587	192	+20	+1.3	+192
אופנת כרוך 1.0	1640 תב	695	-180	-9.9	-564
אופנת כרוך 5.0	938	425	-5	-.5	-115
אפתן 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפתן אופ 1	— הפסקת מסחר —				
ארגמן רת ב	7700 תב	349	-600	-7.2	-246
דלתא־גליל 1.0	4580 תב	981	-340	-6.9	-920
דלתא־גליל א 5.0	3320	779	-170	-4.9	-958
מסריות כאותר 1.	1638	45.1	-2	-.1	-155
מסריות כאותר 5.	651	500	+9	+1.4	+49.2
מסריות אופ 1	488	787	-12	-2.4	-200
וישלנד 1.0	3753 מ		-197	-5.0	-1535
וישלנד 5.0	3040 מ		-160	-5.0	-862
חרדנון 1.0	4495	515	-1		-20.0
זיקית 1.0	6000 תב	240	+400	+7.1	+116
זיקית 5.0	3635	453			-309
טיב־טוב 1.0	— הפסקת מסחר —				
טיב־טוב אופ 1	— הפסקת מסחר —				
יוגמר 1.0	— הפסקת מסחר —				
לודזיה 0.1	2000 תב	191	+108	+5.7	+232
לודזיה 0.4	732	5477	-18	-2.4	-2932
ליבנת 1.0	930 תב	3983	-50	-5.1	-6758
מים גליק 1.0	561 תב	668	-61	-10.0	-842
מקס 0.1	22800 מ		-1200	-5.0	-9.0
מקס 0.5	8002	434			+108
עית 1.0	10270 מ		-540	-5.0	-219
עית 5.0	5150 תב	150	-350	-6.4	-325
עננק 1.0	2050 תב	250	-220	-9.7	-533
פולגת א 0.1	8790	773	-320	-3.5	-1915
פולגת ב 0.4	6500	1821	-230	-3.4	-2427
פולימן א 0.5	4200	147			+44.0
פרגוד 1.0	1491 תב	365	-166	-10.0	-256
גבור ספורטיב בעמ	13800	279	-500	-3.5	-387
תפש ווגורין 1.0	3290 תב	1382	-230	-6.5	-1943

כללי אופ 9	135200	14.0			
כללי שה 5	106500		-1500	-1.4	-6.0
כללי שה 7	6730	10.0	-100	-1.5	-10.0
כלל 100.0	34650	2622			-473
כלל שה 9	47280	51.0	+200	+.4	+400
כלל שה 11	13200	190	+130	+1.0	+421
ביטוח וסחר 1.0	47600		-100	-.2	-563
ביטוח וסחר 5.0	23620	195			-175

בנקים למשכנתאות

אדנים 0.1	5650	400			+343
לאומי משכנתא ש	4176 תב	879	-464	-10.0	-978
לאומי משכנתא ב	4171 תב	803	-464	-10.0	-786
כרמל ש	3825	134	-5	-.1	-5.0
כרמל שה 1	2647	79.0	-1		-40.0
בנק ב 5.0	5095 קו		+242	+5.0	+609
פת בית ש	1040	3516	-50	-4.6	-2280
פת בית ב ש	2100	1092			+187
עצמאות 0.1	5280	816	-200	-3.7	-842
טפחות מבוב ש	13300 תב	15.0	-989	-6.9	-38.0
טפחות רג ש	12000	83.0	-232	-1.9	-45.0
טפחות שה 1	7360	9.0	+210	+2.9	+9.0
טפחות שה 2	3550	54.0	-20	-.6	-41.0
יעקור 1.0	874 מ		-46	-5.0	-368
יעקור 5.0	454 מ		-24	-5.0	-2046
ביתב 1.0	2517	2601			+2380

מוסדות מימון

שלכון א ש	399	24249			+14099
ההלוואות מבוב א	28800 תב	8.0	-3200	-10.0	-17.6
ההלוואות בבוב ג	— לא נסחר —				
לאומי תעשיה א ש	5330 מ		-280	-5.0	-2115
פתוח תעשיה מבב	— לא נסחר —				
פת העש בב ג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גג	— לא נסחר —				
פת תעש בב גגג	— לא נסחר —				
פת תעש בב ד	— לא נסחר —				
פת תעש בב דד	— לא נסחר —				
מרכז קבלנים 5.0	730	4133			-36.0
תירות בב	— לא נסחר —				
כלל ליסינג א0.1	8118 מ		-427	-5.0	-83.0
כלל ליסינג 0.5	3420	119	-11	-.3	-26.0
כלל לסינג אג"ח	10500	31.0	+7	+.1	+50.0

ביטוח

ארדש 0.1	3914 מ		-206	-5.0	-914
ארדש א 0.5	2800	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-578
בטוח מבטה 0.1	• 847	930	+40	+5.0	+638
• ביצוע חלקי 68.00%					
בטוח משנה 0.5	297	7808	+3	+1.0	+3846
הדר 1.0	1780	[illegible]	[illegible]	[illegible]	-426
הדר 5.0	950	2547	-37	-3.8	-2600
הסנה ש	2795 תב	7178	-300	-9.7	-6850
הפניקס 0.1	1397 מב		-74	-5.0	-4587
הפניקס 0.5	776 מב		-41	-5.0	-2881
המסחר־הראל 1.0	6000	117	-200	-3.2	-99.0
המסחר־הראל 5.0	2376	1187			+1281
ירדניה 0.1	— הפסקת מסחר —				
ירדניה 0.5	— הפסקת מסחר —				
מנורה 1.0	6650	50.0	+150	+2.3	+27.0
מנורה 5.0	2725	64.0	+32	+1.2	+146
סהר ג 1.0	3929	712	-150	-3.7	-605
סקוריטס 0.1	2410 תב	1658	-240	-9.1	-3998
צור ש	1430	737	-25	-1.7	-448
ציון החזקות 1.0	13100	105	-200	-1.5	-110
ציון החזקות 5.0	2660 תב	178	-184	-6.5	-52.0

מסחר ושרותים

מסחר

אינטרבאצא 1.0	3320	33.0			-33.0
אינטרבאצא 5.0	1090	370			+118
אינטרבאצא אופ 1	660	265			+48.0
באר צורא 1.0	4460	84.0			-90.0
באר צורא אופ 1	4120	80.0	-130	-3.1	-146
סונה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סונה 5.0	— הפסקת מסחר —				

תעשיות שונות

אלומית 1.0	3690	273			-118
אלומית 5.0	2593 תב	196	-200	-7.2	-306
אמרין 1.0	2850 מ		-150	-5.0	-301
אמרין 5.0	1590	1081	-60	-3.6	-381
אמרין אופ א	834 מ		-85	-9.1	-395
תמיכה יוד 1.0	8550	62.0			-19.0
דיקה 1.0	5780	30.0	-170	-2.9	-104
דיקה 5.0	2701 תב	54.4	-199	-6.9	-347
ה.ב.מלק 1.0	6650	46.0	-350	-5.0	-89.0
ה.ב.מלק 5.0	3781 תב	100	-199	-5.0	-206

השקעות תעשיה

מרכזית ב 0.1	6250 תב	768	-600	-8.8	-1237
מר כב' 1.0	5300000	.8			+.1
כלל תעשיות 1.0	1580	11965	-40	-2.5	-10050
מגורי טכנולוגיה	513 תב	3993	-50	-8.9	-6871
מגוריטכנו אופ 1	400 תב	4524	-46	-10.3	-2592

חברות להשקעה

השקעה ואחזקות

אמיק ש	5210	313			+53.0
אידיבי פתוח 2.0	3750 תב	5462	-340	-8.4	-5617
אינקוזה 0.1	1557	1578			+1492
אינקוזה 0.5	819	539	-20	-2.4	-802
אלגר ש	5936	486			+384
אלגר ב	6190	308	+163	+2.7	+491
אלרן ש	2790 תב	3137	-310	-10.0	-3189
אלרן ב	3210	873			+71.0
אמישר כב' 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 1.0	— הפסקת מסחר —				
אפיק 5.0	— הפסקת מסחר —				
גחלת 1.0	1400	205	+50	+3.7	+190
חברה לישראל 1.0	6662 מב		-351	-5.0	-1303
חברה לישראל 5.0	3506 תב	912	-630	-16.0	-2568
הלפסון 0.1	67000		+500	+.8	+.6
הלפסון 1.0 ש	19350	167	+550	+2.9	+180
אספא א 0.5	8806	162	+256	+3.0	+265
פועלים השק ש	4427 מ		-233	-5.0	-2854
לאומי השק 0.1	4858 תב	1735	-540	-10.0	-2037
דיסקונט השק ש	2333	9232	-70	-2.9	-8582
מזרחי השק ש	13867 תב	269	+1260	+10.0	+448
מזר השק אגח 124	12100	38.0			+11.0
חירון 1.0	2188	180	-5	-.2	-59.0
חירון 5.0	720	3737	-20	-2.7	-2246
יצוא ש	9559	1330			+275
ירדן א 0.1	2691 תב	683	-299	-10.0	-1048
כלל ישראל 10.0	2565 מ		-135	-5.0	-4990
כלל ישראל 50.0	1755 תב	1256	-195	-10.0	-593
לנדקו 0.1	8200	2.0			-2.0
לנדקו 0.5	2505 תב	326	+200	+8.7	+459
מגור 0.1	6580	120	-220	-3.2	-250
מגור א 0.5	4300	232			-49.0
עוז השק ב 0.1	2597	105			-7.0
עוז השק ב 0.5	• 1215	570	+58	+5.0	+392
• ביצוע חלקי 70.20%					
פז השק ש	18629	78.0	-981	-5.0	-35.0
פמה א 0.1	10000	693			+516
פמה 0.5	4405 תב	1442	-489	-10.0	-1221
פריון ב 2.5	2418 מ		-127	-5.0	-4074
שחל השק 1.0	— הפסקת מסחר —				
שחל השקאופ ב	— הפסקת מסחר —				
שחל השק שה 1	— הפסקת מסחר —				

מחקר ופיתוח

אמצעים מתוחכמים	1650 תב	210	-157	-8.7	-387
גליל טכנולוגיות	523 תב	7834	-58	-10.0	-13655

דלק ונפט

דלק חיפושים1.0	2998	551	-12	-.4	-544
דלק חיפושים5.0	1400	1014	-15	-1.1	-428
דלק נפט אופ 2	730	4099			+154
פז חיפושי נפט	10900 תב	220	-680	-5.9	-421
סראויל 1.0	• 1856	84.0	+88	+5.0	+130
• ביצוע חלקי 76.30%					
סראויל 5.0	645	150			+98.0
י.ש.ג. 5.0	1205	1581			+571
מ.ג.ג. 1.0	1750	490			+704
מ.ג.ג. 5.0	765 תב	1113	-45	-5.6	-1493
סיסמיקה 1.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה 5.0	— הפסקת מסחר —				
סיסמיקה אופ 1	— הפסקת מסחר —				
פראויל ב 0.5	3001	306	+1		+24.0
צפון אמר נפט 1.	258	1571	-2	-.8	-87.0
צפון אמר נפט 5.	179.5 מ		-9.5	-5.0	-8712
צפון אמר נפט אופ2	481 מ		-29	-5.7	-1144
נפטא ש	1000000	1.0	-50000	-4.8	-2.0

נסחרות במט"ח

גדות מ		231			-320

שערי מטבע חוץ ביום 17.3.86

המטבע	השינוי ביציג	בנקנוטים לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	העברות והמחאות לאומי קניה	לאומי מכירה	הפועלים קניה	הפועלים מכירה	דיסקונט קניה	דיסקונט מכירה	שער יציג
1 דולר ארה"ב	+0.0091	1.45	1.52	1.45	1.52	1.46	1.53	1.4768	1.4952	1.4778	1.4798	1.4984	1.4984	1.4869
1 לישט"ג	+0.0234	2.12	2.22	2.13	2.23	2.23	2.24	2.1657	2.1927	2.1637	2.1750	2.2003	2.2003	2.1823
1 מארק גרמני	+0.0111	0.64	0.67	[illegible]	[illegible]	[illegible]	[illegible]	0.6550	0.6632	0.6550	0.6567	0.6650	0.6650	0.6588
1 פרנק צרפתי	-0.0019	0.21	0.22	0.21	0.22	0.20	0.22	0.2128	0.2154	0.2132	0.2132	0.2159	0.2159	0.2141
1 גולדן הולנדי	+0.0095	0.57	0.60	0.57	0.60	0.57	0.60	0.5799	0.5972	0.5804	0.5807	0.5880	0.5880	0.5854
1 פרנק שוויצרי	+0.0168	0.76	0.80	0.76	0.80	0.76	0.80	0.7789	0.7886	0.7800	0.7818	0.7915	0.7915	0.7844
1 כתר שוודי	+0.0039	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2046	0.2072	0.2044	0.2053	0.2079	0.2079	0.2062
1 כתר נורבגי	+0.0033	0.20	0.21	0.20	0.21	0.20	0.21	0.2070	0.2096	0.2074	0.2075	0.2101	0.2101	0.2085
1 כתר דני	+0.0031	0.17	0.18	0.17	0.18	0.17	0.18	0.1769	0.1791	0.1773	0.1774	0.1796	0.1796	0.1783
1 מארק פיני	+0.0042	0.28	0.30	0.28	0.30	0.28	0.30	0.2886	0.2922	0.2893	0.2894	0.2930	0.2930	0.2907
1 דולר קנדי	+0.0071	1.04	1.09	1.04	1.09	1.04	1.09	1.0583	1.0714	1.0589	1.0595	1.0728	1.0728	1.0655
1 דולר אוסטרלי	+0.0053	0.97	1.07	1.01	1.08	1.01	1.09	1.0397	1.0526	1.0415	1.0433	1.0565	1.0565	1.0475
1 ראנד דרא"פ	+0.0057	0.67	0.74	0.63	0.75	0.63	0.74	0.7443	0.7536	0.7447	0.7448	0.7551	0.7551	0.7491
10 פרנקים בלגיים	+0.0054	0.31	0.32	0.31	0.33	0.31	0.33	0.3151	0.3190	0.3202	0.3200	0.3241	0.3241	0.3216
10 שילינגים אוסטריים	+0.0155	0.91	0.96	0.92	0.96	0.91	0.96	0.9309	0.9425	0.9344	0.9341	0.9459	0.9459	0.9390
1000 לירטות איטלקיות	+0.0159	0.94	1.00	0.94	1.00	0.94	1.00	0.9621	0.9741	0.9628	0.9635	0.9756	0.9756	0.9677
100 ינים יפאניים	+0.0221	0.82	0.86	0.82	0.86	8.26	8.64	0.8374	0.8479	0.8377	0.8982	8.5038	8.5038	0.8433
1 דינר ירדני	+0.0021	4.06	4.32	3.99	4.24	4.06	4.27	—	—	—	—	—	—	1.1485
1 לירה לבנונית	+0.0038	—	—	—	—	0.05	0.08	—	—	—	—	—	—	0.7625
1 לירה מצרית	+0.0044	0.80	0.84	0.80	0.85	0.78	0.83	—	—	—	—	—	—	0.8698

דולר יציג: 1.4864 **דולר נוסעים:** 1.7638 **דולר שחור:** 160—1.62.

שערי אגרות חוב

הסידרה	השער	השינוי בנקי
ק־910 תשואה 6.81%		
7014	115.4	+.6
ק־911 תשואה 7.32%		
7015	94.4	+.2
7016	96.7	+.2
7017	96.0	+.1
7018	95.8	+.1
7019	96.3	+.2
7020	96.1	+.2
7021	95.2	+.2
7022	94.9	+.2
ק־951 תשואה 7.07%		
7201	95.5	+1.3
"יגלבוע" צמוד דולר ריבית משתנה		
ק־801 תשואה 2.00%		
ש6101	12371.0	+71.0
ק־802 תשואה 2.05%		
ש6102	7545.0	+8.0
ק־803 תשואה 2.15%		
ש6103	6800.0	+40.0
ק־804 תשואה 2.00%		
ש6104	6328.0	+129.0
ש6105	5988.0	+122.0
ק־805 תשואה 2.10%		
ש6106	5781.0	+95.0
ש6107	5568.0	+91.0
ק־806 תשואה 2.24%		
ש6108	4001.0	+23.0
ש6109	3809.0	+22.0
ש6110	3746.0	+22.0
ק־807 תשואה 2.20%		
ש6111	3146.0	+18.0
ש6112	3052.0	+18.0
ק־808 תשואה 2.20%		
ש6113	2070.0	+12.0
ק־821 תשואה 3.00%		
ש6151	803.0	+14.2
ש6152	769.2	+13.6
ק־822 תשואה 3.13%		
ש6153	668.4	+4.4
ש6154	656.5	[illegible]
ק־823 תשואה 2.03%		
ש6155	463.3	+15.5
ק־824 תשואה 2.94%		
ש6156	348.5	+2.1
ק־825 תשואה 2.95%		
ש6157	261.7	+3.3
ש6158	248.0	+3.2
ק־826 תשואה 3.14%		
6159	206.4	+1.3
ק־827 תשואה 3.16%		
6160	193.4	+.2
6161	187.1	+.1
ק־828 תשואה 3.14%		
6162	169.3	-.1
ק־829 תשואה 3.17%		
6163	156.9	+1.0
6164	151.3	+1.6
ק־830 תשואה 3.23%		
6165	140.9	
ק־831 תשואה 3.19%		
6166	133.8	+.8
6167	132.1	+.8
6168	130.0	+.7
ק־832 תשואה 3.18%		
6169	122.3	+.3
ק־833 תשואה 3.17%		
6170	115.3	+.7
ק־834 תשואה 3.18%		
6171	82.4	+.5
6172	81.3	+.4
ק־851 תשואה 3.00%		
6801	88.1	+1.3

הסידרה	השער	השינוי בנקי
ש2059	44444.0	+88.0
ק־123א תשואה 0.08%		
ש2061	34751.0	+366.0
ק־123ב תשואה -0.53%		
ש2062	32547.0	-924.0
ק־123ג תשואה -0.27%		
ש2063	30830.0	-709.0
הלים		
ם 16	103.8	
ם 17	105.5	06/03
ם 18	101.0	+1.0
ם 19	103.7	+1.0
ם 20	105.0	+3.0
ם 21	103.0	13/03
ם 22	101.2	+.4
ם 23	92.7	
ש24	91.2	+.8
ש25	93.0	+.2
ש26	91.5	+.3
ש27	90.0	+.9
ש28	95.1	13/03
ש29	92.0	-.5
ש30	95.0	
ש31	100.1	+.1
32	89.4	-2.7
33	99.0	03/03
34 מר"ג	103.0	+1.8
אגרות חוב צמודות לדולר (100% הצמדה)		
אלבים		
מר"ש	200.5	
אלתא		
מר"ש	1165.0	+5.0
מוס אלסינט — הפסקת מסחר		
ת רסקי		
178	103.1	+3
"אדמון" צמוד דולר ריבית קבועה		
ק־601 תשואה 4.87%		
סד' 2501	160.2	+1.7
סד' 2502	157.5	+1.8
סד' 2503	152.5	+1.7
ק־602 תשואה 5.40%		
סד' 2504	150.9	+.8
סד' 2505	145.2	+.8
ק־603 תשואה 4.00%		
סד' 2506	142.5	+3.5
סד' 2507	137.6	+3.4
ק־604 תשואה 3.86%		
סד' 2508	103.0 ק	+3.5
"ירמון"־צמוד דולר ריבית קבועה		
ק־901 תשואה 6.68%		
7001	244.4	+2.5
7002	237.0	+2.4
ק־902 תשואה 6.77%		
7003	225.9	+.6
7004	208.7	+.6
ק־903 תשואה 6.73%		
7005	195.3	+2.2
ק־904 תשואה 6.75%		
7006	184.0	+1.1
ק־905 תשואה 6.74%		
7007	171.7	+1.9
7008	163.2	+1.9
ק־906 תשואה 6.75%		
7009	163.2	+1.0
ק־907 תשואה 6.85%		
7010	153.3	+.4
ק־908 תשואה 6.92%		
7011	144.6	
7012	139.6	
ק־909 תשואה 7.00%		
7013	131.6	+.9

הסידרה	השער	השינוי בנקי
5% מלווה פיתוח המדינה (מדינה כפולה צמודה)		
ק־101 תשואה 3.70%		
ש2001	117517.0	-1583.0
ש2002	117173.0	-1483.0
ק־102 תשואה 3.90%		
ש2003	112401.0	-90.0
ק־103 תשואה 3.75%		
ש2004	113302.0	+380.0
ק־104 תשואה 3.70%		
ש2005	106531.0	+100.0
ש2006	109823.0	+203.0
ש2007	107705.0	+239.0
ק־105 תשואה 4.02%		
ש2008	106208.0	+236.0
ש2012	103870.0	+206.0
ש2015	101117.0	+194.0
ק־106 תשואה 3.97%		
ש2009	107492.0	+203.0
ק־107 תשואה 3.70%		
ש2010	107446.0	+769.0
ש2011	105360.0	+755.0
ש2013	105230.0	+720.0
ש2014	102534.0	+778.0
ק־108 תשואה 3.84%		
ש2016	102879.0	+186.0
ש2018	100163.0	+194.0
ש2021	96871.0	+219.0
ק־109 תשואה 4.00%		
ש2017	99240.0	-112.0
ש2019	98921.0	-119.0
ש2020	96023.0	-116.0
ק־110 תשואה 2.35%		
ש2022	ק 93979.0	+2910.0
ק־111 תשואה 3.46%		
ש2023	92166.0	+175.0
ק־112 תשואה 3.97%		
ש2024	84982.0	+153.0
ש2027	81896.0	+150.0
ש2031	75685.0	+142.0
ק־113 תשואה 3.76%		
ש2025	85914.0	-702.0
ש2026	85612.0	-609.0
ק־114 תשואה 3.50%		
ש2028	83314.0	+1553.0
ש2030	79204.0	+1511.0
ק־115 תשואה 3.90%		
ש2029	77877.0	-1197.0
ש2033	71583.0	-1184.0
ש2035	65657.0	-1196.0
ק־116 תשואה 3.80%		
ש2032	76468.0	-231.0
ש2034	72195.0	-507.0
ש2036	66224.0	-475.0
ק־117 תשואה 2.49%		
ש2037	67116.0	+127.0
ש2052	56398.0	+90.0
ק־118 תשואה 3.85%		
ש2038	65007.0	-14.0
ש2040	62546.0	+2.0
2051	59130.0	-7.0
ק־119 תשואה 2.77%		
ש2039	64152.0	+143.0
ש2041	60733.0	+114.0
ק־120 תשואה 2.81%		
ש2053	56183.0	+98.0
ק־121 תשואה -0.15%		
ש2054	56752.0	+1869.0
ש2056	52642.0	+1775.0
ש2058	48003.0	+1648.0
ש2060	44389.0	+73.0
ק־122 תשואה 2.29%		
ש2055	52783.0	+96.0
ש2057	48863.0	+93.0

הסידרה	השער	השינוי בנקי
ש3530	103075.0	+778.0
ש3531	102750.0	+800.0
ש3532	99740.0	+778.0
ש3533	99542.0	+762.0
ש3534	93858.0	+807.0
ק־705 תשואה 3.90%		
ש3535	93995.0	+708.0
ש3539	88505.0	+588.0
ק־706 תשואה 3.85%		
ש3536	93996.0	+853.0
ש3537	93886.0	+888.0
ש3538	88368.0	+837.0
ש3540	88146.0	+843.0
ש3541	85167.0	+830.0
ש3542	85003.0	+820.0
ש3543	80848.0	+826.0
ק־707 תשואה 3.80%		
ש3544	81037.0	+849.0
ש3546	79001.0	+808.0
ש3547	78816.0	+867.0
ש3548	78723.0	+895.0
ש3550	74587.0	+576.0
ש3551	74280.0	+670.0
ק־708 תשואה 3.90%		
ש3545	78617.0	+645.0
ש3549	74218.0	+624.0
ש3552	68074.0	+507.0
ש3554	70936.0	+592.0
ש3555	70936.0	+592.0
ק־709 תשואה 4.00%		
ש3553	67481.0	+854.0
ש3571	61005.0	+749.0
ק־710 תשואה 3.86%		
ש3556	67666.0	+713.0
ש3558	67535.0	+703.0
ש3559	65141.0	+703.0
ש3560	61620.0	+658.0
ש3561	61438.0	+714.0
ק־711 תשואה 4.03%		
ש3557	67771.0	+130.0
ש3572	61516.0	+164.0
ק־712 תשואה 3.80%		
ש3573	61576.0	+663.0
ש3574	56776.0	+622.0
ש3577	56702.0	+604.0
ש3578	52375.0	+597.0
ק־713 תשואה 3.85%		
ש3575	56490.0	+716.0
ש3576	56324.0	+767.0
ש3579	51956.0	+732.0
ק־714 תשואה 3.87%		
ש3580	48320.0	+91.0
ש3581	43919.0	+75.0
ש3582	40477.0	+78.0
ש3583	37594.0	+75.0
ק־715 תשואה 3.77%		
ש3584	35859.0	+573.0
ש3585	33980.0	+567.0
ש3586	30756.0	+475.0
ש3588	32057.0	+517.0
ק־716 תשואה 3.64%		
ש3587	32339.0	+514.0
ש3591	29456.0	+478.0
ש3592	29422.0	+489.0
ש3593	29370.0	+504.0
ק־717 תשואה 3.74%		
ש3589	29300.0	+509.0
ש3594	27919.0	+495.0
ש3596	26668.0	+483.0
ש3597	26574.0	+511.0
ק־718 תשואה 4.15%		
ש3590	28753.0	+160.0
ש3595	27373.0	+160.0

הסידרה	השער	השינוי בנקי
3903	87.1	+1.6
3904	85.6	+1.5
4% מלווה פיתוח (98% הצמדה)		
ש3105	246200.0	+700.0
ש3106	240200.0	+1700.0
ש3107	240000.0	+1800.0
ש3108	226200.0	+700.0
ש3109	223700.0	+700.0
ש3110	223200.0	+700.0
ש3111	217700.0	+700.0
ש3112	216000.0	-800.0
ש3113	216700.0	+600.0
ש3114	210500.0	+500.0
ש3115	206600.0	-400.0
ש3116	200200.0	+500.0
ש3117	210200.0	+1700.0
ש3118	202000.0	-1000.0
4%–6%–7% מלווה פיתוח ומדינה (80% הצמדה)		
ש3201	174000.0	+2500.0
ש3202	171500.0	
ש3203	170000.0	
ש3204	165500.0	+500.0
ש3205	163500.0	-500.0
ש3206	159000.0	-500.0
ש3210	161000.0	
ש3211	156700.0	
ש3212	153000.0	
ש3213	146500.0	+500.0
ש3214	140500.0	-500.0
6%		
ש3501	141500.0	+2000.0
ש3502	138500.0	
ש3503	123800.0	
ש3504	122000.0	
ש3505	120000.0	+2500.0
7%		
ק־701 תשואה 3.75%		
ש3521	120326.0	+330.0
ש3524	113749.0	+473.0
ק־702 תשואה 3.90%		
ש3522	115196.0	+971.0
ש3523	108756.0	+852.0
ק־703 תשואה 3.85%		
ש3525	111340.0	+889.0
ש3526	111125.0	+875.8
ש3527	108903.0	+879.0
ש3528	105969.0	+904.0
ק־704 תשואה 3.92%		
ש3529	105543.0	+797.0

הסידרה	השער	השינוי בנקי
ש3622	7309.0	+46.0
ק־208 תשואה 3.00%		
ש3623	7057.0	-131.0
ש3624	6643.0	-126.0
ק־209 תשואה 3.14%		
ש3625	6020.0	-25.0
ש3626	5566.0	-23.0
ש3627	5160.0	-22.0
ק־210 תשואה 2.96%		
ש3628	4799.0	+142.0
ש3629	4496.0	+136.0
ש3630	4249.0	+130.0
ק־211 תשואה 3.05%		
ש3631	3881.0	+112.0
ש3632	3654.0	+106.0
ש3633	3450.0	+100.0
ק־212 תשואה 3.25%		
3634	3000.0	-50.0
ש3635	2895.0	-46.0
ש3636	2787.0	-45.0
ק־213 תשואה 3.61%		
ש3637	2556.0	+5.0
ש3638	2378.0	+4.0
ש3639	2175.0	+4.0
ק־214 תשואה 3.08%		
ש3640	1857.0	+57.0
ש3641	1608.0	+49.0
ק־215 תשואה 3.54%		
3642	1392.0	+2.0
ש3643	1207.0	+2.0
ק־216 תשואה 3.46%		
3644	1082.0	-16.0
3645	974.7	-15.2
4.25% מלווה מדינה (גליל)		
ק־251 תשואה 4.08%		
3701	844.7	+1.2
ק־252 תשואה 4.13%		
3702	644.2	-18.1
ק־253 תשואה 4.23%		
3703	566.4	+17.2
3704	484.9	+14.8
ק־261 תשואה 4.55%		
3751	249.4	+3.0
ק־262 תשואה 4.50%		
3752	100.8	+1.2
3753	96.5	+1.2
ק־263 תשואה 4.60%		
3754	86.8	+1.6
ק־271 תשואה 4.64%		
3901	92.3	+1.6
3902	87.8	+1.5

הסידרה	השער	השינוי בנקי
4% מלווה פיתוח (100% הצמדה)		
ש4001	476500.0	
ש4002	470801.0	
ש4003	462101.0	
ש4004	473800.0	
4.25% מלווה מדינה (שגיא)		
ק־301 תשואה 4.69%		
4101	266.9	+4
ק־302 תשואה 4.28%		
4102	108.7	+.3
4103	104.2	+.2
4104	100.8	+.2
ק־311 תשואה 4.96%		
4201	90.1	
ק־321 תשואה 4.71%		
4301	99.1	+.7
4302	94.3	+.7
4303	93.5	+.6
4304	91.9	+.6
3% מלווה מדינה (גליל)		
ק־201א תשואה 2.64%		
ש3601	30907.0	+308.0
ק־201ב תשואה 2.60%		
ש3602	28532.0	+363.0
2027* א תשואה 2.50%		
ש3603	26652.0	+247.0
ק־202ב תשואה 2.35%		
3604	24089.0	+518.0
ק־203 תשואה 2.75%		
ש3605	21615.0	+156.0
ש3606	20361.0	+145.0
ש3607	18920.0	+140.0
ש3608	17901.0	+131.0
ק־204 תשואה 2.80%		
ש3609	17007.0	+88.0
ש3610	15335.0	+62.0
ש3611	15110.0	+78.0
ש3612	14667.0	+77.0
ק־205 תשואה 3.00%		
3613	13664.0	+60.0
ש3614	13110.0	+60.0
ש3615	12100.0	+55.0
ש3616	11072.0	+50.0
ק־206 תשואה 2.94%		
ש3617	10471.0	+16.0
ש3618	9933.0	+15.0
ש3619	9138.0	+18.0
ק־207 תשואה 3.14%		
ש3620	8540.0	+59.0
ש3621	8110.0	+57.0

פק"מ נייד

השקעה כדאית לטווח קצר בריבית משתנה

ריבית בק"מ ל־7 ימים או ריבית במרווח קבוע מה פריים. הגבוה מבין השניים

בנק לאומי

שערי קרנות נאמנות

שם הקרן	מחיר היחידה	המדד	שם הקרן	מחיר היחידה	המדד
אב	3726.87	3672.96	למשקיע	92656.45	90079.74
אגודה	26079.09	25828.56	לפיד	8943.08	8778.52
אביב	—	—	לקט	3598.12	3569.86
אגן	1149.22	1136.68	ליגה	738.00	723.43
אדיר	1243.11	1218.48	מבטח	916.01	897.46
אדם	1559.44	1509.78	מגדל	2601.40	2576.3
אופיר	1452.19	1423.39	מגן	198.06	195.96
אד	414.97	406.33	[illegible]	2492.30	3478.4
אדיר	325.56	318.94	מגל	582.39	571.23
אורי	19423.66	19186.73	מור	3120.60	3105.30
אורן	8996.70	8820.20	מורן	605.56	602.74
איל	2814.22	2760.13	[illegible]	23427.28	22819.93
אילה	3772.91	3660.66	[illegible]	716.53	702.82
אירוס	3955.24	3869.87	[illegible]	2898.70	2842.80
איתן	545.30	534.08	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אלון	7755.78	7592.76	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אלמוג	561.96	550.93	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ארז	626.38	614.56	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אש	113.41	110.92	[illegible]	[illegible]	[illegible]
אשל	469.93	460.72	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1110.14	1099.16	[illegible]	[illegible]	[illegible]
בחירה	1594.16	1583.53	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ברוש	5695.19	5607.62	[illegible]	[illegible]	[illegible]
ברק	5845.33	5814.89	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	755.13	740.27	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גביש	1089.90	1068.56	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גבע	800.78	788.78	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גדי	549.28	538.41	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גיא	7353.65	7244.82	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גיל	2131.49	2091.20	[illegible]	[illegible]	[illegible]
גלית	492.66	486.61	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דוכיפת	1594.95	1579.29	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	522.89	511.90	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דולב	1159.87	1135.16	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1181.08	1158.24	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	213.56	209.47	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דליה	370.16	362.80	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דרור	3209.27	3148.15	[illegible]	[illegible]	[illegible]
דקל	4100.52	4020.53	[illegible]	[illegible]	[illegible]
הדס	26663.45	26425.65	[illegible]	[illegible]	[illegible]
הדר	381.12	373.62	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	2638.32	2582.25	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	15056.61	14862.14	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	14590.46	14176.98	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	622.03	610.28	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	182.73	179.51	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	104.38	103.81	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	541.81	531.08	[illegible]	[illegible]	[illegible]
חן	183.87	183.46	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	1157.99	1151.18	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	3855.42	3808.01	[illegible]	[illegible]	[illegible]
יובל	603.50	591.74	[illegible]	[illegible]	[illegible]
יהלום	1439.47	1449.26	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	31611.06	31151.55	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	526.73	515.10	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	714.54	707.01	[illegible]	[illegible]	[illegible]
[illegible]	122.49	120.10	[illegible]	[illegible]	[illegible]
כלנית	407.90	399.87	[illegible]	[illegible]	[illegible]
כנרת	619.59	613.59	[illegible]	[illegible]	[illegible]
כרמל	116.52	115.00	[illegible]	[illegible]	[illegible]
כתר	869.33	858.52	[illegible]	[illegible]	[illegible]
לוטוס	3281.14	3222.31	[illegible]	[illegible]	[illegible]

סכנת שיתוק מאיימת על מפעלי גרביים ולבוש תחתון לצה"ל

לאחר שמשרד הבטחון הודיע שירכוש המוצרים בארה"ב

מאת משה גבע

סכנת סגירה ופטורי עובדים בענף הטכסטיל מאיימת על מספר מפעלים המייצרים גרביים ולבוש תחתון עבור צה"ל.

אנשי מנהלת הרכשה במשרד הבטחון הודיעו למנהלי המפעלים שבשל תנאי קבלת הסיוע מארה"ב, יהיה עליהם לרכוש שם את מוצרי הטקסטיל האלה. זאת מאחר שלפי חוקי הקונגרס האמריקאי חלק מכספי הסיוע צריך להשאר בארה"ב ואין אפשרות להעבירם ארצה ולהמירם בשקלים.

הנפגעים מכך יהיו מפעלים מקבוצות „לודג'יה – רוסקס", „סברינה" השייך לתשלובת „גיבור" ומפעל „ת.נ.ה", השייך לקיבוץ המעפיל, חברות אלה השתתפו עד עתה במכרזים של משרד הבטחון וחילקו ביניהן את ההספקה השנתית של צה"ל בגרביים ובלבוש תחתון.

הספק הגדול ביותר היא חברת „לודג'יה – רוסקס" המוכרת לצה"ל מאז קום המדינה קרוב ל־20 אחוז מהיקף מכירותיה והינה הספק היחיד של לבוש תחתון לצבא.

בשנת 1984 הסתכם מחזור המכירות של החברה בכ־15 מיליון דולר, כאשר היקף המכירות לצה"ל הגיע ליותר מ־2 מיליון דולר. לחברה שלושה מפעלים העוסקים בייצור עבור הצבא (בחצור הגלילית, בחולון ובקרית מלאכי) והמעסיקים לצורך זה כ־200 עובדים, שמקור פרנסתם עומד בסכנה. המפעל בחצור הגלילית מייצר לבוש תחתון בלבד ומעסיק 110 עובדים שרוב עיסוקם בייצור עבור צה"ל.

מפעל „סברינה" מתשלובת „גיבור" המעסיק 110 עובדים, סיפק אשתקד לצה"ל כ־30 אחוז מהיקף מכירותיו השנתי שהגיע לכ־2.8 מיליון דולר. עם הפסקת הייצור לצבא, ייקטן מחזור המכירות של המפעל בכ־850 אלף דולר והתוצאה תהיה פיטורים מיידיים של 30 עובדים המהווים קרוב ל־30 אחוז מכח העבודה.

נציגי העובדים בהסתדרות ובמועצת פועלי תל־אביב אמרו שיתנגדו לכך בכל תוקף, לאחר שהדבר נודע להם מפי מנהלי המפעלים, הנוגעים בדבר.

מנהלי המפעלים פנו גם לראשי התאחדות התעשיינים במטרה להפעיל לחצים על משרד הבטחון כדי שהתכתיב האמריקאי יופנה כלפי מוצרים אחרים – שאין ברירה אלא לייבאם מחו"ל – ולא כלפי מוצרי טכסטיל המיוצרים בארץ.

למעשה שוקל משרד הבטחון שתי אפשרויות נוספות:

★ לאלץ את היצרנים הישראליים לייבא את חומרי הגלם (החוטים) מארה"ב. במקרה זה תפגענה המטוויות המקומיות.

★ לאלץ את היצרנים המקומיים לייבא את חומרי הגלם מארה"ב ולאחר שייצרו כאן את מרבית המוצר יהיה עליהם לשולחו חזרה לארה"ב, לשלב הייצור הסופי.

לא ניתן היה להשיג את תגובת משרד הבטחון לנושא.

מחלוקת בין משרדי הממשלה על מתן הקלות מס לפריון

ועדה שבחנה הנושא לא הגיעה להמלצות משותפות

מאת סופרו הכלכלי של „דבר" בירושלים

מחלוקת קיימת בין משרדי הממשלה לגבי תכנית להקלות מס הכנסה על פרמיות.

בחודש נובמבר מינה הממונה על הכנסות המדינה ישראל כרון, ועדה בינמשרדית שתפקידה היה לבחון מתן הקלות מס על פריון. בראש הועדה עמד סגן הממונה על הכנסות המדינה יורם גבאי וחבריה היו נציגי משרד האוצר, העבודה, נציבות שירות המדינה והמכון לפריון העבודה.

בימים אלה הוגש דו"ח הועדה שממנו עולה כי חבריה לא הצליחו להגיע לעמק השווה.

הרעיון המרכזי שבו דנה הועדה הוא הענקת פטור ממס על תפוקה שהיא מעל לנורמה, כלומר „פרימיה", ולכן היא מבטאת גידול בפריון. בהצעה מצדדים המכון לפריון העבודה ונציבות שירות המדינה.

המצדדים מסבירים כי עד לשנת 1975 ניתן במשק תמריץ להעלאת פריון העבודה, על־ידי הנחות ממס הכנסה על פרמיות, ובשנים 1965 – 1975 עלה פריון העבודה במשק ב־64 אחוז, כשאחד הגורמים לכך היה התמריץ.

מאז 1975 החלה להסתמן ירידה בקצב עליית הפריון במשק וכיום עומדת ישראל בין המקומות האחרונים בעולם מבחינה זו.

להצדקת עמדתם הביאו המצדדים בהקלות מס על פרמיות נתונים על השפעת שיטת שכר העידוד בשירות המדינה. שיטה זו, שעיקרה נורמות נבונות ושכר עידוד המשולם על פרמיות, תרמה לעליה בשיעור 80 אחוז בפריון העבודה.

מדו"ח הועדה מתברר כי משרדי האוצר, והעבודה והרווחה מתנגדים להקלות מס על פרמיות. לטענת המתנגדים, הנזק הכלכלי, הפיסקלי והמוסרי מהקלות מס על תוספת תפוקה הנובעת מפריון, גדול בהרבה מהתועלת התיאורטית הצפויה למשק.

נימוקי המתנגדים הם:

חלק גדול מאוכלוסיית היעד להגדלת הפריון, עובדי יצור למיניהם – אינם משלמים כל מס או משלמים מס שולי נמוך. בתנאים אלה הקלות מס לא יהוו עידוד להגדלת הפריון, והן ייטיבו דווקא עם בעלי הכנסות גבוהות אשר ספק אם יש צורך לתמרץ אותם.

קביעת הקלות במס על פריון תביא לפיקציות ופשרות בהיקף גדול, בתחילה בין מהנדסי היצור לבין המכון לפריון העבודה, ולאחר־מכן בין הממשלה לבין המפעלים.

הנהגת ההקלות תחזיר את מערכת המס למצבה מלפני 1975 – עת היתה תחליף להסכמי שכר.

ירידת הפריון מאז 1975 נובעת רובה ככולה מהתרחשויות אובייקטיביות בארץ ובעולם, ולא מביטול הקלות המס על פרמיות.

בעקבות דו"ח זה נראה כי אין לפי שעה סיכוי רב לביצוע קרוב של תכנית הקלות המס לעידוד הפריון.

מיקבצי הון / ש. רוזנבלום

הבורסה לאן?

צמד הברוקרים חגי בליך ויורי סלנט היוו בימים האחרונים בבורסה את נושא השיחה העיקרי. רוב הסוחרים ידעו מזמן על הקשיים שפקדו את הצמד. מרגע ש„הפניקס" פרשה ומרגע שהריסות בבניות אפיק נמשו עד אין קץ ברור היה: קשיים פוקדים את צמד ההמר המוכר והידוע כ"כ בבורסה.

אין בבריחת השניים לחו"ל משום סיבה רצינית לירידת הבורסה, היקפם הכספי נע סביב מחצית האחוז מהמסחר בשוק ואין בכך שום משמעות רצינית. אבל חשוב להדגיש, השוק באחרונה מחפש סיבות לרדת ולא מוצא, שוק בריא נבחן בבדיקת היציבות המגיעה לאחר עליות בסחרורות, אצלנו זה קורה.

כעת המסחר מתאפיין בשני גורמים עיקריים, הראשון – הציבור מתחיל לפעול בשוק. השני – המקורבים מהססים, קצת נכנסים קצת יוצאים ומסתפקים ב־10% ביד ותו לא. המצב הזה לא יכול להמשך לעד, אחד יגבר על השני ויקבע מגמה ברורה.

התסריט בקרוב הולך כנראה להיות כדלקמן – בשבועיים הקרובים יציב לכדי תוך פעילות עצבנית ולא ברורה ושבירה על רמת השערים הנוכחיות פחות או יותר. מתחילת אפריל המשך מגמה חיובית אם כי פחותה מהעכשווית בעליות השערים.

שיטת האלטרנטיבות הידועה פועלת בשוק ההון, התפ"ס נמצא בירידה מתבררת ורק סכומי ג'מבו מקבלים עכשיו 2% ופחות לחודש, האינפלציה נעה סביב 1.5% לערך, הדולר מוקפא וגם אם יחולו לגביו שינויים מדובר הרי באחוז או שנים בלבד. במצב שכזה אין פלא שהבורסה בהווה תוליך באות, קרנות הנאמנות בהוות אפיק השקעה טלט וטוב בהרבה בשלב הנוכחי מאפיקים אחרים.

מומחים מזהירים חוזר והוזר את הציבור מפני הבורסה, הציבור זיכרונו מצומצם ואולי בעצם אין לו כמעט זיכרון, הציבור יקנה אי.די.בי. פיתוח גם אם שווי השוק של הבניה יעבור את הסך של מאה מליון דולר שהוא שווי שוק נאה יחסית לעבר. צריך לזכור שהציבור פועל כעדר וזהו כמעט חוק טבע, היום הבורסה מחר הדולר מחרתיים אלוהים יודע מה, לכן נדרשת זהירות ככלל ברזל, כמעט כחוק לא בליך וסלנט יקבעו מגמה, הם לא בלאס או ריגר פישמן לצערם ולשמחתנו, מגמה תקבע ע"י העדר שכרגע הדשא בבורסה ירוק ומעים עבור מכל מרעה אחר.

עניינים שבשיגרה

א. השבוע הגיע מדד המניות בארה"ב המכונה „דאו־ג'ונס" לשיא חדש של 1746 נקודות. הבורסה בארה"ב שוברת שיאים באחרונה כליום כמעט, לפני חודשים דווח בהתלהבות אודות שבירת 1,500 בדאו־ג'ונס אח"כ 1,600 והשבוע זה מתקרב ל־1,800. שני גורמים עיקריים „אחראים" לבורסה האמריקאית במרוץ כלפי מעלה. הראשון ירידת שערי הריבית עד ל־7% וזה משמעותי מארה"ב, השני ירידת מחירי הנפט בשילוב השיפור המסויים שחל בכלכלה המערבית והאמריקאית. ראוי לציין שהמחזורים בשוק האמריקאי התרחבו וגדלו בצורה מדהימה בהשוואה לעבר וברגע שהנפח גדל המשמעות הינה – כניסה של כספי ציבור וזהו בעצם השינוי הגדול בשוק האמריקאי בהשוואה לעבר. מעניין.

ב. חיים ססטל. עד לפני זמן קצר יו"ר החברה לישראל כיום יו"ר הבורסה לני"ע. פרישתו של ה"ה ססטל מהחברה לישראל ויחסיו עם מעסיקיו הקודמים אנשי אייזנברג לוטה בערפל ובסיפורים אודות הלוואות למיניהם ותנאים נלווים מעולם אחר מעט דמיוני. מקובלת עלי הצהרתו של ססטל שבענייני החברה לישראל הוא לא יתערב, יפה, בהתחשב בכך שיו"ר דירקטוריון הבורסה חייב וצריך להתערב בכל נושא ובוודאי בנושא קרדינלי חשוב כחברה לישראל שהינה חברת השקעה הרשומה למסחר בבורסה ויש בה עניין ציבורי. אולי מהראוי שה"ה ססטל וכרגיו יקבעו קריטריונים מקצועיים יותר כאשר הכרזות בנוסח ססטל על מעורבותו או אי מעורבותו מספק אם ראוי להם כתוקף תפקידו לעמוד במבחן המציאות.

ג. הרב־מכר בדרך הרצליה נמשך והלהבת לנדסמן מתנובה וגאון מהקראוס נמשכת ללא הפסקת אש. אפשר לחשוב שהחברה הללו מנהלים עסק פרטי שלהם. אפשר לחשוב שמדובר בגן ילדים עם כספי ציבור. אסור לתת להם להמשיך, אסור.

ד. נפט. תרגיל הפריירים בבורסה עובר כמעט כשעון שוויצרי ואני לא מבין עוד כמה פריירים נשארו למשחק הזה שמתחיל לדמות בעיני כמעט לרולטה־רוסית. מסתבר שפריירים יש כנראה למכביר ותקוות גלומות למציאת נפט קיימות בשפע. זה שמרבית חברות הנפט לא קודחות ידוע, זה שסראוניל ויואל ופז וצפון אמריקה אינן קשורות למרבית הקידוחים גם ידוע, למען השם למה הם טסות למעלה אם אין נפט לא יהיה חוץ כפיפי של רוכאים ספק אם ימצאו מטוח, אולי אתם יודעים בסוד שאני לא יודע, אולי.

ה. המלצות. במסגרת המדורון המלצות הבורסה הרי לפניכם רשימת מניות שניתן לצפות בהן לפעילות ערה בהתאם למגמה הכללית שתשרור בבורסה בשבוע זה.

1. ליפסקי; 2. מקסימה; 3. גל; 4. כנרב; 5. רונגבין; 6. ישרם; 7. יצוא; 8. קרוה; 9. קרכבי.

אני חוזר ומזכיר שהכל בגדר אינפורמציה ולא מעבר לכך בשום אופן שהוא. כל המתייחס לרשימה הנ"ל ברצינות הדבר על אחריותו בלבד, אני לא שותף ברווח או בהפסד.

ו. נקודת שבירה. חברה כלכלית נוספת עומדת בפני מצב קשה. עיסוקה העיקרי מצוי בשפל מעמיק באחרונה ושותפים מסויימים שלה פרשו בנסיבות קשות למדי. היא „תקועה" במספר מניות שהסחירות בהן דלילה ביותר ומעבר לניפוח שערים אין לה דרך לפעול במציאות. השותפים בחברה אנשים אבודים באופן פרטי, אפילו עשירים. עברו הרבה על כסף לא שלהם שמקורותיו הצטמצמו באחרונה למדי ולפיכך תהליך גילגול הכספים שהיה נקוט בידם הולם ונעלם. סביר להניח שלא כבמקרה פיס הם ינמיכו פרופיל עד שידוות. להם כנראה אין חובות מעיקים בשלב זה. או שמא התמונה שונה ואז גם המצב בהתאם. לנו בשלב הנוכחי מספיק סיפור פיס לכמה שבועות.

ז. הקיבוצים: חוזרים לסיפור פיס. מקורות עיתונאיים מספרים שגם הפעם הקיבוצים נפגעים באיזה שני מליון דולר לערך. קשה להאמין, ואם זה נכון זה זה כבר הרבה הרבה מעבר לעצוב, זה פשוט על גבול הייבואן.

ח. מחירי המניות העולו ב־25%. בואו נספר לעצמנו על מספר דברים זולים באמת במדינת ישראל. מוניות זול על גבול הבדיחה. כל נער שמחזיק שתי מטבעות קטנטנות של שקל נוסע במונית באוות נפשו. תנסו להזין לקסטל בת"א בשעות מסויימות. זה בערך כמו להזין לסבתא שלי בקונטיקט ארה"ב, בנסים עד סנט־ראשים לגמרי. יש עוד הרבה דברים זולים מצחיקים, בקבוק עראק למשל, 4 שקלים בלבד, זול כמעט כמו טמפו זול יותר כמים מבוליים. לא כאבי בתלונון חס וחלילה אבל בהחלט יש דברים מצחיקים בתמחיר שלנו ואולי כדאי לשנותם שמא המצחיק יהפך עצוב והבל.

„אפריקה" בנתה קרית מחשבים לבל"ל ללא חוזה התקשרות

חוייבה לערוך חוזה כתנאי לאישור הנפקתה בבורסה

מאת דרור שרביט

חברת „אפריקה ישראל" חוייבה לערוך חוזה התקשרות מפורט עם בנק לאומי להשכרת קרית המחשבים בלוד, זאת כתנאי לאישור הנפקתה על ידי הבורסה לניירות ערך. חוזה זה נחתם בסוף השבוע שעבר והועבר לידיעת הבורסה לניירות ערך.

בחוזה שנחתם לבסוף נקבע כי דמי השכירות יהיו בגובה של 10 אחוזים לשנה על ההשקעה המתואמת. סכום השכירות השנתי מוערך בכ־2 מיליון דולר.

בוועדת ניירות הערך של הבורסה הועלתה הסתייגות מאישור הנפקת החברה, על רקע „החוזה שלא נחתם", במיוחד לנוכח העובדה שמדובר: בפרוייקט שנעשה עבור בנק לאומי, שהוא „בעל עניין" בחברה. נציגי החברה טענו כי בין שני הצדדים נוסח מסמך עקרונות, כאשר את החוזה המפורט היתה כוונה לערוך לקראת איכלוס קרית המחשבים בחודש אוקטובר השנה.

„אפריקה ישראל" מבקשת לצאת בהנפקה עד סוף החודש ולגייס באמצעותה כ־20 מיליון דולר, מזה כ־10 מיליון דולר בהנפקת אג"ח בדרום אפריקה, כמיליון דולר בהנפקת אג"ח בארץ ועוד כ־8.5 מיליון דולר בהנפקת זכויות לבעלי המניות.

תשקיף ההנפקה כולל אישור מיוחד שניתן על ידי שר האוצר של דרום־אפריקה המתיר למשקיעים מדרום אפריקה לרכוש את האג"ח שיוצעו על ידי החברה בשער האוצר המסחרי ללא היטל שנקבע בדרום־אפריקה על השקעות בחו"ל. היתר זה מתבסס על האמנה הכלכלית שנחתמה בין דרום־אפריקה לישראל.

התנגדות בבנק ישראל לאישור אייזנברג לרכישת הבינלאומי

מאת דרור שרביט

בוועדת הרשיונות של בנק ישראל ישנה התנגדות לאישור מועמדותה של קבוצת אייזנברג לרכישת הבנק הבינלאומי הראשון. גם הדרגים המקצועיים בבנק ישראל מגלים התנגדות למועמדות זו.

קבוצת אייזנברג הגישה את מועמדותה לרכישת הבנק באמצעות „החברה לישראל": בבנק מציינים כי מופעלים עליהם לחצים מכיוונים שונים על מנת לאשר את המועמדות, אך ספק אם זו תאושר לנוכח הדרישות הציבוריות שמעמיד הבנק מהרוכשים הפוטנציאליים והנסיון שהיה בעבר עם קבוצת אייזנברג בפרשת „אתא", „צים" והבנק עצמו. הבינלאומי כבר היה בשליטת הקבוצה אך היא אולצה למכרו על פי תכתיב של הפיקוח על הבנקים לנוכח קובלנות שהעלה מנכ"ל הבנק נגד הקבוצה בעניינים הנוגעים לאי הפרדת השליטה מהעסקים הנוספים של הבנק.

השבוע עומד בנק ישראל לסיים את אישור קבוצות המועמדים לרכישת הבנק וכך יתאפשר למפרקי „רנות" לגשת למכרז למכירת „פי. בי" בעלת השליטה בבנק. לרוכשים תוצע חבילת המניות שמחזיקה „רנות" ב„פי.בי". הכוללת 51.6 אחוז בשליטה ורק 32.6 אחוז בהון. „פי. בי" מחזיקה ב־80 אחוז בשליטה וב־51.6 אחוז בהון של הבינלאומי, כך שהרוכשים יקבלו בפועל רק 16.8 אחוז מהונו של הבינלאומי, דבר המסביר את הפער בין הערך הכולל של הבנק למחיר המצופה במכרז, שהוא כ־20 מיליון דולר.

מפרקי חברת „רנות" יבצעו את מכירת המניות ב„פי. בי" במכרז סגור למועמדים המאושרים על ידי בנק ישראל שכנראה יכללו ארבע קבוצות עיקריות: קבוצת משקיעים אוסטראלית בראשות י. בראנדר, קבוצת משקיעים בראשות אדגר ברונפמן, בעל זכות סירוב ראשונה לרכישת הבנק, איש העסקים דוד עוזיאלי ואיש העסקים סרוסי באנגליה.

תוכנית חומש לחקלאות צופה הכפלת היצוא

מאת דוד מושיוב

תכנית פיתוח החקלאות שעובדה על ידי האגף המשקי של המרכז החקלאי לחמש השנים תשמ"ו – תשנ"א קובעת שיש להשקיע בחקלאות סכום של 935 מיליון דולר, שפירושה השקעה של 187 מיליון דולר מדי שנה. מהשקעה זו נדרשת הממשלה לספק את מחצית הסכום בלבד, כאשר יתרת הכספים תבוא ממימון בנקאי ומקורות עצמיים של המשקים. היחס הנוח בין הון ותפוקה מוסבר ביעול השימוש בנכסים קיימים או הכנסה למעגל הייצור של נכסים בלתי מנוצלים כיום.

ביצוע התכנית יאפשר תוספת תפוקה בסך 715 מיליון דולר בשנה מהם 475 מיליון דולר תוספת ייצוא.

ביצוע התכנית המוצעת יאפשר את ההישגים הבאים:

● תוספת של חצי מיליארד דולר של יצוא תוצרת חקלאית הריה בתוספת חומרי גלם חקלאיים בערך מוסף גבוה בשיעור 80 אחוז.

● קיום ענף החקלאות בהיקף מבטיח תעסוקה יציבה בייצור ישיר בהתיישבות. ביסוסם הכלכלי של אזורי ההתיישבות תדרשה על ידי הרחבת שטחי מטע וגידולי שדה לייצוא.

● תוספת של 40,000 מקומות עבודה בשירותים ובעיבוד תוצרת חקלאית.

● השוואת רמת ההכנסה של המתיישבים לעוסקים בשאר ענפי המשק.

קידום פריון הייצור וייעול השימוש במקורות.

★

היעדים של התכנית מתחלקים לשני תחומים:

שילוב ענף החקלאות בתכנית הצמיחה של המשק. המטרות המרכזיות הן תכנון הייצור של המזונות לשוק המקומי להורדת האינפלציה, פיתוח מואץ של הייצוא לשיפור מאזן התשלומים ותוספת תעסוקה באזורי פיתוח בענפים המשרתים את החקלאות.

פתרון הבעיות המיוחדות של החקלאות, שהן בעיקר התיישבותיות, וכן העלאת הכנסות החקלאים לרמת מגזרים אחרים במשק.

על פי התכנית יגדל יצוא הירקות מ־48 מיליון דולר בתשמ"ו לכדי 93 מיליון דולר בשנת תשנ"א. ייצוא הפירות יגדל מ־62 דולר לכדי – 136 מיליון דולר.

תוספת הייצוא הגדולה בענף ההדרים תהיה מ־180 מיליון דולר ל־225 מיליון דולר בעוד חמש שנים. התוספת מתבססת בעיקר על הפעולות הנעשות כון השטחים המעבר לזני אשכוליות ארומות – פעולות שיביאו להעלאת היבולים ואיכותם. על פי האומדן יעלה היבול הממוצע לדונם הדרים מ־4.5 טונות לדונם כיום לכדי 5 טונות הדונם, כאשר שטח ההדרים יקטן ב־40,000 דונם ויורכב היבול המיוצא יעלה מ־40 עד 55 אחוז. תוספת תעסוקה תתקבל גם משיפור השיווק והמסכונות.

שטח הכותנה ואגוזי אדמה ישאר בתחום 700,000 דונם. היבול הממוצע לדונם כותנה יעלה ל־170 ק"ג סיבים, כתוצאה ממעבר מואץ לספטוף והמשך תהליך העלייה ביבולים במהלך השנים. ההנחה היא שמחיר הסיבים יהיה סביב 75 סנט לליברה והייצוא הכולל של שני גידולים אלה יגיע לכדי 185 מיליון דולר.

בענף הפרחים וצמחי נוי יגדל הייצוא מ־80 מיליון דולר כיום לכדי 130 מיליון דולר בסוף תכנית החומש. חלק ניכר מהתוספת יתקבל מפיתוח צמחי נוי ובית.

★

באשר לשימוש במים קובעת תכנית החומש, כי בעזרת השקעות במערכת המים והעלאת יבולים בענפי השדה יימשך תהליך הייעול בניצול המים בשיעור של 5 אחוזים בכל אחת מחמש השנים הבאות. עיקר התוספת בשטחי השלחין תהיה בנטיעת מטעים לייצוא ולשוק המקומי בהיקף של 90,000 דונם – כולל נטיעה חדשה לאחר תום תקופת הפיתוח. בירקות ותפוחי אדמה תוספת שטח השלחין תשתרע על פני 75,000 דונם. לפרחים, זרעים וגידולים שונים יתוספו 20,000 דונם.

פיתוח מקורות המים בחומש הקרוב יגיע לכדי 180 עד 200 מיליון ממ"ע מים. מהם יספקו מפעלי הביוב 80 – 90 מיליון ממ"ע מים, השבה והבקעה כל אחת 12 – 15 מיליון ממ"ע מים והשאר מפעלים שונים בגליל התחתון ובסקטור הערבי.

מתוך הפיתוח של 200 מיליון ממ"ע מים במסגרת תכנית החומש החקלאות תזדקק לתוספת של 135 מיליון ממ"ע מים ושאר המים מיועדים לשיפור מאזן משק המים הארצי.

הטבלה הבאה משקפת את תפוקת ענף החקלאות החזויה בתשנ"א בהשוואה לתשמ"ה והיא מצביעה על שיפור ברמת הכנסתם של המשקים (המספרים בטבלה במיליוני דולרים).

	תשמ"ה	תשנ"א
תפוקה חקלאית כוללת	2,085	2,800
תשומות קניות	1,176	1,625
הכנסה נובעת	909	1,175
שכר לשכירים	243	280
ריבית ודמי חכירה	315	345
הכנסה נקיה של בעלי המשקים החקלאיים	351	550

ה„פריים" ירד ל־1.25 לחודש

הפועלים הזול ביותר במשיכת יתר לשכירים ★ בל"ל והפועלים הזולים ביותר בריבית החח"ד

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

הבנקים הפחיתו ביום חמישי האחרון פעם נוספת את שעורי הריבית על משיכות יתר, לאחר שחלק מהם – בל"ל והבינלאומי – היססו עד הרגע האחרון, והחלטתם פורסמה לעיתונות ביום שבו השיעורים נכנסו לתוקף. ההפחתה בריבית הבנקים היא בשיעור של 1.25% לחודש ערבית אפקטיבית של כ־19% לחודש, כאשר מזה 0.5% מתבטא בריבית הבסיסית, ו־0.75% נוספים מופיעים כתוספת הריבית החריגה.

מקבלי משכורות ולקוחות פרטיים מהשוואת שעורי הריבית הנהוגים על משיכת היתר שנותנים הבנקים ללקוחות מקבלי משכורות וללקוחות פרטיים, עולה שבנק הפועלים ממשיך לתת תנאים טובים מאלה של הבנקים האחרים. יתרון זה מתבטא הן בגובה הריבית שבה מחייב הבנק את הלקוחות – שהמסים שלה נמוך יותר מבבנקים האחרים – הן בכך שהבנק מאפשר לשכירים להנות ממשיכת יתר בסכום של עד 500 ש"ח ללא הזדקקות לאשור מוקדם של הבנק, הסדר שלא קיים בבנקים אחרים.

להלן תנאי משיכת היתר בבנקים השונים:

בנק לאומי: מאפשר ללקוחות להנות ממשיכת יתר של עד 1,500 ש"ח, הריבית היא 2.25% לחודש החל מהשקל הראשון, ללא צורך בבטחונות.

בנק הפועלים: הסכום הכולל של משיכת היתר הוא 2,000 ש"ח – גם כאן ללא צורך בבטחונות. מקבלי משכורות נהנים מריבית של 2.0% לחודש על משיכת יתר של עד 500 ש"ח לקוחות פרטיים אחרים, וכן מקבלי משכורות המבקשים לקבל מסגרות של משיכת יתר הגדולה מ־500 ש"ח, יחוייבו, החל מהשקל הראשון, בריבית של 2.25% – עד מסגרת 1,500, ובריבית של 2.5% על מסגרת של עד 2,000 ש"ח.

בנק דיסקונט: מאפשר משיכת יתר של עד 2,000 ש"ח בשערי ריבית הנעים בין 2.25% ל־3.25% לחודש.

בנק מזרחי: הבנק מאפשר לקבל משיכת יתר של עד 2,500 ש"ח לשכירים ועד 5,000 ש"ח לעצמאיים בשיעורי ריבית שבין 2.25%–3.5% לחודש. סכום משיכות היתר וגובה הריבית מותנה באישור מנהל הסניף.

ונראה שנדרשים לשם כך גם בטחונות מתאימים.

הבנק הבינלאומי: מאפשר לקבל משיכת יתר של עד 1,500 ש"ח בריבית של 2.25% לחודש, כאשר הזכות לקבלת משיכת היתר מותנית בבטחונות מתאימים. על משיכת יתר שמעל לסכום זה גובה הבנק ריבית של 3.0% לחודש.

השעבונות ח.ח.ד. שעור ריבית החובה הבסיסית בחשבונות ח.ח.ד. דומה בבנקים השונים, ובכולם הוא עומד על 1.25% לחודש. יש שינוי בתוספת הריבית החריגה, כאשר בבל"ל ובפועלים תוספת הריבית החריגה גבוהה יותר – 1.00% לחודש, ואילו בבנקים האחרים – דיסקונט, מזרחי והבינלאומי, שיעור תוספת הריבית החריגה עומד על 1.25% לחודש.

נתונים השוואתיים של תנאי משיכות יתר לשכירים וללקוחות פרטיים:

	לאומי	הפועלים*	דיסקונט	מזרחי	הבינלאומי**
סכום מרבי של משיכת יתר	1,500 ש"ח	2,000 ש"ח	2,000 ש"ח	5,000 ש"ח	1,500 ש"ח
ריבית על משיכת יתר של עד 1,500 ש"ח	2.25%	2.00%–2.25%	2.25%–3.25%	2.25%–3.5%	2.25%
ריבית על משיכת יתר של עד 2,000 ש"ח	3.5%	2.5%	2.25%–3.25%	2.25%–3.5%	3.0%

* בבנק הפועלים יכולים מקבלי המשכורות להנות מאשראי של משיכת יתר של עד 500 ש"ח ללא צורך באישור מוקדם של הבנק.

** כפוף להבטחת בטחונות מתאימים.

נתונים השוואתיים על משיכות יתר בחשבונות עסקיים (ח.ח.ד.)

	לאומי	הפועלים	דיסקונט	מזרחי	הבינלאומי
ריבית במסגרת באשראי	1.25%	1.25%	1.25%	1.25%	1.25%
תוספת ריבית חריגה	1.00%	1.00%	1.25%	1.25%	1.25%

הלוח הכללי

גשבלק ובשבוע

וילות ובתים

● מודעות בטלפון: בריה. 30, ישראכרט היינרס 03-221350, 03-227117

קבלנים מציעים

● בנין חדש בשכונת ... ל־3.4 חדרים 146 מ"ר. ... 18.00–16.00 ... 13.30–10.30 "אפריקה־ישראל להשקעות" 03-650181

דירות למכירה

● טלפון מיוחד למודעות בנושא דירות 03-885886

● לרוכשים בלבד, דירת 4 חדרים ... 223860, 447363

● מודעה לטעות 03-621888, 03-625773

דירות מרוהטות

● ... 03-612554, 03-223953

עסקים

● למכירה/להשכרה חלק באולמי התחנות ... 220264 בשעה 13.00–15.30

משרדים

● למכירה משרדים 140 מ"ר ... 543248, 543748

הצעות עבודה

● עובדי נקיון ... 03-251941

● ... 03-245127

מכוניות

מציעים למכירה

רוצים לקנות

רהיטים

וידאו טי.וי.

מערכות קול

דרושים לדשאאן

קיץ ונופש

רישוי והדרכה

שונות

הכרויות

חוגים

ירושלים

הצעות עבודה

נקיון ואחזקה

صكنا من الاهل

صكنا من الامل

א.ב. יהושע

יאיר הורביץ

גיל אלדמע

שרה לוי־תנאי

יחזקאל שטרייכמן

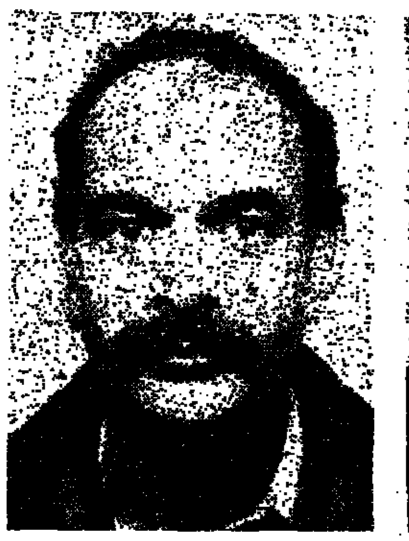
יעקב חפץ

ליאורה ריבלין

פרסי ההסתדרות לאמנויות יוענקו ב־27 בחודש

מאת מירי פז, מספרת „דבר"

א.ב. יהושע, יאיר הורביץ, שרה לוי־תנאי, גיל אלדמע, ליאורה ריבלין, יחזקאל שטרייכמן ויעקב חפץ – הם זוכי פרסי ההסתדרות לאמנויות בשנת תשמ"ו. את הפרסים יעניק לזוכים מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בטקס חגיגי שיתקיים בבית־לסין ב־27 בחודש. על מתן הפרס החליטה הוועדה המרכזת לפני כשנה, על־פי המלצתו של ישעיהו אברך, שנתמנה ליו"ר הנהלת פרסי ההסתדרות.

★

„מלכתחילה נראה היה כי א.ב. יהושע רוצה להרחיק את עדותו ולהעמיד את סיפורו בספירה אלגורית סמלית גרידא, אולם גם בשלב מוקדם זה של יצירתו, שכן ברח, לכאורה, מן המציאות הישראלית במלוא מוחשיותה, ניצלה הסיפורת שלו מסכנת הזיוורון המופשט, וזאת בזכות שורשי ינקותו העמוקים בהוויית ארצנו, הטבעית והאנושית, ובזכות דמיון־המספר שבו, הפורץ ונובע בעושר מופלג ובחשק גדול של בספר סיפורים מטבע בריאתו. ואילו הרומאנים האחרונים שלו, כגון „המאהב" ו„גירושים מאוחרים" מעידים על תמורה מסויימת, שעל ידה משתקפת המציאות הישראלית, הארצישראלית, באספקלריה זו בכל־ליל־עכשוויותה. וזוהי מציאות, שאלמלא היתה עגומה, דוויה כל כך וגם אכזרית, יכלה לעורר דמעות צחוק".

כך נאמר בנימוקי ועדת השופטים להענקת הפרס לספרות, על־שם נתן אלתרמן, לסופר א.ב. יהושע.

★

„שירתו של הורביץ ייחודית במוסיקאליות שלה, בצבעוניות התיאור ובחומרים המסממים אותה, שירה המעניקה לקורא תחושה של עדינות, אוורירייות ונועם – שעה שהיא מבטאת מציאות אכזרית ומשתמשת בחומרים קשים. מתוך חומרים קשים אלה ומציאות אכזרית זו יוצר הורביץ שירה שופעת, רבת־דברים, מתגוננת וכאילו שקטה, שירה שהיא דיאלוג לירי בתוך מציאות שאין בה דיאלוג".

כך אומרים השופטים, פרופ' ישראל לוין (יו"ר), ישעיהו אברך, מנחם דורמן, יהודית הנדל ואמנון שמוש, בנימוקיהם להענקת הפרס לספרות על־שם נתן אלתרמן למשורר יאיר הורביץ.

★

„בהערכה רבה עמדה הוועדה על פעלו ועל השגיו של גיל אלדמע כמפיץ הזמר הישראלי: ברדיו, בטלוויזיה, עם להקות זמר, במפגשי חבורות־זמר, בעיירות־פיתוח ובמקומות רחוקים ממרכזי ישוב. מטרותיו הן תמיד: שירה לשמה וקירוב אנשים רבים ככל האפשר לזמר. נזכיר עוד את ערבי השירה על שם אביו, אברהם אלדמע, שאותם מקים גיל זה שנים רבות, ערבי שירה שהפכו לשם־דבר בעיר מגוריו גבעתיים".

כך נאמר בנימוקי חבר השופטים להענקת הפרס למוסיקה, על־שם יהודה שרת, לגיל אלדמע.

★

„שיריה של שרה לוי־תנאי, במיוחד לגיל הרך, הפכו לנכס צאן ברזל ברפרטואר שירי הילדים בארץ: הם חלק שלא יתכן עוד בלעדיו בהווי החגים של הילדים. כמוסיקאית העניקה לנו שרה לוי־תנאי לחנים שחנם לא ימוש מהם, הם פנינים ברפרטואר הזמר הישראלי: „עלי באר" למילים מאת ביאליק, „אל גינת אגוז" למילים משיר השירים: קשה להשתחרר מן האווירה הקסומה שאותה משרים שירי־זמר אלה. כבוריאוגרפית, כמיסדת ומנהלת תיאטרון המחול „ענבל" השכילה שרה לוי־תנאי להעלות בפני אלפי צופים ומאזינים בארץ ומחוצה לה את חן הזמרה, הנגינה, המחול, המנהגים של עדות ישראל, להפוך חן זה לחנו של העם כולו ולכוח המבטל לא אחת את ה„זר לא יבין זאת". פולקלור עתיק יומין בהתגלמות חדשה, מחודשת, אמנותית – הוא מן הגדולות שנעשו בארץ בשטח זה, הודות לכושרה, מסירותה, דבקותה במשימה ויכולת ההתלהבות של שרה לוי־תנאי".

כך אומרים השופטים, פרופ' הרצל שמואלי, צבי אבני, אריה דורון וסגלית ספרבר, בנימוקים להענקת הפרס למוסיקה, על־שם יהודה שרת, לשרה לוי־תנאי.

★

„יחזקאל שטרייכמן הוא אחד ממניחי היסוד לציור הישראלי המודרני בתקופה שלאחר הקמת המדינה, ואחד המנסחים החשובים של הציור המופשט בארץ. למד בבית המדרש למורים ולאמנות, בבצלאל בירושלים עד 1926 ואחר־כך למד באקדמיה לציור של פירנצה בין 1927־1931. ב־1943 לימד באולפן לציור של אהרון אבני, וב־1945 פתח יחד עם הצייר אביגדור סטימצקי אולפן לציור בתל־אביב, שהעמיד תלמידים אשר רבים מהם היו אחר כך לאמנים חשובים. בשנת 1948 היה יחזקאל שטרייכמן בין מקימי קבוצת האמנים החשובה ביותר בתולדות האמנות הישראלית: „אופקים חדשים". שטרייכמן ועמיתיו פיתחו ציור מופשט פיוטי, שהוא בדרך כלל פיתוח חופשי, הבעתי וצורני של מוטיב מן המציאות. היותו של שטרייכמן מורה מוביל במכון „אבני" בתל־אביב הפכה אותו לאחד הגורמים החשובים להפיכתה של מגמה זו לדומיננטית בציור הישראלי של שנות ה־50 וה־60. שטרייכמן הינו אחד הקובעים החשובים של הסטנדרטים המקצועיים והאיכותיים של הציור הישראלי".

כך נאמר בנימוקי חבר השופטים, יחיאל שמי, יוסי אשר ויגאל צלמונה, להענקת הפרס לציור ולפיסול על־שם נחום גוטמן.

על הזוכה השני בפרס לציור ופיסול, הפסל הצעיר יעקב חפץ, אומרים השופטים, שחומרי פסליו מיטיבים לבטא את נופי הארץ.

★

חבר השופטים – פרופ' צבי יעבץ, שלמה בר־שביט ופרופ' חיים שהם – בנימוקיו להענקת הפרס על שם חנה רובינא, מדגיש את השגיה של השחקנית ליאורה ריבלין בגילום קשת מגוונת של תפקידים ב„בבת השחקנים", בתיאטרון חיפה בתיאטרון הקאמרי וב„צוותא", במחזותיהם של טנסי ויליאמס, הרולד פינטר, צ'כוב, גוגול, א.ב. יהושע ויהושע סובול.

חצי מיליון דולר עולה כל יום עיכוב ביישום דו"ח גדיש על קופת־חולים

מאת דנקה הרניש, כתבת „דבר"

כל הגורמים המעורבים בדו"ח גדיש על מצבה הכספי של קופת חולים הכללית חייבים ליישמו בדחיפות – כך טען אתמול שר הכלכלה והתכנון גד יעקבי, בציינו כי העיכוב מביא להחמרה נוספת במצבה של קופת־חולים ולשיבושים במערכת הבריאות.

השר יעקבי הופיע יחד עם שר הבריאות מרדכי גור ועם יו"ר הנהלת קופת־חולים, פרופ' חיים דורון, בישיבת הוועדה הכלכלית־חברתית של מפלגת העבודה, שהתכנסה לדיון במדיניות הבריאות הציבורית. שלושת הדוברים אמרו, כי דו"ח גדיש מצביע על ירידה הדרגתית בהשתתפות הממשלה בתקציבי קופת־חולים כעל הסיבה העיקרית להחמרת מצבה של הקופה. הדוברים עמדו גם על אי־ביצוע המלצות של דו"ח יעקבי בעניין קופת־חולים, שאושרו אחרי ערעורו של שר האוצר על־ידי מליאת הממשלה. לדוגמה, עד היום לא קיבלה קופת חולים 20 מיליון דולר, שנפסקו לה על־ידי ועדת יעקבי בגין השחיקה.

לדעת הדוברים, מצבה הקשה של קופת־חולים נובע מכך שהממשלה לא קיבלה החלטות בזמן הנכון ולא ביצעה מה שהחליטה. האשמות הדוברים הופנו כלפי שר האוצר יצחק מודעי. כל יום עיכוב ביישום דו"ח גדיש עולה כחצי מיליון דולר טען שר הבריאות.

השרים יעקבי וגור עמדו על ההכרח בחקיקת חוק בריאות כולל. לדעתו של גור יבטיח חוק זה מערכת מימון סדירה, שתתבסס על הכנסות מהמבוטחים, המעסיקים והממשלה. במסגרת החוק ייקבע מה יהיו השירותים במסגרת הביטוח הרגיל ואילו שירותים יינתנו במסגרת של ביטוח נוסף. מתן שירותי הבריאות יתבסס על המערכת הקיימת.

לדעתו של השר יעקבי, חוק ביטוח בריאות כולל יוכל להיות עמוד־יסוד בגיבוש מדיניות חברתית כוללת, להבדיל ממדיניות הרווחה.

פרופ' דורון הודיע, שקופת־חולים מוכנה ליישם את דו"ח גדיש על כל היבטיו, ובהקדם, והטעים: „ייתכן שהמדינה בלמה את האינפלציה, אבל שילמה במחיר הרפואה הציבורית והבריאות הציבורית".

הטבות אשראי ברשתות השיווק בקניות לפסח

מאת סופרו הכלכלי של „דבר"

רשתות השיווק הגדולות בשיתוף עם חברות כרטיסי־האשראי מעניקות תקופת אשראי ארוכה יותר לקראת קניות חג הפסח. הרשתות הודיעו על הארכת משך האשראי עד ה־2 במאי על קניות שמ־80 ש"ח ומעלה.

בין רשתות השיווק הגדולות מתנהלת תחרות על הלקוחות, והיא גוברת לקראת חג הפסח, נוכח ההערכות המוקדמות על ריכוז הקניות הצפוי בחג זה.

רשת קו־אופ מאפשרת אשראי עד ה־2 במאי על כל קניה שמעל 80 שקל. רשת „סופרסל" מעניקה אשראי דומה על קניות שמעל 50 שקל בבתי הכל־בו ועל קניות שמעל 100 שקל בהיפרכל.

ההסתדרות תקצץ השנה באירועי אחד במאי

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

אירועי אחד במאי שההסתדרות מארגנת השנה יהיו צנועים בהשוואה לאירועים שנערכו באחד במאי אשתקד.

יו"ר המרכז לתרבות וחינוך בהסתדרות, נחום פסה, מסר, שהסכומים שהוקצבו לארגון אירועי אחד במאי השנה קטנים בכ־50 אחוז לעומת ההוצאות אשתקד.

לדברי פסה, אירועי אחד במאי 1986 ישאו אופי מקומי. בערים שונות יתקיימו מפגנים של תנועות הנוער: פעולות הסברה בבתי־הספר באמצעות „תנועת המתנדבים ברוח תנועת העבודה"; פעולות ספורט של „הפועל", שיכללו תחרות על „גביע המזכ"ל", מסיבות במועדוני הגימלאים, וכן העלאת הצגות מיוחדות בבית־לסין בתל אביב ובמועדוני „מופת" ברחבי הארץ. השנה לא ייערך מפגן ארצי כללי.

מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר אמר אתמול בישיבה השבועית של הוועדה המרכזת, שההחלטה לקצץ באירועי האחד במאי נובעת מהצורך לנהוג בצניעות לנוכח מצוקת המשק וגם נוכח חגיגות ה„מימונה", המתקיימות באותו יום.

עובדי המועצות החקלאיות הכריזו על סכסוך עבודה

מאת חיים ביאור, סופר „דבר"

ועדי העובדים בכל המועצות החקלאיות – מועצת הלול, מועצת הפירות, מועצה הירקות ומועצת הפרחים – הכריזו אתמול על סכסוך עבודה, בטענה ששכר העובדים נשחק בשיעור של עשרות אחוזים.

במועצות החקלאיות מועסקים 510 עובדים, מהם 200 במועצת הלול. נציגי העובדים דרשו אתמול ממועצת פועלי תל־אביב, כי תחייב את ההנהלות של המועצות החקלאיות לשלם לעובדים תוספת איזון בשיעור של 20־25 אחוזים, כמקובל בשירות הציבורי.

ליאון מרוזובסקי, המחזיק בתיק עובדי המועצות החקלאיות במועצת פועלי תל־אביב, הודיע כי הוא תומך בהכרזת סכסוך עבודה, מאחר ששכר העובדים ירד עד כדי כך שרבים מהם נזקקים להשלמת הכנסה מהביטוח הלאומי.

יצויין, שהמועצות החקלאיות הן תאגידים הכפופים למשרד החקלאות, והנהלותיהם אינן רשאיות לאשר תוספות שכר או פתיחת דרגות ללא אישור המשרד.

בתשמ"ז לא יפוטרו מורים קבועים – אומר משרד החינוך

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

משרד החינוך הבטיח לארגוני המורים, שבשנת הלימודים תשמ"ז לא יהיו פיטורי מורים קבועים.

אגף כוח־אדם במשרד החינוך שלח באחרונה חוזר אל הנהלות שני ארגוני המורים וכן הבטיח להם, שבניגוד לשנת הלימודים הנוכחית, שבה פוטרו אלפי מורים קבועים, ורק לאחר מו"מ מייגע ויתורי שכר נתקבלו בחזרה לעבודתם, לא יהיו פיטורים בשנת הלימודים הבאה, מתוך כוונה לא לזעזע שוב את מערכת החינוך.

פיטורי המורים שהיו השנה הסבו נזק רב לא רק למפוטרים עצמם אלא גם לתלמידים. בבתי ספר רבים „חוסלו" מקצועות לימוד חשובים בגלל המחסור במורים. אף כי רובם חזרו לעבודה, נוצר פער של כמה חודשים ובוזבזו אלפי שעות.

25,000 ילדים עזבו את הארץ משנת 1981

מאת סופר „דבר" בירושלים

כ־25,000 ילדים עזבו את ישראל במשך השנים האחרונות (מינואר 81 עד אוקטובר 85) – כך עולה מדו"ח פנימי, שהוכן באגף למחקר ותכנון במוסד לביטוח לאומי. המדובר בילדים שעזבו את הארץ ושהו בחו"ל עם הוריהם (שלא בשליחות) יותר משישה חודשים.

בתקופה זו יצאו מהארץ 45,100 ילדים וחזרו לארץ רק 18,700 ילדים. בשנה החולפת לבדה יצאו את הארץ כ־4,300 ילדים וחזרו אליה כ־1,800 ילדים בלבד.

הביטוח הלאומי הפסיק את תשלום הקיצבאות לילדים שעזבו את הארץ, ומנכ"ל המוסד ניסים ברוך אמר, כי בשנת 1985 בלבד חסכה פעולת המעקב סכום של 665,000 ש"ח, מחציתו כהפסקת תשלום הקיצבה ומחציתו מגביית כסף ששולם בעבור ילדים אף כי לא היו זכאים לכך עקב עזיבת הארץ.

ילד זכאי לפי החוק להמשיך ולקבל קיצבה אם שהה בחו"ל עד שישה חודשים רצופים. הפסקת תשלום הקיצבה יכולה להיעשות רק אחרי שישה חודשים אלה. לאחר שנגבו בשנה החולפת כ־300,000 ש"ח מתוכם אלה נותר עדיין חוב בגין שנת 1985 של מיליון שקלים חדשים בעבור קיצבאות, ששולמו לילדים שירדו מהארץ עם הוריהם.

10 הרשויות הדרוזיות בגליל ובכרמל – מאיימות בשביתה

(ע.) – עשרה ראשי המועצות המקומיות הדרוזיות בגליל ובכרמל החליטו להשבית את ישוביהם, אם עד סוף השבוע לא יעביר אליהם משרד הפנים את יתרת הכספים, שהובטחה להם על־ידי ראש הממשלה עוד בחודש ינואר.

ההחלטה על ההשבתה התקבלה ביום ו' בכינוס חירום שערכו ראשי המועצות המקומיות הדרוזיות בעכו, לאחר שכל נסיונותיהם לקבל את יתרת הכסף המגיע להם עלו בתוהו.

בחודש ינואר הם השביתו את המועצות, בשל גרעון של 2 מיליון דולר, שלא אפשר להם להמשיך ולתפקד ולהעניק לתושביהם את השירותים המגיעים להם. לאחר כעשרה ימי שביתה התקיימה פגישה של ראשי המועצות עם ראש הממשלה ועם השרים הנוגעים בדבר, ובסיומה הובטח להם חגיגית, כי הסכום לכיסוי גרעונם יועבר אליהם מיד לאחר שימציאו למשרד הפנים דו"ח מפורט על מצבה הכספי של כל מועצה.

הדבר נעשה מיד. והמשך לכך הועברו להם 1.1 מיליון דולר, תוך הבטחה שאת היתרה יקבלו בהמשך. אלא שמשרד הפנים לא עמד בהבטחתו, לטענתם, ולא העביר את הכסף.

רק 52 אחוז מהסטודנטים משיגים תואר תוך חמש שנים – 27 אחוז נושרים

מאת יעל פישביין, סופרת „דבר" לענייני חינוך

רק 52 אחוז מהסטודנטים הלומדים לקראת תואר ראשון מסיימים את לימודיהם תוך חמש שנים. השאר נושרים, או מושכים את לימודיהם זמן רב – כך עולה מסקר־מעקב, שהוכן בלשכה המרכזית לסטטיסטיקה על־ידי המועצה להשכלה גבוהה.

לפי הסקר, למרות הסינון של הבחינות הפסיכומטריות, 27 אחוז מהסטודנטים לא מגיעים לקבלת התואר ונושרים מהלימודים באוניברסיטה.

סטודנטים ילידי הארץ וממוצא מערבי מצליחים יותר ונושרים פחות מסטודנטים ממוצא מזרחי. בקרב הסטודנטים ילידי הארץ וממוצא מערבי שיעור הנשירה הוא 24 אחוז, ואילו בקרב הסטודנטים ממוצא מזרחי שיעור הנשירה 32 אחוז. שיעור הנשירה הגבוה ביותר נמצא אצל סטודנטים מבני המיעוטים והוא עומד על 42 אחוז.

בקרב הסטודנטים ה„יקרים" ביותר למדינה, תלמידי הפקולטות למדעי הטבע וההנדסה, שיעור הנשירה הוא הנמוך ביותר ועומד על 24 אחוז. במדעי החברה השיעור הוא 27 אחוז, ואילו במדעי הרוח הנשירה היא הגבוהה ביותר ומגיעה ל־38 אחוז.

בתשובה על שאלה האם האוניברסיטאות מתכוונות לשנות את שיטת הקבלה בעקבות הסקר, השיב פרופסור יעקב זיו, יו"ר המועצה להשכלה גבוהה, כי אין אפשרות ליצור בחינות כניסה, שינבאו בוודאות מי יצליח בלימודיו ומי ינשור. שיעורי הנשירה שנמצאו בסקר משתווים לאלה שבארצות המערב. הנשירה הוסברה על־ידיו בחלקה בכך, שרבים מהסטודנטים מקדישים את זמנם אך ורק ללימודים ובכך יש המתאכזבים מהמקצוע שבחרו בו.

יד טבנקין

הפגישה המשותפת של החוג הרעיוני־פוליטי, החוג לבטחון והחוג לשאלות המזרח־התיכון

בנושא: האופציה הירדנית

שנועדה ליום ה', 20.3.86 בשעה 15.00

נדחית

על מועד חדש תבוא הודעה

יום העיון בנושא: ערביי ישראל מתקיים כמתוכנן ב־1.4.86

מינהל מקרקעי ישראל

הצעה להחכרת מגרש לבנית מלון ומרכז נופש

בשכונת רמות 02 – ירושלים

מכרז מס' ים/133/85

מינהל מקרקעי ישראל מבקש הצעות להחכרה על חוזה פיתוח בגין הקרקע שפרטיה בעת פרסום המכרז הם כדלהלן:

תב"ע מספר	מגרש מספר	שטח המגרש במ"ר	* מחיר פיתוח בש"ח (לא כולל מע"מ)	מחיר מינימום בש"ח (לא כולל מע"מ)	סכום ערבות בש"ח
3096	1,3	28,462	843,686	747,782	50,000

* צמוד למדד בניה לחודש ינואר 1986 (1725.3) וישולם בנוסף להחכרת ש"ח, על־פי הסכם פיתוח תשתית שיחתם עמך.

את „חוברת תנאי המכרז" ניתן לקבל במשרדנו המחוזי בירושלים, רחוב בן יהודה 43, קומה 12, טל. 224121, בכל אחד מימי העבודה המקובלים, תמורת הסך של 50 ש"ח שלא יוחזר.

המועד האחרון להגשת הצעות למכרז הוא 4.4.86 שעה 12.00. הצעה שלא תימצא בתיבת המכרזים ביום ובשעה האמורים מסיבה כלשהיא – לא תדון.

אין מינהל מקרקעי ישראל מתחייב לקבל את ההצעה הגבוהה ביותר או הצעה כלשהיא.

אבלים על מותו של חברנו היקר

עו"ד

ד"ר ארי אנקוריון ז"ל

ומשתתפים בצער המשפחה

סיעת נאמני המקצוע
בלשכת עורכי־הדין
וחבריו עורכי־הדין:
יצחק שבו, ברוך גייכמן,
דוד ליבאי, שמעון בדייעקב,
צבי יפה, יהודית סהר,
חיים פאל, ראובן הלר,
מאיר דינאי, נדב חלד וגרשון אוריון

במלאת 20 שנה לנפילת יקירנו

סגן צחי ברקאי

בן שמואל ז"ל

נתייחד עם זכרו ביום חמישי, ט' אדר ב', 20 במארס 1986, בשעה 3.30 אחה"צ בבית־העלמין הצבאי בקרית־שאול.

רינה, רזי, עידית, אורית
ובני המשפחה

הארגון העולמי של הלוחמים הפרטיזנים ואסירי הנאצים לשעבר

משתתף בצערו של

אברהם כהן

מזכ"ל ארגון נכי המלחמה בנאצים וסגן יו"ר של הארגון העולמי

במות אחיו קלמן ז"ל

משה מיליס   סטפן גראיק

בצער רב אנו מודיעים על פטירת
של בעלי אבינו וסבנו היקר

פייבל שבס ז"ל (מפינסק)

הלוויה תתקיים היום, יום שני ו' אדר ב' תשמ"ו 17.3.86 בשעה 1.00 בצהריים, בבית העלמין הדרום בגבול חולון–בת־ים. (חלקת ותיקי ההגנה)
מתאספים ליד השער החדש.

אשתו: רינה
בניו וכלותיו: יצחק ורותי (קבוץ ארז)
שמעון וארנונה (קבוץ אפיק)
נכדיו ונכדותיו
ובני המשפחה

לכל הידידים, החברים והעמיתים

אשר הביעו השתתפותם באבלנו

נתונה תודתנו

ציפורה גלילי והמשפחה
קיבוץ נען

לשמעון שבס ומשפחתו

משתתפים באבלכם על מות

האב ז"ל

בית אפיק

לחברנו קונפינו אליהו

אתך באבלך במות עליך

אחותך ז"ל

בנק אמריקאי ישראלי בע"מ
ההנהלה והעובדים

במלאת שלושים לפטירתו של

שמעון זיתון ז"ל

יתקיים גלוי מצבה על קברו
ביום רביעי ח' אדר ב' תשמ"ו 19.3.86 בשעה 16.30
בשעה 18.00 תערך אזכרה בבית הארחה

המשפחה ובית אילת השחר

אנו משתתפים באבלה הכבד של חברתנו לעבודה

מקמיאל תקוה

במות אמה ז"ל

תנחומנו למשפחה האבלה

תנובה סניף מחוז ת"א
ההנהלה והעובדים

אנו משתתפים באבלו הכבד של חברנו לעבודה

ביבי סלומון

במות אחיו

יעקב ז"ל

תנחומנו למשפחה האבלה

תנובה סניף מחוז ת"א
ההנהלה והעובדים

לנחום נווה

אתך באבלך הכבד על מות

אמך ז"ל

בית צנורות המזרח התיכון בע"מ
ההנהלה והעובדים

דבר היום

אמצעים אינם מטרה

הכלל „מתוך שלא לשמה בא לשמה" חל גם על כלכלה, ועניין היציבות הוא ממין הטענה: גם כאשר מגיעים ליציבות בדרך שחלקה אדמיניסטרטיבי, ועל כן נחשבת „מלאכותית", סופה שתהיה ליציבות אמיתית, שכן היא יוצרת את התנאים הפסיכולוגיים למרכיב החיוני של אמון הציבור, היא מקדמת התנהגות סבירה של הפרט והכלל, ובכך יוצרת את התשתית של יציבות בת־קיימא. גם אם נכון כי המשק שלנו עדיין מחוסן בפני ערעור מחודש של היציבות, הרי ניתן לומר כי זו השגה במידה רבה.

מדד המחירים של חודש פברואר, שפורסם ביום ו' ועומד על אחוז וחצי בערך, מאשר דבר זה. הוא מצטרף לשלושה מדדים קודמים, אשר נעים בממוצע סביב אחוז אחד של התייקרות, ולפי כל הסימנים המצב יהיה דומה גם בחודש מארס. נכון הדבר, כי הורדות במחירי הדלק, שהן פרי ההתפתחויות בשוק העולמי, ולא של מדיניות ישראלית, תורמות לירידת המדד. מצד שני מתאזן דבר זה על־ידי עליית מחירים הנגרמת באופן מתוכנן על־ידי הממשלה, כמו קיצוץ הסובסידיות בתחבורה וייקורה (על אף הוזלת הדלק), וכן קיצוץ סובסידיות אחרות.

במצב זה ניצבים בפני ישראל כמה „הן"ים וכמה „לאו"ים, המקובלים על הכל אם כי בשינויי דגש הנובעים מהשקפת עולם חברתית. אין כל צורך ואין כל טעם להסתתר מאחורי קרן המטבע הבין־לאומית, הקונה השראה מגורמים ישראלים, אך אינה אחראית בפני החברה בישראל, ולא היא שתעצב מדיניותה. מבחינה זו גושפנקא של הקרן לעמדת האוצר או בנק ישראל לא תעלה ולא תוריד את תוקפן של עמדות אלה.

ה„לאו"ים העומדים עתה לפנינו, ובכלל התוקף, הם כלכליים־חברתיים: לא להרוס מפעלים; לא להשלים עם התמוטטות בחזית התעסוקה; לא לתת ליפול למקומות עבודה שיש להם תקווה של התאוששות. לא ללכת בשיטת „הניתוח הצליח, החולה מת". וכדי שהדברים לא יהיו פשוטים כל כך, חייבים להורות כי צריך לשמור גם על היציבות, ופירוש הדבר על שער החליפין ועל מידה רבה של יציבות במחירים, על מתינות בעליית השכר ואיזונה על־ידי הורדת הריבית המטורפת.

אפשר לשמור על היציבות יחד עם השמירה על נכסים משקיים וחברתיים שהכלכלה צריכה לשרת אותם, ולא להיפך. אסור להפוך את האמצעים למטרה.

בריחה או גירוש

מאת חגי אשר

יש ויכוחים היסטוריים שעלולה להיות להם השפעה מסוכנת על ההווה ועל העתיד. אך אין זו סיבה להתחמק מויכוח היסטורי ואף לא מחשיפת העובדות שעליהן ועל פירושן נסוב הויכוח. להיפך, ככל שהנושא טעון יותר חומר־נפץ, כן גובר הצורך לחשוף את הידוע עליו. בד בבד יש להיזהר מראיית חצאי־אמיתיות כאילו אינן כאלה ולהתאפק מלהיתפס לבולמוס האופנתי של „ניפוץ מיתוסים" לתיאבון ולהכעיס. לא כל מה שקרוי מיתוס הוא כזב ולא כל ניפוץ שלו הוא בבחינת חשיפת האמת הנסתרת והסותרת. טועים ומטעים מדעת ושלא־מדעת. יש גם כאן וגם שם. גם לאלה וגם לאלה יש לומר: זהירות, סכנה.

כך על־כל־פנים בנושא של בריחת ערביי ארץ־ישראל במלחמת העצמאות, לפני הקמת המדינה ופלישת צבאות ערב, וגם לאחריה. יש אומרים „בריחה" ויש אומרים „גירוש". ויש המוסיפים על כך: גירוש מכוון ומתוכנן, כדרך המלך להגשמת הציונות. כך היה וכך יכול או צריך להיות גם בעתיד. זו סכנה כפולה. האחת – מצד מדינות ערב. והן, ובתוכן סוריה התוקפנית והפראית, הדוגלת במלחמה יזומה בעתיד נגד ישראל, עלולות לעשות שימוש תעמולתי עוין בכל הוכחה שהיה „גירוש ולא בריחה", כדי להצדיק את המשך המלחמה נגד ישראל עקב „פשעי הגירוש, הנישול והגזל". הסכנה האחרת היא מצד הרב כהנא, הדוגל בגירוש ערביי ארץ־ישראל בהווה ובעתיד והנתלה לשם כך באילנות גדולים, כביכול. בבחינת כך היה וכך צריך להיות ומה שהיה לא היה די.

טועה ומטעה, לכן, כל מי שטוען כי אין השלכה אקטואלית לוויכוח ההיסטורי בסוגיה זאת. כך עשה בהופעה בטלוויזיה מי שעורר מחדש את הוויכוח המסוכן הבלתי־נמנע הזה – ד"ר בני מוריס, היסטוריון־חוקר בתולדות המאבק על ארץ־ישראל, שהוא גם הכתב המדיני של „ג'רוזלם פוסט". לפי מה שהוא עצמו הודה לפרסם בכתב ובעל־פה, על גילוייו המרעישים בנושא זה – ועדיין צריך להמתין לספרו – טועה ד"ר מוריס באי־הבנת ההשלכות האקטואליות של פרסומיו. מחריף עוד יותר את הטעויות הללו עמיתנו יוסי מלמן, במאמרו על נושא זה („דבר", יום שישי, 14.3). גם הוא כמו ד"ר מוריס מתעלם מן הסכנה שבדבר־סיוע לתעמולתו המרעילה של מאיר כהנא ואגב, גם לתעמולה הערבית המלחמתית נגד ישראל. המלחמה הזאת טרם תמה, למרבה הצער, וכדאי לזכור ולהזכיר זאת, לא כסיבה או כתירוץ להתחמקות מן הויכוח אלא כחובה לנהוג בו במידה ראויה של דיוק וזהירות. גם כלפי הסורים וחזית הסירוב הערבית והפלשתינאית וגם כלפי כהנא והנוהים אחריו.

כלפי כל אלה אסור להסתפק במסמך אחד, שעליו מסתמך ד"ר בני מוריס. זהו מסמך שכלל לא ברור מה היו נסיבות כתיבתו ומה היתה מידת היכולת של כותבו לדייק ולדעת את כל העובדות ואת כל הנסיבות. לא כל מסמך – ולו גם סודי ביותר – הוא בגדר אורים ותומים. הוא עלול לשקף טעויות והטעיות, אי־ידיעה ואי־הבנה גם יחד. יתר־על־כן, מסמכים שוטפים, כמו ידיעות עתונאיות שוטפות, על־פי טבעם אין הם חוזרים ומאזכרים בפירוט ובהרחבה את הידוע לכל והמובן מאליו, שאינו בגדר חידוש ואינו שנוי במחלוקת.

בסוגיה של בריחת ערביי ארץ־ישראל יש לפרט בהרחבה ובדיוק רב את כל הנסיבות המעידות על כך שהיתה זאת בריחה, גם אם ניתן לתנופת הבריחה חיזוק על־ידי מעשים

> בריחת הערבים במלחמת העצמאות היתה – בדרך־כלל – בריחה של „יש ברירה", ופעולות הגירוש שנקט הישוב היהודי היו ברובן הגדול – לא כולן – פעולות של „אין ברירה"

דוד בן־גוריון. לא גירוש

של גירוש בהיקף זה או אחר. כאמור העתון איננו הבמה המתאימה לכך, אבל כדאי בכל זאת להסיר מכשול לפני קוראי „דבר" דווקא בעקבות מאמרו של יוסי מלמן, שביקש לפסוק כי ד"ר בני מוריס, בעזרת המסמך האחד והיחיד שלו, „מסה את כף־המאזניים לצד הטיעון הערבי". וזאת משום, שלדבריו, „השפעתן של הפעולות הצבאיות היהודיות (הגנה ופורשים) על תנועת ההגירה היא ההשפעה הקובעת, כאשר ש־70 אחוז מהתושבים (הערבים) עזבו את מקומותיהם והיגרו בגללן".

גם זוהי טענה מופרכת. בריחה עקב פעולות צבאיות כשלעצמן היא עדיין בריחה ולא גירוש. ואסור לטשטש את ההבדל המהותי בין שני אלה, כאמור. יתר על כן, אין בה משום החלשה של הטענה על ההשפעה המצטברת של התעמולה הערבית הכללית, שפורסמה בהודעות בכתב ובעל־פה. על־פי תעמולה זו, צבאות ערב עומדים לפלוש ולכבוש מחדש את ארץ־ישראל כולה ולשים קץ לנוכחות הציונית. גם כן, יש עידוד לבריחה משדה הקרב, כדי לא להיפגע עד יעבור זעם.

ויש עוד הבחנה שראוי להדגישה. מלחמת העצמאות – בעיקר בשלב שלפני הקמת המדינה ופלישת צבאות ערב – היתה באופיה מלחמה אזרחית־מיליציונית ולא צבאית. היישובים האזרחיים היו בסיסים לוגיסטיים ומבצעיים ותושביהם האזרחים היו לוחמים ולא אזרחים שנקלעו לשדה המערכה הצבאית. ההבחנה בין חיילים לאזרחים היתה אז שונה מן המקובל במלחמה בין צבאות, שבה חובה להימנע מפגיעה בתושבים. במלחמת העצמאות, בעיקר בשלבים הראשונים שלה, היו פעולות גירוש שיכלו להיחשב כפעולה מלחמתית הכרחית, כדי למנוע התקפת־נגד לסיכול הכיבוש של ערים ערביות שנעשה בידי כוחות מעטים ובתנאים מקרבות.

מלחמת העצמאות היתה נטושה על חלוקת הארץ ליצירת רצף טריטוריאלי־דמוגרפי מינימלי של המדינה שלא היתה עדיין. מלחמה זו נכפתה על הישוב היהודי על־ידי ערביי ארץ־ישראל דאז. היא היתה כרוכה בשינוי המפה הדמוגרפית־גיאוגרפית, משום שתכנית החלוקה המקורית (בהחלטת או"ם) היתה מבוססת על הסכמה לביצועה בתנאים של שלום, בטחון ואחוות כלכלית. אילו היא היתה מתבצעת בתנאים כאלה הבעיה הדמוגרפית־טריטוריאלית היתה נושאת אופי אחר לגמרי. מה שנראה היום – לאחר מעשה – כשאלה של מחיר העצמאות שהושגה, בשל טיב האמצעים שהיה כדאי או לא כדאי, מותר או אסור – להפעיל למען ההישג הזה, נראה היה אז – לפני מעשה – כשאלה של „להיות או לא להיות", בלי שום בטחון של „להיות". פעולות הגירוש הישירות והעקיפות היו כולן תוצאה ישירה ועקיפה של המלחמה שנכפתה על הישוב היהודי. לפי החלטתם ורצונם של הערבים, כדי למנוע את הקמת המדינה ולשלול ממנה את הרצף הגיאוגרפי־דמוגרפי ההכרחי לקיומה ולהגנתה, בתנאים של מלחמה ולא בתנאים של שלום, בטחון ואחוות כלכלית. בריחת הערבים במלחמת העצמאות היתה בריחה של „יש ברירה" ופעולות הגירוש שנקט היישוב היהודי היו ברובן הגדול – לא כולן – פעולות של „אין ברירה". כך לפחות נתפסו אז על־ידי מבצעיהן. היו אלה נסיבות חד־פעמיות, כשם שעצם הקמת המדינה היתה תופעה היסטורית חד־פעמית.

על כל ההבחנות הללו והדומות להן יש צורך לעמוד במירב הדיוק והזהירות, דווקא בגלל ההשלכות האקטואליות המסוכנות של הוויכוח ההיסטורי הזה מבית ומחוץ.

עסקים עם סעודיה

מאת אורי שחר

בריטניה וסעודיה חתמו לא מכבר על עיסקה של שבעה מיליארד דולר. בעיסקה כלולים 132 מטוסי „טורנאדו" (דומים ביכולתם לפאנטום, אך נחותים מאף־15). גרמניה אישרה לאחרונה עיסקה המאפשרת לסעודיה לרכוש אצלה טנקים ונגמ"שים מתקדמים, וכן מערכות הגנה אנטי־אוויריות. הממשל בארה"ב מתכוון להביא לאישור הקונגרס, בשני שלבים, עיסקת־נשק עם סעודיה בשווי כולל של 1.7 מיליארד דולר. בעיסקה זו כלולים, בשלב הראשון, טילי אוויר־אוויר, טילי־כתף נגד מטוסים מדגם „סטינגר" וטילי „הרפון" (ימיים, יבשתיים), בשווי כולל של 308 מיליון דולר. בשלב השני: השלמת מספר טילי אוויר־אוויר ל־1660, השלמת מספר טילי „סטינגר" ל־800, אספקת מסוקים וציוד ללוחמה אלקטרונית למטוסי אף־15 שכבר נמצאים בסעודיה. בכוונת הממשל לאשר את העברת מטוסי „איוואקס" הנמצאים עתה בסעודיה תחת פיקוד צוותים אמריקאים, לפיקוד סעודי.

הנתונים מהשנים 1973־1984 (לפי פרסום רשמי של המכון למחקרים אסטרטגיים שליד אוניברסיטת תל־אביב) מלמדים, שסעודיה ממש מוצפת בנשק, יחסית לגודל אוכלוסייתה ולאיומים האמיתיים עליה. אם אמנם פניה לשלום בלבד, מדוע אין היא חדלה להצטייד בנשק?

בשנת 1973 היו בסעודיה 150 טנקים, 70 מטוסי־קרב ו־10 סוללות טילים כבדות נגד מטוסים. לא היו לה אניות מלחמה. ב־1984 היו בסעודיה 450 טנקים, 200 מטוסי־קרב, 20 סוללות טילי קרקע־אוויר ו־11 אניות־מלחמה. ב־1973 היה באיזור טאבוק, הסמוך לאילת, שדה־תעופה קטן ומחנה צבאי קטן. כיום איזור טאבוק הוא מבצר ענקי, עם מחנות־צבא מודרניים, עם ציוד לחימה רב ומודרני, עם מטוסים רבים בעלי כושר תקיפה בעומק ישראל, אך ללא יכולת להגיע משם עד המפרץ הפרסי; עם סוללות טילי־קרקע כבדות וקלות, קבועות וניידות; עם רשת כבישים מודרנית, שאפשר להזרים דרכה במהירות תגבורות מלב סעודיה ומדינות המפרץ, ומשם לדרום מדינת ישראל, דרך ירדן.

ריצ'ארד מרפי, שהגיש לוועדת־החוץ של בית־הנבחרים בארה"ב מסמך, המנמק מדוע סבור הממשל שיש לספק נשק לסעודיה, הסביר, שעל ראש סעודיה תלוי האיום האיראני. אולם ההיערכות והפריסה של סעודיה אינן תואמות את הנחתו זאת. מרפי „מצר" על הנזק הכלכלי שנגרם לארה"ב בכך שהסעודים רכשו מטוסי „טורנאדו" בריטיים במקום מטוסי אף־15 האמריקאיים, ו„מצר" גם על הנזק שנגרם לישראל, כיוון שבעתיד יוצבו בטאבוק מטוסי „טורנאדו". האם אינו יודע שנזקם של ה„טורנאדו" המוצבים בטאבוק הוא פחות מנזקו של מטוס אף־15, המסוגל מאיזור המפרץ לתקיפה בשטח ישראל?

> אספקת נשק מאסיבית לסעודיה מפרה את המאזן במזרח התיכון, כלומר מכרסמת בכושר ההרתעה הישראלי

ריצ'ארד מרפי. מגיש מסמך

יש לקוות שמרפי יגייס את כל כוח השפעתו על סעודיה ועל בריטניה כדי שמטוסי „טורנאדו" המאיימים לא יוצבו בטאבוק. מטוס „נמרוד", כביכול התחליף הבריטי ל„איוואקס", מסוכן פחות לישראל. בעצם, ל„איוואקס" אין תחליף. „נמרוד" הבריטי אינו מצטיין בגילוי מטרות מעל היבשה כמו „איוואקס". אם אפשר לדרוש מישראל להבין את הצורך שיש לאמריקאים בהפעלת מטוסי „איוואקס" בסעודיה, כדי לעקוב אחר מלחמת איראן־עיראק, אין לדרוש ממנה להסכים – היא לא תוכל להסכים – להעברת המטוסים הללו לפיקודו של חיל־האוויר הסעודי.

אמנם בטווח הקצר תפסיד כלכלת ארה"ב סכומי כסף כבדים אם לא יועברו המטוסים לבעלות סעודיה, אבל בטווח הארוך היא תצא נשכרת. אם בטחונה של ישראל נשמר ולא תהיה התלקחות באיזור, ייחסכו מארה"ב הפסדים כלכליים כבדים יותר. אספקת נשק מאסיבית לסעודיה מפרה את המאזן, ועל־כן מכרסמת בכושר ההרתעה הישראלי. פירוש הדבר: חיזוק המניע הערבי לנסות לפתוח, בנסיבות המתאימות, במלחמה נגד ישראל. בגלל כמות ואיכות הנשק שיהיה מעורב במלחמה כזו, אם תיפתח, יישחקו שחיקה חסרת תקדים הציוד והתשתית האסטרטגית של הצדדים הלוחמים. מובן מאליו שארה"ב תשתתף, באמצעות מענקים והלוואות, בשיקום הצבאות ובשיקום כלכלת המדינות שייפגעו. הנזק שייגרם לה בכך יהיה גדול פי כמה מהנזק שבאי־מכירת נשק. קל גם להוכיח שתגבר התלות של המדינות הללו בארה"ב. קשה להציג שוואשינגטון מעוניינת בכך.

אין שום הצדקה לרפיון שמגלים ישראל ומנהיגי השדולה היהודית בארה"ב, במאבקם נגד חימוש סעודיה בידי ארה"ב או בידי בריטניה. שום צעד של התנגדות לעיסקה אינו בבחינת בזבוז תחמושת לריק. את המאבק נגד סיכון בטחונה של ישראל – אף שהוא אולי מתיש – יש לנהל בהתמדה ובתקיפות. הפסד בקרב במאבק הדיפלומאטי והמדיני, עלול לגרום הפסד במערכה המדינית, ותהיה לכך השפעה על המערכה הצבאית, אם זו תיכפה עלינו בעתיד.

בראיה היסטורית, תרומתה העיקרית של יהדות ארה"ב והנהגתה לבטחונה של מדינת ישראל ולסילוק האיום המתמיד על קיומה, טמונה בשינוי מהפכני ביחסה לעליה. כל צירוף צבאי בין־ערבי בעתיד נגד ישראל יסתיים בכשלון חרוץ, אם מדינת ישראל תקלוט מיליון יהודים עולים מארה"ב. כך תוגשם ההרתעה האמיתית.

גונזאלס, הימור שהצליח

מאת שלמה שפיר

כאשר תפוג במאדריד וגם בבריסל האופוריה שלאחר הנצחון המפתיע של ראש ממשלת ספרד פליפה גונזאלס במשאל־העם על השארות ספרד בנאט"ו, קרוב לוודאי שתתחיל התמקחות ממושכת על התנאים שהעמידו הספרדים להחברותם בברית: הימנעות מהצבת נשק גרעיני כלשהו על אדמתה; אי־הצטרפות לפיקוד הצבאי האופרטיבי, על־פי הדוגמה של צרפת, וצמצום נוכחות החיילים האמריקאיים בספרד, המגיעה היום לכ־12,500 איש.

למעשה, הספרדים חוששים פחות מחברות אירופיות אחרות מפני תוקפנות סובייטית. מדיניות הנשיא רייגן במרכז־אמריקה חיזקה הלכי־רוח אנטי־אמריקאיים מסורתיים, הנעוצים בחלקם מזכרונות היסטוריים של חיסול האימפריה הקולוניאלית במאה ה־19 בעקבות יישום „תורת מונרו" על־ידי וואשינגטון, ובחלקם גם מהפלירט שניהלו ממשלים אמריקאיים עם משטר פראנקו, בשנות השיא של „המלחמה הקרה", בלי להתחשב בעמדות האופוזיציה במחתרת או בגולה.

האמריקאים אינם להוטים לצמצם את מספר החיילים המוצבים בבסיס האווירי שלהם ליד מאדריד ובבסיס הימי בקאדיז. ואף כי יש מדינות החברות בנאט"ו, שבשטחן לא הוצב נשק גרעיני – נורווגיה ודנמארק – עלולה להתעורר בעיה של ביקור אוניות אמריקאיות הנושאות נשק גרעיני, או מונעות באנרגיה גרעינית, בבסיס הימי בספרד. בניו־זילנד גרמה ההתנגדות לכך מצד ממשלת ה„לייבור" משבר חמור בקשרים עם ארה"ב, עד שברית־ההגנה המשולשת בין ארה"ב, אוסטרליה וניו־זילנד שותקה.

כל הקשיים הללו, הצפויים עדיין לגונזאלס, הם כאין וכאפס לעומת הקשיים שהיה נתקל בהם אילו נכשל במשאל־העם, כפי שניבאו כל משאלי דעת־הקהל. המפלגה הסוציאליסטית הספרדית, שהיתה באופוזיציה כאשר ממשלת מרכז־הימין, בעלת רוב פרלאמנטרי זעום, אישרה את ההצטרפות לנאט"ו, נקטה בשעתה ברוב מכריע עמדה נגד הברית האטלנטית. גונזאלס, כראש־ממשלה, השתכנע שיש להישאר בברית, מטעמי מדיניות חוץ ופנים כאחד, אך גמר אומר שלא להפר את ההתחייבות לקיים משאל־עם על המשך החברות בנאט"ו. הוא חשש כי אם ייסוג מהבטחתו, יפגע בתודעה הדמוקראטית של האוכלוסיה ויגרום לניתוק הדור הצעיר וחוגי האינטליגנציה, מתנגדי נאט"ו, ממפלגתו הסוציאליסטית. הקומוניסטים הספרדים,

> החלטתה של ספרד להישאר בנאט"ו אינה סוף פסוק. „מלחמת הכוכבים" מקשה על הכוחות הנייטראליסטיים האירופיים המחייבים את המשך הברית

פליפה גונזאלס. נשארים בנאט"ו

שבעקבות הפילוגים הפנימיים במפלגתם נחלשו עוד יותר בשנים האחרונות, התחשבו ודאי גם באינטרסים הסובייטיים, אך הרוב הגדול של שוללי הברית לא הושפעו ממוסקווה, לא במישרין ולא בעקיפין.

התחייבותו של גונזאלס נוצלה לרעה על־ידי מפלגת־העם השמרנית שבאופוזיציה. מפלגה זו, למרות האוריינטציה הפרו־אמריקאית המובהקת שלה ותמיכתה בחברות בנאט"ו ללא הגבלות, קראה לחבריה ולתומכיה להימנע מהצבעה, כדי להביס את הממשלה הסוציאליסטית. כשלונו של גונזאלס במשאל־עם עלול היה לפגוע בסיכוייו בבחירות הכלליות הבאות, שיתקיימו בתוך חצי שנה. מהצד האחר, פרישה מנאט"ו עלולה היתה להחליש את מעמדה של ספרד בקהילה האירופית, שאליה הצטרפה זה עתה. החברות בנאט"ו אף עשויה לתרום לבלימת מגמות אנטי־דמוקראטיות בצבא, שקיבל אמנם את המרות האזרחית אך נותרו בו עדיין יסודות אוטוריטאריים.

על־אף ממדיו הלא־מבוטלים של הצבא הספרדי וחיל־המילואים הגדול ספק רב אם פיקוד נאט"ו בבריסל תולה בו תקוות רבות, למקרה של עימות צבאי בין מזרח ומערב. אולם לספרד יש חשיבות אסטרטגית ניכרת במערב הים־התיכון, וחשיבות גדולה גם לגבי קווי־התעבורה של המערב באוקיינוס האטלנטי. נוסף על כך, להתמודדות במשאל־העם נודעת משמעות פוליטית בזירה האירופית. אין תימה שממשלות ומפלגות באירופה התומכות בברית האטלנטית ביקשו לסייע לנצחון גונזאלס. מעניין גם שפרנץ יוזף שטראוס הבווארי, ממתנגדיה הנמרצים של המפלגה הסוציאל־דמוקראטית הגרמנית ושל מפלגות סוציאליסטיות דמוקראטיות באירופה כולה, מתח ביקורת על תכססנות השמרנים הספרדים, שסיכנו את עתיד חברות ארצם בברית. בצד אחר, באו לספרד שליחי השמאל ב„לייבור", „הירוקים" המערב־גרמנים ונייטראליסטים אנטי־אמריקאים, כדי לחזק את ידיהם של אומרי ה„לא" במשאל.

ההכרעה בספרד היא, כמובן, לא סוף־פסוק במערכה על עתיד נאט"ו באירופה. הכוחות הנייטראליסטיים והנייטראליסטיים־למחצה מתחזקים בדנמארק, בהולנד וגם בחלקים של מפלגת הלייבור והמפלגה הסוציאל־דמוקרטית המערב־גרמנית, ושתיהן עשויות לחזור לשלטון בתוך שנים ספורות. המדיניות האמריקאית העכשווית, ובייחוד „מלחמת הכוכבים", אינה מקילה את מלאכתם של אותם כוחות במפלגות, המחייבים את המשך הברית. סימני־שאלה מוצגים לגבי המשך קיום הבסיסים האמריקאים ביוון, לבטל. ארץ זו חוששת מתורכיה – בעלת־ברית אחרת בנאט"ו – הרבה יותר משהיא חוששת מברית־המועצות ומבולגריה הקומוניסטית, שכנתה מצפון. בכל מקום, אלמלא נצחונו של גונזאלס, קרוב לודאי ששר־החוץ האמריקאי ג'ורג' שולץ היה יוצא בלב כבד הרבה יותר לשיחות באתונה, במחצית השניה של חודש זה. אילו הכריעה הכף בספרד לכיוון היציאה מנאט"ו, היו גוברים גם ביוון הלחצים לנטישת הברית.

אגדת „הברית ההיסטורית"

חופשיים, חילוניים או לא דתיים (ג') / מאיר בראלי

כאשר חברה מפד"ל לליכוד ב־1977 ונתנה יד להקמת ממשלה ימנית בישראל, דיברו וכתבו הרבה על הפרת „הברית ההיסטורית" עם תנועת העבודה. איש לא טרח לתאר את תולדותיה של אותה ברית ואיש לא העז, משום־מה, לשאול אם היתה בכלל ברית, שלא לדבר על כך אם יש לגרור לעניין זה את הגברת היסטוריה בכבודה ובעצמה. האמת פשוטה הרבה יותר, נטולת סממנים של ברית או שבועת־אמונים.

בראשית תקופת המאנדט היתה הידברות בין תנועת העבודה ו„המזרחי" שעיקרה היה תביעה משותפת של שני מיעוטים בציונות מן הרוב הציוני הכללי, שיוכרו זרמים בחינוך, הזרם הדתי מזה וזרם העובדים מזה. ברל כצנלסון והרב מאיר ברלין (לימים בר־אילן, על שמו האוניברסיטה הדתית) היו הנדברים ביניהם במסגרת הוועד־הפועל הציוני. לא היתה זו ברית שלטונית ולא יכולה היתה להיות כזאת, כיוון שאז היה לציונות הכללית רוב מכריע מול שני הזרמים גם יחד, הציוני־סוציאליסטי והציוני־דתי (וזה היה עוד לפני היות הרוויזיוניזם), כשזאב ז'בוטינסקי היה אחד ממנהיגי הציונות־הכללית.

משהושגה הגמוניה פועלית בהסתדרות הציונית, ב־1933, הוקמה הנהלה ציונית בהשתתפות מפלגת פועלי ארץ־ישראל והשותפה לה בהנהלה היתה דווקא קבוצה קטנה, בראשותו של יצחק גרינבאום, האנטי־דתי שבכל מנהיגי הציונות.

במאמץ לא קטן עלה בידי דוד בן־גוריון, ב־1935, למשוך את „המזרחי" לעברו ולהשאיר את הרוויזיוניסטים של ז'בוטינסקי לבדם, בגוף שהם התיימרו לקרוא לו „ההסתדרות הציונית החדשה". גוף זה התקיים כעשר שנים, והתפרק בשקט. חבריו השתתפו שוב בבחירות לקונגרס הציוני של ההסתדרות הציונית „הישנה". הם יצאו מההסתדרות הציונית בקול תרועה גדולה וחזרו בקול דממה דקה.

דוד בן־גוריון לא הקים שום ברית, וודאי לא ברית „היסטורית". „המזרחי" בחר להישאר במסגרת הכללית, יחד עם כל המפלגות, לרבות אלה של ארץ־ישראל העובדת. הקו הפוליטי של הציונות הדתית לא היה אחיד. „הפועל־המזרחי" שיתף פעולה עם ההסתדרות, אחרי שנכשלו נסיונות אחרים שלו, בשנות העשרים, להתארגן בה. „המזרחי", לעומתו, היה חלק מהאיחוד האזרחי בראשות ישראל רוקח ושיתף פעולה עם הימין כמעט בכל העיריות.

השתתפות המפד"ל בקואליציות של מפא"י (ואחר־כך המערך) לא נבעה מהעדפה רעיונית, שבאה בעקבות השתלטות „הפועל־המזרחי" על הציונות הדתית, אלא היתה תוצאה של מצב אובייקטיבי בתוך הכנסת, עד הכנסת התשיעית. אמנם „הפועל־המזרחי" היה ונשאר גורם דומיננטי במחנה הדתי־לאומי, אבל במשך הזמן, הוא התרחק מתנועת העבודה. השותפות הקואליציונית היתה פרי כוחה של תנועת העבודה. המפד"ל ניצבה בפני ברירה בין קואליציה עם מפא"י ואופוזיציה. רק פעם אחת, ולתקופה קצרה, בחרו באופציה האופוזיציונית ולא היו מרוצים מזה.

ב־1977 נוצר לראשונה מצב שנתן למפד"ל ברירה בין קואליציה בראשות בגין לבין התייצבות משותפת עם המערך וד"ש. אילו חברה עם המערך, לא היתה קמה ממשלה בראשות בגין, וזה היה בפעם הראשונה בתולדותיה בה יכלה מפד"ל לבחור בין ימין ושמאל, והיא בחרה בימין.

לעולם אין לדעת „מה היה קורה אילו", אבל מתקבל על הדעת שסילוק מפד"ל מהממשלה בעקבות הצבעת אי־אמון בממשלה על רקע שמירת שבת וחילולה, בשלהי 1976, היה גורם לא מבוטל בפנייתה של מפד"ל ימינה. עם זאת דומה שגורם חשוב יותר היה שהליכוד, ומנחם בגין בראשו, הציעו לדתיים הצעות מפתות, שמעולם לא קיוו לקבל מהמערך. במלים אחרות: בגין „שבר את השוק" בוויתורים לדתיים. מפד"ל שילמה מחיר אלקטורלי יקר מאוד בעד כל אלה. היא היתה בעבר סיעה בת 11–12 חברים בכנסת. כיום היא כשליש מזה.

הסיעה האגודאית, מבחינה רעיונית, היא היום בת שישה חברי־כנסת – ש"ס אינה פחות אגודאית מבדל־הסיעה שנשארה מאגודת־ישראל הרשמית. אמנם בדרך כלל הדתיים בני עדות־המזרח הם פחות קנאים מיוצאי אירופה, אך לא כן ש"ס. זוהי מפלגה לא־ציונית, במפורש. אנשיה, שהיו תלמידי הישיבות הליטאיות, הם קנאי־דת לא מבוטלים בעצמם והם רואים כידוע ברב אליעזר שך את מורם ורבם.

אמנם מפד"ל, על ארבעת חברי־הכנסת שלה, אינה כל מה שיש לציונות הדתית בכנסת. גם על הרב דרוקמן ממצ"ד וגם על שני חברי הכנסת הדתיים מ„התחיה", אנשי מפד"ל, יכולים לומר את האמירה שייחס פעם יצחק נבון למשה שרת: „פר זה בן בקרנו הוא", ואולם מבחינתה של מפד"ל אין זה מועיל הרבה, כיוון ש„פרים" אלה הלכו לרעות בשדות זרים.

אגב, מצב דומה יש ביחסי אגודת־ישראל עם חבר הכנסת ורדיגר מפועלי אגודת־ישראל, שנבחר ברשימת „מורשה", בשותפות לתנועה זו ולמצ"ד של הרב דרוקמן.

בסך־הכל, השדולה הדתית בכנסת משיגה את מה שהיא משיגה, על אף פיצולה הגדול, בגלל יחסי הכוחות המוזרים בקרב הרוב החופשי בכנסת. אנשי הרוב מייחסים למאבק על חופש הדת פחות חשיבות משהם מייחסים למאבק עם מתנגדיהם בנושא המדיני ולהתכתשות המפלגתית־כוחנית.

גם הימין וגם השמאל יודעים יפה ש„רבת המהדרין" לדתיים שקבע מנחם בגין שרירה וקיימת. הדתיים, יורשי בגין, מוכנים לשלם כל מחיר. תנועת העבודה לא תוכל להתחרות בהם. הסיכוי שלה לזכות בשיתוף־פעולה כלשהו מצדם מותנה ביצירת מצב פרלמנטרי שימנע כל אפשרות של ממשלה ליכודית־דתית, כפי שהיה בעבר.

כנאמר בראשיתה של סידרה זו, בעיית הכפיה הדתית איננה נושא בלעדי, ואף לא עיקרי, ביחסי דתיים־חופשיים, במאבק הרעיוני הגדול על דמותה של היהדות, אולם אין ספק שאחד הנושאים הוא מגמת הדתיים לכפות אורח־חיים דתי על אזרחי ישראל בכל הנוגע לפומבי. אילו יכלו, היו מהדקים גם בצניעות הלבוש ובסדרי המסבה של הפרה. הלא־דתיים סולדים מהכפיה הדתית משום שהיא מפריעה להם, אולם ליהודים חפשיים חשוב המאבק הזה גם במהותו העקרונית.

חוקי הכפיה הדתית בישראל בנויים על עקרון הנוהג, או כפי שאוהבים לקרוא לזאת דווקא בלאטינית: סטאטוס־קוו. רוב הוויכוחים הם על פירושו של הסטאטוס הזה. למשל, כשהגיע לישראל עידן הטלוויזיה – כלי־תקשורת שלא היה קיים קודם ולא היה לגביו שום סטאטוס – ניסו הדתיים למנוע את הפעלתה בשבתות. כוונתה של גולדה מאיר, כשהיתה אז ראש הממשלה, לוותר להם בעניין זה לא היתה מעוגנת בטענותיהם הביבליותקיות, אלא בכוחם המאניפולאטיבי בכנסת דאז. שופט בית־המשפט נענה אז לעתירתו של אזרח ופסק שיש להפעיל טלוויזיה בשבת.

בהפעלת בידור בשבת בשנים האחרונות היה כירסום בסטאטוס־קוו לרעת שמירת השבת, וקשה להביא דוגמאות רבות להצרת צעדי הציבור הלא־דתי – בהשוואה למה שהיה בעבר. הקושי החברתי־ציבורי הגדול הוא שהסטאטוס־קוו הישן בענייני השבת נעשה פחות ופחות נסבל מבחינתו של הציבור הלא־דתי. זאת גם בשל התפתחותה של תרבות הפנאי בחברה הלא־דתית בישראל וגם בגלל נסיונות כפיה חצי פרטיים, כמו גידור אזורים לאיסור נסיעה בשבת והתפשטות המגורים הדתיים.

הויתורים הקשים שעשה מנחם בגין לדתיים ולחרדים – רובם היו על חשבון תקציב המדינה ועל חשבון עניינים חשובים ליהודים חופשיים ופחות על חשבון דברים החשובים לציבור הרחב הלא־דתי. אילו עשו בדיקה חשבונית באוצר המדינה ובחלוקת הכספים של גופים ציבוריים אחרים, ובראש וראשונה רשויות מקומיות, היה מתגלה שהדת עולה למשק המדינה כסף רב, הרבה־הרבה יותר משאנו משערים. הדבר היה מתגלה אילו עשו חשבון נכון, של כל מה שהוא

(המשך בעמוד 8)

هكذا من الأصل

صكنا من الاهل

מכתבים למערכת דבר

בעד עריכת המשפט

נדהמתי לשמוע בשידורי „קול ישראל" התבטאות שני שופטים, אשר הביעו דעה והשקפה, שאין לערוך לפושע דמיאניוק משפט כמו שערכו לצורר אייכמן ימ"ש, בתואנה שעברו כבר 40 שנה מאז השואה האיומה שפקדה את עם ישראל, והעדים עלולים לשכוח מה שקרה. לפי דעתי, הייתי שלוש שנים במחנה מוות אושביץ, איך אפשר להביע ב„קול ישראל" דעה כזו. האם שכחנו מה הגרמנים ועוזריהם האוקראינים עשו לנו, הלא כמעט הושמדנו, ובמעט היה חסר, שלא נשאר זכר לעמנו. בגלל השואה האיומה עם ישראל חלש כעת. בבו עיני ראיתי וחזיתי איך הובילו יהודים ערומים למשרפות. גם בלי להרעיל את היהודים באושביץ, אנשים חיים שרפו באושביץ. איך אפשר כך לדבר ברדיו ישראלי. רק אחרי עינויים, קשה לתארם, הרעילו את בני עמנו ושרפו את גויותיהם.

אני מייעצת לשופטים שדיברו ב„קול ישראל", שיקראו בספרות הרבה הקיימת בנושא השואה האיומה שקרתה לעם ישראל. זה לא היה פוגרום, או התפרעות מקרית, זה היה נסיון להשמיד עם שלם על נעוריו וטפיו.

אני מביעה בזה הערכתי לשופט שהביע דעה בעד עריכת משפט לצורר המתועב דמיאניוק. גם בגרמניה של היום כביכול הדמוקרטית, ישנם שופטים הטוענים, שמאורעות השואה התיישנו, עברו כבר ארבעים שנה וקשה להיזכר במה שאירע בשנות מלחמת העולם השניה. ממשפחתי העניפה נשארתי בודדה, וגם מצד בעלי כל המשפחה העניפה הושמדה על ידי הגרמנים. יש להצטער, שתודעת השואה לא הגיעה לידי שני השופטים המלומדים הנ"ל, ואם זו דעתם למה נוכל לצפות מהדור הצעיר, החי בישראל הדימוקרטית.

ברכה שריד
גבעתיים

יש לשפר את סדרי הקבורה

כל אימת שאני משתתף בהלוויות – דבר שקורה לצערי לעתים קרובות, כי בני דורי הולכים ומסתלקים מן העולם – אני ער לסדרי הקבורה הבלתי־אסתטיים, הפוגעים בכבוד המת וברגשות המלווים כאחד, בייחוד ברגשותיהם של קרוביו הצעירים של הנפטר אהוב נפשם. החל מבית הלוויות, האלונקה המכוערת והדרך שבו מורידים את הנפטר לתוך בור הקבר על ידי ניעורו מהאלונקה, כאשר הקברן עומד בפנים ומושכו ברגליו פנימה וכאילו דורך עליו בשימו את הפלטות מעל הנפטר.

כמעט אחרי כל הלוויה נשמעים ביטויים מעליבים נגד חברה קדישא ולפעמים דברי ביזוי לדתנו שביסודה כל כך מקפידה על כבוד החי ועל כבוד המת.

הגיע הזמן שהרבנות או כל בר סמכא אחר יתנו דעתם לשיפור המצב.

בהלוויה האחרונה הייתה תקרית בלתי־נעימה, כאשר התברר שהקבר היה קצר מלהכיל את הנפטר והוא הוצא מן הבור והוכנס שנית לאחר שחפרו והאריכו את הקבר. בת הנפטר הצעירה נתקפה היסטריה והחלה לצעוק "זה מגעיל כיצד הם קוברים את אבא שלי! „המלווים שבקרבתה ניסו להסותה בהסבירם לה שהקבורה נעשית על פי ההלכה ואז היא פרצה וצעקה „אם כן, מגעילה הדת שכך קוברת את מתיה"

ידוע לי, שההלכה מתנגדת לקבור בתוך ארון ונחוץ שלמת יהיה מגע עם האדמה וכן, כי הסדרים הפשוטים נעשים כדי לא לבייש את העניים שאין להם אמצעים. אך בכל זאת יש סטיות ורבים, כגון חיילים, אח"מים ואחרים נקברים בתוך ארון. בימינו כשהקבורה היא סטנדרטית על חשבון הביטוח הלאומי, אין שוב בעיה של ביוש עניים.

גם בעניין מגע עם האדמה אפשר למצוא פתרון ולקבור בתוך ארון.

למען הדור הצעיר, חובה לשנות את סדרי הקבורה.

אריה שנון
פתח־תקווה

הידיעה אינה נכונה

מצער ש"דבר" פירסם ביום 4.3.86 ידיעה מעוותת בכותרתה ובתוכנה על כך שכאילו "ספרי הלימוד החדשים לא מתקנים את המעוות בהצגתם של בני עדות המזרח". מחקר זה, שכבר פורסם תרגן והתרחבה זה מכבר, מציין, בניגוד לפרסום ב"דבר", כי בספרי הלימוד החדשים, שנכתבו משנות ה־70 ועד היום, תוקן המעוות. כל מי שמכיר את ספרי הלימוד בישראל יודע, כי גם המציאות מוכיחה זאת.

ואכן, בראשית שנות השבעים עובדה ופורסמה תכנית לימודים חדשה בהיסטוריה, תחילה במהדורת ניסוי שנועדה למחוק את הדימוי השלילי" של בני עדות המזרח ולהבליט את תרבותם והישגיהם וחלקם בהיסטוריה בעת החדשה, בתנועה הלאומית ובעלייה, בהתיישבות ובמאבק בארץ. בשנת הלימודים התשל"ז קיבלה התוכנית תוקף ופורסמה במהדורה רגילה.

לאחרונה נקבע בהוראות הקבע המחודשות לאישור ספרי־לימוד התנאי של "ייצוג נאות ולא סטראוטיפי לשני המינים, וכן לעדות, לתרבויות ולתפוצות של ישראל, לעמים, לדתות לגזעים ולהשקפות ולמציאות העכשווית שבמקצועות העבודה". כבר בתשל"ז ביטלנו אישוריהם של ספרים הלקויים בתיאור בני עדות המזרח, לרבות ספרים טובים ומקיפים וספרים הכתובים בצורה מעניינת.

יתר על כן, זמן רב לפני פירסום הוראות הקבע הנ"ל, שילבנו ביוזמתנו בשאלון ההערכה של ספרי־לימוד ובהנחייה למעריכים את התנאי האמור לגבי עדות, תרבויות ותפוצות. בדרך זו הבאנו הן למהדורות מתוקנות של ספרים ישנים והן לתיקון ספרים חדשים, שהוגשו לנו לאישור.

ברשימה ב"דבר" מצויה סתירה מהותית: מצד אחד נאמר, כאילו "אזכורים על חלקם החשוב של בני עדות המזרח בהיסטוריה הישראלית מופיעים בספרים באופן אקראי, כמעין הערות שוליים, וללא נתונים היסטוריים מפורטים", ומצד שני נאמר ש"חלק מהמורים מסתייגים מספרי הלימוד החדשים, מפני שהם משופעים במסמכים היסטוריים". בדברים אלה משולב גם משפט לא נכון: "לרשות המורה לא עומדים עדיין ספרי עזר מתאימים". בתחום זה קיים שפע של ספרים, סידרה גדולה שהוצאה בידי המרכז לשילוב מורשת יהדות המזרח במשרד, מדריכים למורים בהוצאת האגף לתכניות לימודים וספרים תעודיים וספרותיים רבים מאד, שיצאו לאור בידי פרטים בהמרצתנו ובעזרתו הכספית של המרכז. אף "מכון בן־צבי לחקר קהילות ישראל במזרח" (שליד יד בן־צבי והאוניברסיטה העברית) הצטיין בתחום זה, עד שזכה לפרס ישראל בתחום זה.

ד"ר משה גלבוע
הממונה על אישור ספרי לימוד במשרד החינוך והתרבות

עצומה

למען פעולה לשחרורו מן הכלא של אסיר ציון ולאדימיר ליפשיץ מלנינגראד.

ב־8 לינואר 1986 נעצר בלנינגראד מסורב העלייה ולאדימיר ליפשיץ, באשמת: „הפצת תעמולה אנטי־סובייטית". שנים ארוכות של מאבק עקשני ואמיץ כצד ליפשיץ ובני משפחתו, לא הביאו לתוצאה המיוחלת – מתן עלייה לישראל. מאבק זה, שכלל שביתות והפגנות יחיד, מכתבים לרשויות הסובייטיות וקשר רצוף עם העולם החיצוני, הוא שהביא בסופו של דבר לבאסר.

עתה נותרו לבדם במערכה אנה, רעייתו של ליפשיץ, בורים, בנו בן ה־19 ומאשה בת ה־11. בני המשפחה הם אזרחים ישראליים.

פנייתה הנואשת של אנה ליפשיץ אל ראש ממשלת ישראל, מ־12.1.86 לא זכתה לפרסום, ועד כמה שידוע לנו, גם לא למענה.

אנו, חברי קיבוץ רמות מנשה, החלטנו לאמץ את המשפחה ולפעול למענה. אנו פונים אליכם כבוד נשיא המדינה, ראש הממשלה, יו"ר הכנסת, שר המשפטים וחברי הכנסת לפעול בכל דרך אפשרית וללא לאות למען שחרורו של ולאדימיר ליפשיץ מן הכלא הסובייטי ולמען התרת עלייתה של המשפחה לישראל.

עלייתו של אנאטולי שצ'ראנסקי לארץ שימחה את לב כולנו, אך היא איננה סוף פסוק אלא פתח תקווה להגיעות פסקו, ועתה אנו פונים אליכם להמשיך במאמצים האפורים והיומיומיים למען מסורבי העלייה ואסירי ציון האחרים, הנמקים תחת המשטר הסובייטי.

חברי קיבוץ רמות מנשה
(296 חתימות)

המבחן והאמינות

אם שמעון פרס לא יקיים את ההסכם, בשם איזה נימוק ובשם איזה טעם יבוא אל הציבור ויבקש את קולו? לא אמת ולא אמינות, לא כבוד למלה הנתונה, זלזול בשותף הכפוי כספחת והעלאת הכסא לערך מרכזי, מקודש ובלעדי – כל אלה ייזקפו לחובת שמעון פרס ולחובת המערך כולו אם לא יקויים ההסכם.

קיום הסכם הרוטאציה מעמיד למבחן עולם שלם, לא רק שאלה פרסונאלית, לא רק עתיד הממשלה הסכיזופרנית הזאת.

אברהם שרון
עין השופט

כלכלה נכונה או קלקלה נכונה

לא כלכלן אנוכי ולא בן כלכלן, כי אם בולס שקמים. לכן לא אטפל בכלכלה נכונה, אלא בהרס שבא בעקבות „הכלכלה הנכונה". אנו מדינה שונה מכל מדינות העולם, כל המדינות יכולות להרשות לעצמן ציבור מחוסרי עבודה. ישנן אפילו מדינות שמעודדות עזיבת מולדת וחיפוש עבודה במדינות אחרות.

אנו, שבונים את המדינה בסיס ציוני, כלומר, משיכת יהודי הגולה, בוגריה וצעיריה, לבוא ארצה לחזק ולבסס את מדינת ישראל. תמיד עשו מאמצים ליצור ולספק עבודה לכל מי שעוזב את מקום מגוריו בתפוצות הגולה ובא אלינו להשתתף בבנין הארץ. היו מקרים שהשאירו ללא עבודה את המכונה לגריסת הצץ לכבישים ואת שבירת האבנים עשו החלוצים של אז בפטישים כדי שלא יהיו מחוסרי עבודה.

אינני מתיימר לחלוק על ידענותם ומחקרם של אנשי המדע בכלכלה כאן ובעולם הגדול. אבל אין תורת הכלכלה, שיפה אולי בעולם הגדול, טובה גם למדינת ישראל. כאן כל קיומה של מדינת ישראל בנוי על עליית יהודים לאלפים ולמאות אלפים (מחכים לעליה מבריה"מ) מארצות הגולה, וחזרתם של יורדים. כל תוכנית הבראה של המשק חייבת להיות על בסיס של תעסוקה מלאה. אחרת אין זו כלכלה נכונה אלא קלקלה נכונה.

התוכנית הכלכלית הצליחה להוריד את המדד אך יחד עם זה הוציאה ממעגל התעסוקה עשרות אלפי משפחות ותיקות, מי שהיו מבוני הארץ ולוחמי מלחמותיה. האם לזאת שאפנו – להוריד את המדד על חשבון קיום נשמת המדינה, מדינת ישראל? אפשר לחיות עם מדד קטן כלשהו ולשמור שהחזון הציוני לא יאבד את תפקידו: שהחקלאות תחזור למה שהיתה לתפארת ישראל, והתעשיה תחזור ותפתח שווקים וכל עובד ימצא מקומו.

שלמה קיזר
תל אביב

אבהות על הילד המפגר

התוכנית להבראה כלכלית נולדה בחטא. אחד מבני הזוג, הליכוד, נאנס על ידי שותפו המערך ותוצאות השבר שלו עדיין מהדהדות באוזנינו. מתי מעט בליכוד, וביניהם שר האוצר, בכרידותו המעוררת רחמים, הסכימו לתוכנית. עוד הרך הנולד מפרפר בין חיים למוות, הזדרז מודעי – כנראה על מנת להכין לעצמו אליבי במקרה של כשלון – להכריז עליו כילד מפגר. קרה נס ביולוגי וכפי עמי ארצות בעולם – גם כלכלי, חרף כל העיוותות, התוכנית הצליחה מעל למשוער.

עתה, כשקרן אור כבר נראית באופק, החלו רבים בליכוד לדרוש לעצמם אבהות על הילד, הם מלהוכיר מפגר.

יצחק מודעי, שנחשב בזמנו בקרב חבריו בחוקת יהודה איש קריות, זכה לאחרונה לשירי תהילה מפי עמיתו על הצלחתו, משל הם הלכו איתו ועם ראש הממשלה במדבר היסורים כדי לממש את התוכנית. עתה, נוכח רצונו של שמעון פרס להוסיף נדבך לכלכלת ישראל, החלו שוב, אנשי הליכוד – והפעם הצטרף אליהם גם מודעי – לצעוק גוואלד.

אנשי הליכוד, ברוך לרוטציה עלול לקרות לכם אסון נוסף. הצמיחה המיוחלת עוד עשויה להצליח. אל תשליכו יהבכם יתר על המידה על הזיכרון הקצר של הציבור.

מרדכי אות־יקר
תל־אביב

אגדת „הברית ההיסטורית"

(המשך מעמ' 7)

עולה, לרבות דברים מוסכמים כמו מטבחים כשרים בצה"ל (כיוון שמוסכם שמוטב מטבחים כשרים מאשר יחידות דתיות, לא הועלה בפומבי הקושי הרב הנגרם לחיילים בגין הכשרות הזאת, ביחוד בשבתות) ולרבות המיסים המוטלים למעשה על בשר לא־כשר בישראל (אין עוד מקום בעולם שבשר לא־כשר לא יהיה זול בהרבה מבשר כשר; אצלנו זה להיפך, בגלל [illegible] שלפיהם הבשר הלא־כשר נושא בכל ההוצאות של בשר כשר ועוד למעט).

נוסף על כל מה שקיבלו הדתיים בעבר הקצה מנוט בגין תקציבים ביד החובה לעניני דת – עם קריטריונים ובלי קריטריונים. „תקציב זה לא בעיה", נקבע במשא־ומתן שלו עם הדתיים החרדים.

החקיקה פגעה בעיקר ביהדות החופשית, תוך זהירות רבה מפני חקיקה שתרגיז ציבורים רחבים. ההתנכלות לכדורגל למשל, החלה רק לאחר שנפתחה התחרות בין המערך לליכוד על תמיכת הדתיים. חוק ההפלות הוא אולי הדוגמה הבולטת ביותר של חקיקה שפגיעתה רעה בכל הלא־דתיים, גם באלה שאינם דווקא מנאמני אידיאולוגיה יהודית חפשית כלשהי. אולם החוק הזה היה קיים רוב שנותיה של המדינה, ורק בשלהי הכנסת השמינית – כשמפד"ל היתה מחוץ לממשלתו של יצחק רבין – חוקקה מפלגת העבודה, בעזרת חברי כנסת מהליבראלים וממפלגות קטנות יותר, חוק מתקדם יותר. הוא בוטל. ההפרעות החמורות למלאכתם של ארכיאולוגים הן חמורות מאוד מבחינתה של היהדות החופשית ומפריעות לחקר תולדות עמנו בארצנו, אבל ל„יהודי מכל ימות השנה" מפריע משהו אחר – הוא רוצה אוטובוס בשבת, כמו שיש לאמריקאי ביום א', אף־כי הוא שומר על קדושת יום המנוחה שלו – יום ראשון – על־פי דרכו.

המאבק בכפיה הדתית הוא בפירוש מאבק לשינוי המצב הקיים על נהגיו. מבחינה דתית אין שום הגיון בכך שבחיפה יהיה מותר לנסוע בשבת ובתל־אביב אסור והתפיסה הדתית של השבת היא, שהציבור היהודי כולו ישמור את השבת לקדשה ואין היא עניין פרטי של יהודי שומר מצוות. זה רק מרגיז ומעורר קנאתם של לא־דתיים שאינם חופשיים.

הנושא הכבד ביותר של הכפיה הדתית, הן מבחינת היהודים הלא־דתיים והן מבחינתם של הדתיים, הוא חוק הנישואין והגירושין. אין לי מה להוסיף בעניין זה על מאמרי, „חוק הנישואין על שרטוט" („דבר", 6 במאי, 1985). החוק הקיים אינו שומר כלל על שלמות העם. טענה זו היא שקר, צביעות ודמאגוגיה. הטוען כך מתעלם מקיומו של העם היהודי ורואה לפניו אך ורק את „יהודי ישראל" ושכבה דקיקה מאוד של יהודים בגולה, וזוהי התעלמות ביודעין. למשל, יש „רב" „יהודי" אורתודוקסי בקהילה גדולה בארצות־הברית שעלה לארץ ומנהל פה מאבקים לא רק בעד חוק הנישואין והגירושין אלא גם למען שינויו הקלריקאלי של חוק השבות. הרפורמיים יודעים לספר כי בהיות רב זה בארצות־הברית, פנה אל רב רפורמי בעירו וביקש ממנו שיערוך קידושין לבת של אחד מראשי קהילתו (האורתודוקסית), שנישאה ללא־יהודי שלא התגייר כלל, ואביה המסכן (יהודי שומר מצוות) רצה „שלפחות" תזכה בתו בקידושין רפורמיים. בימינו, גם יהודי אמריקאי דתי אינו „יושב שבעה", לרוב, על בתו ובנו הנישאים ללא־יהודי. החוק הקיים מפריע לא את לאושרם של בני־זוג שההלכה אוסרת על נישואיהם. חוק זה מאלץ נשים להסכים לתנאים של אי־שוויון – מפני שאין בהלכה שוויון של גבר ואשה, ושום פלפול ושום דוגמה של הגנה על האשה בהלכה לא תשנה עובדה קשוחה זו.

ידוע לי שלא קל להנהיג נישואים אזרחיים בישראל, לכן הכרחי לכפות על הרבנות ויתורים, קשים למדי מבחינתה, כדי שהציבור הלא־דתי יוכל להמשיך לחיות עם החוק הרע הקיים. יש להפקיע לגברי את הצד החומרי של הגירושין ואת ההחלטה על גורל הילדים מבית־הדין הדתי ולקבוע שמתן הגט ברבנות ייעשה לאחר שבית־דין אזרחי קבע את תנאי הגירושין – לרבות (ואולי בעיקר) הזכויות לגבי הילדים. לא יתכן שאותו צד המבקש לשמור מצוות יזכה בילדים, מפני שכך קבע בית־דין רבני. יש למצוא פתרון לזוגות שהרבנות אינה משיאה.

מפלגת העבודה הישראלית / מחוז תל־אביב
ועדת הבחירות

הבחירות לועידת המפלגה ומועצות הסניפים והתאים תתקיימנה בסניפי המשנה בין השעות 10.00—20.00 ביום שלישי 18.3.86.

להלן רשימת הקלפיות:

אפקה — רח' חיש 12 (ע"י ביה"ס אפקה)
רמת־אביב — רח' ברודצקי 15 מרכז מסחרי
צהלה — רח' יהונתן 42 א צהלה
נוה שרת — רח' בית אל 28 נוה שרת
רמת החייל — רח' עולי הגרדום 48 ר. חייל
הדר יוסף — רח' קהילת ורשא 76 הדר יוסף
מעוז אביב — רח' עמרי 8 בצריף
תל־ברוך — רח' קהילת סופיה 7 תל־ברוך
סניף א' — בודנהיימר 6 תל־אביב
סניף א' בבלי — רח' ירושלמי 16
סניף רמז — רח' זכרון יעקב 7 ת"א
סניף ב' — רח' בן יהודה 238 ת"א
סניף ארלוזורוב (ב') — רח' זמנהוף 3 ת"א
סניף ד' — רח' יהודה הלוי 66 ת"א
סניף ה' — רח' משרנישאבסקי 22 ת"א
נוה שאנן — רח' יסוד המעלה 6 ת"א
נחלת־יצחק — רח' בבימיני 20 ת"א (בית מטפ' ספיר)
בצרון — רח' בצרון 24 ת"א
רמת־הטייסים — רח' הלבנון 32 ת"א
יד אליהו — רח' לה גרדיה 55 ת"א
כפר־שלם — רח' בושם פינת רח' מור כפר שלם
כפר שלם — רח' ל"א 23 כפר שלם
התקוה — רח' צבאם 24 שכ' התקוה ת"א
קרית שלום — רח' ישראל גורי 26 ק. שלום ת"א
פלורנטין — רח' הרצל 77 ת"א
שפירא — רח' סלמה 115 ת"א
יפו — רח' תרצה 8 יפו
יפו, נוה עופר — בית ציוני, ג. עופר, יפו
יפו — רח' הסלסלה, פינת רח' תות, יפו
גבעת עליה — רח' נחמן מברסלב 4, יפו
מנשיה־ירי — רח' בית שמאי 7 ת"א
הבנית לבני — רח' בורלא 39 דירה 19
תכנית ל'

מודיעין

טלויזיה

5.30 „עליזה בארץ הפלאות" – שם הפרק: „ביתו של הארנב הלבן".
6.00 „באותו עניין" – סדרה שבועית המעלה בעיות של תלמידי תיכון באמצעות פסיכודרמה ומשחק תפקידים. מנחה: אלירן אליה.
6.30 קיצור החדשות (ערבית).
6.32 סקירת תכניות (ערבית).
6.35 ספורט (ערבית).
7.30 חדשות (ערבית).
8.00 כותרות מבט.
8.02 „תהילה" – שם הפרק: „חלומות". דוריס מתחתנת עם ג'סי.
8.50 נקודת חן.
9.00 מבט לחדשות.
9.30 „קרובים קרובים" – פרק חמישי: „כבוד המשפחה".
10.00 זה הזמן – תכנית אירוח. מנחה רם עברון.
10.50 „דמפסי ומייקפיס" – סדרת מתח אנגלית חדשה, בת 10 פרקים. ג'ים דמפסי, קצין במשטרת מנהטן, מועבר זמנית ללונדון ומצורף ליחידת מודיעין מיוחדת של הסקוטלנד יארד. שם מצמידים אותו אל הארייט מייקפיס, סמלת צעירה ויפה, בוגרת אוניברסיטה בעלת שאיפות לקריירה משטרתית. הסדרה כולה מצולמת בלונדון ובסביבתה. השחקנים: מייקל ברנדון, גלינים בארבר, מייקפיס. ריי סמית, המפקח ספיקינגס. פרק הפתיחה (משודר בשני חלקים).
11.40 חדשות.

טלויזיה לימודית

08.15 אורחות (חוה"ב): יהודים זרים.
08.40 בלי סודות: בניים צירה.
09.00 אנגלית ה.
09.20 חשבון פשוט ד': דיאגרמות וגרפים.
10.05 ארץ מולדת: מעפילים ולוחמים.
10.30 רגע עם דודלי: מי שבע כי ראה.
11.00 ערבית מדוברת: ג'אב סלמא.
11.15 אנגלית ו.
11.30 מדעי הטבע ל־י"ב: מה יודע הדולפין.
12.00 תלמוד, שנים אוחזין: הא כצ', מחלוקת.
12.25 אנגלית ו.
12.45 צרפתית: העשרה.
1.00 אנגלית ה.
2.00 רגע עם דודלי: מים מים.
2.25 אירוזיה (מחיפה): סרט על תהליך האירוזיה בטבע.
2.45 קדם באנגלית מדוברת למבוגרים.
3.00 קסים קסם: אשפה.
3.25 בלי סודות: חדיק 4.
3.50 מאה ציורים מפורסמים: שלוש דמויות לציור צליבה, פרנסיס בייקון.
4.00 בית בבלע הזה: סיפור על נער שברח מביתו כדי לחיות בחיק הטבע.
4.35 רסיטל לפסנתר, אוריאל צדוה: אינטרמצו, מתוך קרנבל בוינה אופ' 26 מאת שומן; אדאג'יו בסי מינור ק' 540 מאת מוצרט; ערבסקה אופ' 18 מאת שומן.
5.00 ערב חדש. מנחה רפי רשף.

רדיו

„קול המוסיקה"

07.07 „בוקר טוב" – בעריכת חיותה דבירה. פיטר הלנדאל: קונצ'רטו גרוסו בסי במול מג'ור, אופ. 3, מס. 4 (תז. „הקונצרט האנגלי" / ט. פינוק). אלבינוני: קונצ'רטו בסי במול מג'ור לאבוב וכלי־קשת, אופ. 7 מס. 3 (פ. פיירלו / הסולנים בוונציה / ק. שימונה).
07.30 קתדרה מוסיקלית
09.30 קונצרט בוקר
12.05 מאוצר הסרטים
13.00 קונצרט צהרים
15.05 מוסיקה ויזה – מוסיקה איטלקית בת זמננו – ג'ופרדי פטראסי: סרינדה גדולה עם קונצ'רטנטה של קלרנית (אנסמבל דיברטימנטו / פ. דה רוקי, קלרנית / ג'. מברנהא). לואיג'י נונו: קטעים שקטים לויזינה נרגשת אדרישה.
16.00 קונצרט כנתה – דבוז'י: קונצ'רטו לכנור בלה מינור, אופ. 53 (י. פרלמן / התזמ. הפיל. המלכותית מלונדון / ד. ברנבוים). מוקורי: סימפוניה מס. 2 בדו מינור (תז. סימפ. „ים" רשה"ס / ש. ברגיש / ר. אהרונוביץ'): ראבל: „רפנים ולכואה", מוסיקה לבאלט (תזמ. הפיל. המקה. הסימפ. בבוסטון / ס. מינש).
18.30 קונצרט מהקלטות התזמורת הסימפונית „ים" רשה"ס – מיצירות היידן – סימפוניה מס. 88 בסול מג'ור (מנצח: ק. מבוסקע); קונצ'רטו ברה מג'ור לצ'לו ותזמורת (י. שמאפשר / ג'. דיגנר). קטעים מתוך מיסת „מריה" (מנצח: ג. מורינגו).
20.05 ערב טוב – באך: סוויטה צרפתית מס. 5 בסול מג'ור (א. גבריילוב, פסנתר).
20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם – הסימפוניה של לונדון · הנצה ולוטוסלבסקי – הנצה: היות היופי, קנטטה לסופרן, בגל, 41 צליל (ס. לאוגרד / ה. סקסטולא). הנצה: מסתורין הנורד וקונצ'רטו לקלרנית ותז.) (מ. קולינס). לוטוסלבסקי: שלשלת מס. 1 ל־14 נגנים; לוטוסלבסקי: 17 שירי חג מולד פולניים לסופרן, מקהלה, נשים ותז. וכ. פלורקה. המקהלה הקאמרית הפינית – פרס ראשון בקטגוריה של מקהלות קמריות בתחרות „הכה נשיר" של הבי.בי.סי. אינור הסידור האירופי – מונטוורדי: הצפור הזאת שרה; זבדין: הפלסר בספינות קלות; קוקו: הללו את ה'; סטנגאכר: 3 שירי מקהלה.
22.30 בן המקורות – שירת יהודי ספרד בארצות הבלקן.
23.00 רפי פסטר – בטהובן: סונטה מס. 15, ברה מג'ור, אופ. 28 „פסטורלית" (א. שנאבל); שומן: גראנד סונטה בפה מינור, אופ. 14 (ב. ראובנהיימר).

רשת א'

11.30 השכלה הדעת לכל – „ילדות, גילאי 6 – 10": בין הורים לילדים.
14.06 תכניות לילדים – „קוקי תבקוקי" מאת טובה הדשקוביץ; „היירן", תכנית מאת מרים הריבן; „מסע הפלאים של נילס הולגרסון הקטן עם אווזי־הבר" מאת סלמה לגרלף; „החלום שלי" מאת דליה אלון.
15.00 „בארץ הלכה" – חדוה.
16.05 הדידרוגה – „זה אתה רודוך" מאת נחמי דריבר. (ש.ס.)
17.20 האוניברסיטה הפתוחה – הטלאי הצהוב.
19.05 עיונים בפרשת השבוע „ויקרא".
22.05 קשר לילי.

רשת ב'

10.05 עינייני תחבורה ותיירות.
15.05 עינייני מדע וטכנולוגיה.
18.06 שעה חופשית – עינייני חינוך.
18.45 היום בספורט.
19.35 דין ודברים – עינייני חוק ומשפט.
20.05 מבצעי הכודות.
21.50 הודעות.
22.05 פינה בלא.
23.05 מפשטים את המטבח.

רשת ג'

18.05 אתם זוכרים את השירים?
22.05 משלנו.
23.05 הלילה הוא שירים.

גלי צה"ל

06.30 אוניברסיטה משודרת – מבוא אלמנטרי לפילוסופית הטבע של אריסטו: בחירת ההעדר שבעצם הטבע. מרצה פרופ' יהודה לנדא.
06.55 פינה חמה ללב.
17.30 משהו עלמי.
17.50 יומן ספורט.
18.05 שעה קלה על כלכלה.
20.05 „משלנו".
23.05 שאלות איכות – לפרופ' יוסף ברסלמה, ראש החוג למחשבת ישראל באוניברסיטת ת"א, על המעבר בחייו מא־ציונות לאמונה, תהליך הגאולה, שמדינת ישראל החלוצית היא רק כלב בו.
23.50 צעד וחצי – סיקור משחקי הליגה הלאומית בכדורסל.

בתי קולנוע

תל־אביב

אורלי: והספינה שטה 9.30, 7.15, 4.30
אלנבי: פרשת מחוד 9.30, 7.30, 5
אסתר: תרגיל לרופאים מתחילים 9.30, 7.15, 4.30
בן־יהודה: המאהב 9.30, 7.15, 4.30
גורדון: ספור אמיתי 9.30, 7.15, 4.30
גת: פעמים במשך החיים 9.30, 7.15, 4.30
דקל: לילות לבנים 9.30, 7.15
דרייב־אין: רוקי 4 9.30, 7.15; חצות – סקס
הוד: יומו של אלוף 9.30, 7.15, 4.30
בית ליסין: דיוה 11.15
חן 1: שנת הדרקון 9.40, 7, 4.15
חן 2: גלגלי תהילה 9.45, 7.20, 5
חן 3: סיפורה של מארי 9.45, 7.20, 5
חן 4: ביה"ס לאסירים מתחילים 9.40, 7.20, 4.45, 1.30, 10.30
חן 5: רומן על בטוח 9.40, 7, 4.45, 1.30, 10.30
לימור: הכבוד של פריצי 9.30, 7
לב 1: מסרה 9.30, 7.15, 4.50, 1.30
לב 2: בוני וקלייד 9.45, 7.30, 5, 1.45
מוזיאון תל־אביב: מתרורים 9.30, 7.15
מוגרבי: סילברדו 9.30, 7.00
מקסים: משאלת מוות III 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 1: רוקי 4 9.30, 7.15, 4.30
סינמה 2: חזרה לעתיד 9.30, 7.15, 4.30
סטודיו: להב משונן 9.30, 7.15
פאר: מסע העסקים של אבא 9.30, 7, 4.15
פריז: חבורת הזאבים 9.30, 7.30
צוותא: חתונה בירושלים 8; נגרוע במקום חלום 8.45
צפון: ראן 9.30, 6.15
תמוז – רמת־אביב: התפוז המכני 9.30 / אגם הברבורים 7
שחקי: זכרונות מאפריקה 9.00, 5.45
תכלת: אני אוהב אותך כרמן 9.30, 7.15, 4.30
תל־אביבי: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.30, 7.15, 4.30

יפו

החזיה הישראלית: השוטר מבוורלי הילס 9.50

ירושלים

אדיסון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9, 7, 4.30
אוריון: סגור לרגל שיפוצים
אורנע: גלגלי תהילה 9, 7, 4.30
בית אגרון: בחזרה לארץ עוץ 4; העכבר ששאג 6.30; אני אוהב אותך כרמן 20.15; מופע הקולנוע של רוקי 22.00; ההתנפצות הקטנה 23.30
בנייני האומה: מסע עסקים של אבא 9.15, 6.45
הבירה: משאלת מוות III 9.00, 7.00, 4.30
אור ציון: פעמים במשך החיים 9, 7, 4.30
כפירה: רוקי 4 – 9, 7, 4.30
סמדר: בנר בי 9.15, 7
עדן: להב משונן 9, 7, 4.30
רון: קאל 9, 7, 4.30
מיטשל: ראן 9, 6

חיפה

אורות: זכרונות מאפריקה 9.00, 6.00
אורלי: הרבה ולא כלום 9.00, 6.30
אמפיתיאטרון: רוקי 4 9.15, 7, 4.30
ארמון: סילברדו 9.15, 6.40, 4.15
עצמון: העד 9.15, 7.00, 4.30
חן: סוניה האדומה 9.00, 6.45, 4.30
מאה: התפוז המכני 9.15, 6.30
קריאור: מסע העסקים של אבא 9.00, 6.30, 4.00
רבנר 1: פעמים במשך החיים 9.15, 7, 4.30
רבנר 2: לילות לבנים 9.15, 6.30, 3.45
רון: לחיות ולמות בלוס אנג'לס 9.00, 6.45, 4.30
שביט, הר הכרמל: ראן 9.00, 6.00
עממי: מטרה 9, 7

קרית־ביאליק

סטיר: קומנדו 9.15, 7
סביון: הרבה ולא כלום 9.15, 7

קרית־חיים

בית העם: גולאג 9.30, 6.45

קרית־ים

ציצי: מלכודת קטלנית 9.30, 6.45

קרית־מוצקין

אורות: חזרה לעתיד 9.15, 7.15

אשדוד

אסתר: רוקי 4 9.30, 7.15
אשדוד: תלמידה ומחשמלת 9.30, 7.15

אשקלון

אסתר: המאהב 9.30, 7.30
מאווה: רוקי 4 9.30, 7.15
רוזה: בידרי 9.30, 7.15

באר־שבע

חן: חזרה לעתיד 9.15, 7.15

בת־ים

אורדיב: מושלם 9.30, 7.15
עצמאות: משאלת מוות III

גדרות

גדרה

בית יהל: מכרות שלמה המלך 8

הרצליה

היכל: המאהב 9.30, 7.15, 4.30
מלון דניאל: בשם כל בני ביתי 9.30, 7.15

חולון

ארמון: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
מגדל: סוניה האדומה 9.30, 7.15
כתנייס, קרית שרת: לרקוד עם זר 9.30, 7.30; המסע המופלא 2.30; דרך המלך סיד 4.30

מבוי: משאלת מוות III 9.30, 7.15
רינה: הכבוד של פריצי 9.30, 7.15

טבריה

אביב: רוקי 4 – 9.15, 7.15

טבעון

כפר־סבא

עטל: רוקי 4 – 9.15, 7
חן: חזרה לעתיד 9.15, 7

לוד

אורלי: רוקי 4 – 9.30, 7.15
נוה זית: מי מפחד משכון ממול 9.15, 7.15

נהריה

הוד: שנת הדרקון 9.30, 7
רון: סופשבוע מסוחף 9.30, 7.15

נתניה

סטודיו: גולאג 9.15, 7, 5
אסתר: חזרה לעתיד 9.15, 7
שרון: רכבת תחתית 9.15, 7, 5

פתח־תקוה

שלום: השוטר מגנב פטור 9.30, 7.15

קרית־שמונה

שניר: תפילה למוות 9.30, 7.15

קרית־מלאכי

צבורי: שוטר עם כבוד 9.15, 7

ראשון־לציון

נעמן: שנת הדרקון – 9.30, 7
ראשון: סוניה האדומה 9.30, 7.15

רחובות

בית העם: תנאים של חיבה – 9.30, 7.15
הוד: שנת הדרקון 9.30, 7
חן: קומנדו 9.15, 7.15

רמת־גן וגבעתיים

אואזיס: מי ראו עיני הנתול 9.30, 7.15
ארמון: לילות לבנים 9.30, 7
ליליה: שושנת קהיר הסגולה 9.30, 7.15
הוד: זכרונות מאפריקה 9, 6
רבגן 1: פעמים במשך החיים 9.40, 7.30, 5
רבגן 2: סיפורה של מארי 9.40, 7.30, 5
רבגן 3: שנת הדרקון 9.30, 6.50, 4.15
רבגן 4: להב משונן 9.45, 7.20, 5
שבים: רוקי 4 9.30, 7.15

רמת־השרון

כוכב: הבוזה הגדול 9.30, 7

רעננה

אודיטוריום בידרי 8.30

רמלה

אודי: המאהב 9.30, 7.15

אין אזעקות שווא

איך להגיש סיוע למתאבדים פוטנציאליים

מאת יעל פישביין

"הרגשתי אומלל, מיואש, הכל נראה לי שחור, אין לחיים טעם, אני לא שווה כלום, אין מי שיכול לעזור לי". ניסוחים אלה שכיחים בפי בני נוער שניסו להתאבד. התאבדות אינה מעשה ספונטני. בדרך כלל, המתאבדים מכינים אותה מראש ויש כאלה שמודיעים על כוונותיהם לפני ביצוע המעשה.

פסיכולוגים אינם יכולים להצביע באופן ברור מי נמצא בקבוצת הסיכון מבין המתבגרים, מפני שמקרי ההתאבדות מופיעים אצל בריאים בנפשם בשכיחות דומה להופעתם אצל מעורערים בנפשם.

הדומה בכל המקרים הוא, שהמתאבד חש אין־אונים מוחלט, בדידות עמוקה והרגשה שאין מישהו בסביבה שיכול לעזור.

באחרונה אירעו מקרי התאבדות תכופים דווקא אצל מתבגרים בגילאי התיכון, שכבת גיל בעייתית שאינה זוכה לתשומת לב נאותה מצד השירותים הפסיכולוגיים הציבוריים. בני הנוער אינם יודעים על־פי רוב למי לפנות כדי לקבל סיוע נפשי, ולמרות שהפסיכולוגיה נעשתה פופולארית, הפניה אל פסיכולוג נושאת עדיין תווית שלילית של שגעון.

"בבית הספר מקבלים מתבגרים הדרכה על הגוף את הנפש משאירים בצד", טוענת חנה בר־יוסף מאוניברסיטת בר־אילן, המשתתפת בצוות קבוע העוסק באיסוף מידע על התאבדויות בני נוער. לטענתה הסיבה להתאבדויות אינה אחידה, בכל המקרים מדובר בכישלון של נער או נערה לפתור בעיה או מצוקה. בני נוער שניסו להתאבד אינם יכולים בדרך כלל להצביע על סיבה אחת, מוגדרת, כמניע למעשה, תמיד מדובר במכלול של סיבות שהמתבגר נואש מלפתור אותן.

הדרך למנוע הישנות מקרי התאבדות נוספים היא לפתוח במערכה חינוכית שמטרתה להכין כל מתבגר לקראת הצפוי לו בגיל ההתבגרות: לקראת דיכאונות, מחשבות על חיים ומוות, מחשבות על התאבדות, ייאוש, ושאר תופעות קשות שהן מסימני הגיל. מתבגרים חוששים לשתף אחרים במחשבות הקודרות האלה שמא הן מעידות על ליקוי נפשי, וכך יורד הסיכוי שיפתרו את מצוקותיהם בצורה מוצלחת.

מערכת החינוך נמצאת במבוכה אחרי כל מקרה של התאבדות, עולים רגשי אשם כבדים, מרגישים שניתן היה למנוע, שהיו סימנים.

חנה בר־יוסף נוטה להסיר אשם מהמורים ולהחזיר את האחריות אל בית ההורים. "בחברה הישראלית, כמו בחברות מערביות אחרות, שכחו לגלות רגשות, שכחו לדבר עליהם. מדברים הרבה על לימודים, הישגים, בגדים, בילויים, רק לא על מה שנעשה בעולם הפנימי". לדעתה, המאמץ למנוע מצבים המוליכים להתאבדות צריך להיעשות, במשותף, ע"י ההורים ובית־הספר. ראשית, צריך ללמד ילדים מגיל צעיר, שכשרע על הלב, פונים אל מישהו, וזה יכול להיות כל אחד – הורה, חבר, דוד, שכן, מורה, או יועץ. אסור להישאר לבד עם מועקה; זוהי דרך פסולה להתמודד אתה, פניה לעזרה היא התמודדות נכונה.

שנית, ההורים צריכים להרגיל עצמם לדבר על בעיות הקשורות בנפש, להביע דאגה, לא להירתע אם דוחים אותם בנוסח "תפסיקו(י) לנדנד".

שלישית, גם הורים וגם מורים צריכים להיות עירנים יותר. כל סטיה חריפה מההתנהגות הרגילה היא איתות אזהרה: הסתגרות, התבודדות, שינוי בהרגלי אכילה או שינה, ירידה בלימודים – כל אלה הם אמנם סימנים המופיעים לעתים תכופות אצל מתבגרים, וקשה לדעת אם המצב הוא באמת חמור, ובכל־זאת: "צריך להתייחס לנושא כמו אל חפץ חשוד, מוטב להזעיק אזעקת־שווא מאשר להסתבך באובדן חיים צעירים", אומרת בר־יוסף.

להורים, כמו למתבגרים, כדאי לפנות קודם־כל ליועצת בבית־הספר, פניה שהיא פחות "מגונה" מפניה לפסיכולוג. אם הנער או הנערה אינם משתפים פעולה – ההורה או המורה יכולים לפנות בעצמם וליישם אחר כך את ההדרכה שקיבלו.

מה שחשוב הוא, לגלות איכפתיות למצב הנפשי, לתת למתבגר הרגשה שאינו תקוע לבד עם בעיותיו. אם מישהו מאיים בהתאבדות אסור לפטור אותו באמירה "אתה סתם רוצה תשומת לב", בכל מקרה מדובר פה בבקשת עזרה.

אפשר להגיש סיוע מידי, לשאול מה קרה, לנסות לדבר, לא להשאיר לבד. כל אחד שיש לו רגישות יכול לעשות את זה, לא מוכרחים איש מקצוע. אפשר לגלות אנושיות פשוטה, ברוב המקרים היא עוזרת.

קלאסי, בוגר, נשי

"אנימה", מסבירה ההודעה לעתונות, משמעותו בלטינית לב ונשמה, ובהטייה לפסיכולוגיה הוא הארכיטיפ הנשי באישיות האדם. הנשיות בבית האופנה החדש "אנימה" מתבטאת בלבוש קלאסי לנשים בוגרות, ולקיץ זה באריגי פשתן, סריגים, שיפון ומשי בגוונים שקטים בדרך כלל ובהדגשת הירכיים דווקא. חצאית פליסה שחורה באריגים שונים משמשת בסיס להרבה חולצות ארוכות וטוניקות, לערב כמו לשעות היום, ושימושים שונים של הטוניקה המכופתרת כמעיל או כחולצה. את "אנימה", אגב, הקימה חגית קזיניץ שפרשה מ"ליידיס קלאב".

ורדה צימרמן

רקוויאם לסיפולוקס

מאת אהרן גבע

לאן נעלמו הסיפולוקסים? פעם, קבלת בחיים מספר לא קטן של סיפולוקסים: שניים ליום הולדת; ארבעה לבר־מצווה של הבן; ועוד אחד ליום הנשואין. שבעה סיפולוקסים בשנה אחת. צלצול בדלת, והנה בא אורח ובידו סיפולוקס. מתחבקים, מתנשקים, ומסלקים את הסיפולוקס לחדר השינה, כי על שולחן המתנות יש כבר סיפולוקס אחד.

פעם נתנו במתנה ספר. אבל מספר הקוראים הצעירים הולך וקטן ומספר שותי הסודה הצעירים הולך וגדל. לכן בא גל הסיפולוקסים. הסיסמה היתה: אתה מספלקס אותי, ואני מספלקס אותך. בגלל הסיפולוקסים למדה הממשלה איך לצבור חובות.

אתה קורא בעיתון שהממשלה דנה כיצד להחזיר חוב של עשרים מיליארד שקל, ואינך מבין דבר. כדי שתבין, נספר את ספורו של גבר בישראל. הוא קיבל במשך השנה ששה סיפולוקסים. אחד שם במקרר, אחד שמר ברזרבה, ארבעה סיפולוקסים הילך בהזדמנויות שונות לחברים. מתוך הארבעה, אחד מהם חזר, אבל שלשה הצליח למחזר.

הסיפולוקס יצא מהמודה ואתה שואל: מה קרה ללגיונות הבקבוקים בעלי הזרבוב הכסוף? חלק נמצא במחסן, אחרים צוברים אבק בבוידעם, סיפולוקסים גם נזרקו לפחי האשפה. נותרו רק סיפולוקסים בודדים של אותה התקופה וברגע זה קמו אספנים. לאחרונה שאל אותי מכר אם יש לי במקרה סיפולוקס משנת יצור 1972 דגם ארידור. דגם ארידור עשה הרבה רוח והרעיש כמו מטוס סילון מבריא, לבסוף הוא נזרק לזבל.

עם חלוף תקופת הסיפולוקס, חלפה גם תקופת הודאות. אז, בימים ההם, איש לא שבר לעצמו את הראש ושאל מה נקנה לו לבר־מצווה? הכל היה ברור: נקנה לו סיפולוקס. עכשיו אנו נתונים בתקופה של אי־הודאות נוראה. רק אחד יודע בדיוק מה הוא רוצה: אסף, על אסף לאחר מכן.

בחיפוש אחרי מתנות גילו אזרחי ישראל את אבזרי הספורט. מטקות, כדורגל ונעלי אדידס: שנורקל וסנפירים (לירושלמי שאינו יודע לשחות). אחרים קנו "ספרים לבר־מצווה". אלבום צבעוני של צה"ל: צילומים של עצים יבשים בים המלח או של פרחים פורחים מאזור החרמון. נדמה לי, שלפני זמן מה נפתחה תקופה חדשה: מחפשים "דברים יפים": צנצנת עם ציורים של מכוניות ישנות; לקראת הפסח הגדות מצויירות של פראג, פרייבו וקופנהגן. הכל לפי הטעם שלך. המקבל אינו אוהב את המתנה? עניין שלו. אתה שלך עשית. לאחרונה חזרנו לימי הנוער היפים: שוב קונים ספרים. מוסיפים שני פתקים: פתק עם שם הנותן ופתק המאפשר החלפה. גם אסף אוהב ספרים, אבל יש דברים שהוא אוהב יותר. עכשיו הגיע הזמן לספר על אסף.

אינני יודע מדוע, אבל סבתא שלומית הבטיחה לאסף מתנה. הוא סידר את החדר, או צחצח את השיניים ולכן מגיע לו פרס: מכונית קטנה באיזה צבע שירצה. אני יודע מראש: מכונית אדומה.

נפרדנו בפינת רחוב. שלומית "קפצה לרגע" עם אסף לחנות הסמוכה כדי לקנות את המכונית. עניין של חמש דקות. במקסימום עשר. עברו עשרים דקות, עברה חצי שעה, והתחלתי להיות קצת מודאג. אביו של אסף צחק עלי: מה, אתה חושב שאסף יחזור עם מכונית קטנה? אסף יבוא עם מוכר. כרגע הוא עובר בחנות ומשגע את שלומית. לבסוף היא תבוא עם שתי חבילות גדולות, אחת לאסף והשניה לבנין, ותעשה לי סקנדל. על מה תעשה לי את הסקנדל? נחיה ונראה.

עברו עוד כמה דקות והשנים הופיעו, ובידיהם חבילות גדולות. "אתה אשם!" – קראה שלומית לעבר אורי. "אתה תבזבז מפנק אותם וכו' וכו'."

ובעוד הסקנדל המצוי בעיצובו הרגיל, הסתלקנו, אסף ואני. תראה מה קנית? – בקשתי. "לגו אבירים" – השיב. אבל יש לך כבר לגו אבירים – קראתי בתמיהה. כן, אבל אסף, אבל יש לי אביר עם דגל כחול, ופה יש אביר עם דגל אדום.

דגל אדום? הראה לי, בקשתי.

צלמתי את הלגו ושלחתי את התמונה לוועידת הרוח. שידעו שח"כ לאומי ותוקפני כחיים קאופמן כפיץ בקרב הנוער אבירים עם דגלים אדומים.

פטריות ושאר ירקות

מאת מרתה מיילס

לכאורה אין להתפלא על כך שעם עתיק, בן 4000 שנה, נוטה לשמרנות, אך האם הדברים אמורים גם לגבי ירקות?

"כן", אומר מנהל המועצה לייצור ולשיווק ירקות. "הבלים" – אומרים מנהל אגף הפירות והירקות ברשת מרכולים גדולה ו"שף" ידוע במסעדה לאניני טעם. השניים סבורים כי חייבים רק לדעת כיצד להגיש לצרכן הישראלי את המוצר החדש, בשיטת קידום נכונה ומחיר סביר.

הספק לגבי מידת הנכונות שלנו "לנסות משהו חדש" הוא שמעון בירן, מנהל השיווק במועצת הירקות. "גידול ירקות מסוג כלשהו איננו בעייה חקלאית", אומר בירן, "הבעייה היא: כיצד להשיג שווקים נאותים בחו"ל ובבית."

סוגים וזנים חדשים של ירקות ופירות פותחו בארץ בשנים האחרונות תחת הסיסמה "עם הפנים לייצוא", דבר שיש בו הגיון, כמובן, אך מן הראוי שיהיה גם שוק מקומי כדי שיספוג את העודפים ואת התוצרת שאיכותה נמוכה מהאיכות הנדרשת לייצוא.

בתצוגת המטעמים שערכה מועצת הירקות במסעדת "פונדמה" של "השף" אורי גוטמן, במלון "אסטור" בתל־אביב, ראינו "פלאים" כמו פלפל צהוב ופלפל חום בגוון השוקולד, פטרוזיליה מסולסלת, כרוב סיני עגול, ברוקולי, קישוא ירוק־כהה וקישוא ("גולדי") צהוב. מסעדה כשרה זו ושותפה החולבית שבקומה ב' מגישות את כל אלה ומדווחות על תגובה חיובית מצד הלקוחות. עם זאת, הצרכן מהשורה כמעט ואיננו זוכה לראות סוגים חדשים (ולא כל כך חדשים) אלה. רוב המרכולים וחנויות הירקות מסרבים להציג את המוצרים החדשים על מדפיהם בטענה כי לא יהיה להם ביקוש. – כך אומר שמעון בירן ממועצת הירקות.

הקישוא הזהוב, הפלפל הצהוב והפלפל החום־שוקולד הופיעו בשוק המקומי לראשונה לפני כשנה. זנים חדשים אלה נועדו לגוון את סל הירקות הישראלי בשוק האירופי. לכאורה, ירקות אלה מושכים תשומת לב בגלל צבעם, אך יש האומרים כי גם טעמם שונה במקצת מטעם הזנים הרגילים.

"אפילו הזבון לציבור לראות את הפלפלים הצהובים והחומים, התרשמו הקונים כי מדובר בפלפל בשל מדי או בפלפל רקוב. "זאת בגלל ליקויים בשיטת קידום המכירה", אומר אורי גוטמן. האורחים במסעדתו נהנים מאד כשהם מגלים ירקות בלתי שגרתיים בסלט או מבושל כלשהו.

"פעם גיליתי בשוק בעיר העתיקה בירושלים", מספר גוטמן, "גזר אדום. מגדלים אותו בסביבות יריחו והוא הפך ללהיט במסעדה שלי. טעמו כטעם הגזר הכתום הרגיל."

ברוך שילה, מנכ"ל "קטיף" (חברת בת של שופרסל לשיווק פירות וירקות) ביקורתי יותר. הוא סבור כי לא די בצבע כדי שמוצר חקלאות חדש יחדר אל לב הקונים. מוצר חדש – הוא אומר – חייב להיות גם בעל יתרונות ממשיים והפצתו חייבת להיות מלווה הסברה נאותה. "שאם לא כן, הבעייה תהיה המוצר ולא הצרכן". שילה יודע לספר כי ברוקולי טרי נמכר היטב ברשת זה בשופרסל, זאת לאחר שהספקים הבינו כי עליהם למכור את הברוקולי בתפזורת ולא בשקיות אטומות (אריזה אטומה גורמת לריח חריף מדי) וכי גם המחיר חייב להיות בגבולות הסביר.

לאחרונה הופיעו על כמה מדפי הירקנים הפרטיים כמויות קטנות של אספרגוס ירוק וטרי. גם זה מוצר שנועד לייצוא, אך מחירו בארץ עדיין גבוה מדי ומשום כך אין להשיג אותו ברשתות השיווק הגדולות. מחירו 24 (עשרים וארבעה!) ש"ח הק"ג. "כמחיר פילה הבקר", אומר גוטמן.

ביער ומחוצה לו

פטריות (אם אכן אפשר להגדירן כירקות) הן סיפור הצלחה. כשגיליתי בסופרמרקט תוויות: "פטריות יער" היתה שאלתי הראשונה: האם פטריות אלו מתורבתות או גידולי בר. ובכן, "פטריות יער" מתורבתות ובמקרה זה בא השם לציין את הדמיון בינהן ובין פטריות הגדלות על גדם עץ (ביער) וגם לעשות אבחנה בינהן ובין ה"שמפיניון" הלבן שגם אותו מגדלים בארץ. "פטריות היער" (החומות, בעלות הטעם המיוחד) נושאות את השם הבוטני "פלאורוטוס".

ל"פטריות יער" שני שמות מסחריים: ברשתות "שופרסל" ו"היפר־כל" הם נמכרות בשם "פטריות איילון" היצרן: (שהוא הספק הבלעדי לרשת זו) שמעון כהן ממושב משמר איילון, ליד רמלה.

רשת "היפר שוק" של "תנובה" מוכרת את "פטריות ירדן" וגם מספקת אותם לירקנים פרטיים ולרשתות סופרמרקט. את "פטריות ירדן" מגדלים בשלושה קיבוצים בגליל: כפר בלום, סאסא ומנרה. הזן הובא מחו"ל והותאם לגידול בארץ במעבדות "מיגל", (זו חברה למחקר ולפיתוח שבבעלות מושבי הגליל העליון, הקשורה לפקולטה לחקלאות ברחובות.

שמעון כהן, ממשמר איילון, המגדל גם פטריות שמפיניון, הביא את זן "פלאורוטוס" מאירופה על דעת עצמו.

אפשר שהצרכן לא יכול להבחין בין "פטריות איילון" ו"פטריות ירדן". השוני בין שני המינים הוא בשם ובמחיר בלבד.

מסיבות שהנן, קרוב לוודאי, כספיות ולא חקלאיות, נמכרות "פטריות איילון" במחיר נמוך יותר (בכמה שקלים לק"ג) ממחיר השמפיניון, בעוד ש"פטריות ירדן", המסופקות על ידי "תנובה", יקרות יותר מהשמפיניון. ב"שופרסל" מוכרים את "פטריות היער" הטריות ב־7.50 ש"ח הק"ג (מחירו של ק"ג שמפיניון: 9.70 ש"ח), בעוד שב"רב מכר" (ההיפר שוק החדש של "תנובה" בצפון תל־אביב) היו המחירים לפני שבוע דלהלן: פטריות "ירדן" – 9.80 ש"ח (לעומת 7.90 ש"ח לק"ג שמפיניון). מן הראוי לציין כי ב"היפרשוק" משתנים המחירים מסניף לסניף וירקנים פרטיים גובים מחירים גבוהים עוד יותר.

"פטריות היער" נועדו בעיקר ל"בישול מהיר" ולא לסלטים. שני המגדלים ממליצים, בין השאר, לטבלן בפירורי לחם ולטגן אותן כפי שמטגנים שניצל.

המגדלים בגליל פרסמו דף הסברה ל"פטריות ירדן" וניתן להשיגו בהיפר־שוק של "תנובה". ("שופרסל" הכין אמנם דף הסברה ל"פטריות איילון", אך ההנהלה גנזה אותו משום שלא היתה מרוצה מאיכות הגרפיקה.)

פטריות יער אמורות להחזיק מעמד כשבועיים, במקרר. מומלץ לשטוף אותן בעדינות, תחת הברז, ואף לא להשרות אותן במים. אחרי השטיפה – לנגב בזהירות או לפרוש אותן ולהניח להן להתייבש מעצמן. אין צורך בקילוף. נאמר לי כי לא יקרה דבר למי שאינו רוצה לשטוף את פטריות היער. אני, למשל, בחרתי שלא לשטוף אותן כשהכינותי מהן תבשיל. פטריות אלו גדלות במבנה סגור, בערוגות של קומפוסט וקש.

אני מקווה כי לא תהיה ערבוביה בשיווק בין פטריות "ירדן" ו"איילון" – המתורבתות – ובין פטריות בר. רוב הישראלים זהירים דיים ולא ילקטו, יאכלו או ימכרו פטריות בר, אלא אם כן מדובר בבני אדם היודעים לזהות את הפטריות הראויות למאכל, (כמו "אורניות", למשל, שלכובען גוון צהוב בהיר.) כדאי לקנות פטריות ממקור מהימן. עד עכשיו נמכרו פטריות "איילון" ו"ירדן" כשהן פרוסות על מגשים, ארוזות ומצויידות בתוויות. כן הראוי להמשיך בנוהג זה גם בעתיד.

שתי קבוצות המגדלים, במשמר איילון ובגליל, רואות ב"פטריות היער" שלהם פוטנציאל לייצוא. ב"מיגל" שבגליל וב"הנץ" (חברת הייצוא של שופרסל) יודעים לספר, כי כבר בוצעו משלוחי ייצוא לנסיון, וכי במקרה אחד שווקו פטריות מישראל לחנות מעדנים בגריניץ' וילג', בניו יורק.

"מיגל" המבקשת לקדם ייצוא של מוצרים חדשים ממושבי הצפון, עורכת כיום ניסויים בגידול צלופחים וברווזי "מוסקווי" (שאינם מגעגעים). הברווזים האילמים אמורים להגיע אל המטבחים בארץ בתוך כמה חודשים. הצלופח, לעומת זאת, שאיננו כשר, מיועד לייצוא בלבד.

שורש הזנגוויל

רק מעטים (מחוץ למסעדות הסיניות) מודעים לעובדה, כי שורש זנגוויל טרי, המשמש לתיבול מאכלים סיניים, גדל בארץ: במושב ליד נתניה. ניתן להשיג אותו רק במקום אחד: ב"פורצ'ן קוקי", חנות־מסעדה המנוהלת על ידי ג'דיס ווי, ברחוב אבן גבירול 54, תל־אביב. המחיר: 3 ש"ח ל־100 גרם. מאה גרם היא אמנם כמות קטנה, אך גדולה כשמדובר בתבלין. את שורש הזנגוויל אפשר לשמור כשהוא יבש ובלי קירור, אך יש הנוהגים לשמר אותו בתוך כד יין, במקרר. ג'דיס ווי ממליצה לקלף את השורש ולהכניסו לתוך בקבוק יין לבן ויבש. את הבקבוק יש לשמור במקרר ולהשתמש בתמצית לתיבול מאכלים.

ג'דיס מצטערת על כך שספק קטניות־השלג הסיניות עזב את הארץ ולא נותר איש שיהיה מוכן לגדל ירק זה. היא קובלת גם על כך שסוגי הכרוב הסיני הגדלים בארץ אינם זהים ל"בוק צ'וי", (אחד המרכיבים של כמה מהמתכונים הסיניים). במועצה לשיווק ירקות נאמר לי כי הנסיון לגדל "בוק צ'וי" בארץ לא עלה יפה, לא לייצוא ולא לשוק המקומי. שמעון בירן מציין כי מצויים אצלנו שני סוגים של כרוב סיני: האחד הכרוב הארוך והאחר – הכרוב העגול וכי לשניהם יתרונות לעומת הכרוב הרגיל. אחד היתרונות: אין הצטברות גאזים במערכת העיכול.

ירק התות

תות שדה מוגדר כ"ירק" ולא כפרי. לכן ניצלתי את ביקורי במועצת הירקות כדי לברר מדוע גבוהים כל כך מחירי תות השדה. התורף במחירים היה ב־3 עד 4 ש"ח לק"ג וזאת ברוב העונה, לרבות בשווקים הפתוחים והרוכלים שבצידי הדרכים.

שמעון בירן סבור כי שביתת צרכנים עשויה לגרום לירידה ניכרת במחיר, אפילו כדי 50%. בירן אומר כי מגדלי תות השדה מקבלים מחיר גבוה בהרבה ממחיר הייצוא לאירופה וכי מצב זה מעודד אותם לשווק את תות השדה אל השוק המקומי ולא לאירופה.

על כל פנים – אומר בירן – מחירי תות השדה ירדו בקרוב לאחר שהמתחרים של ישראל בדרום אירופה יתחילו לספק את תוצרתם לשוק האירופי וישראל מספקת תות שדה בעונת החורף. הווה אומר "מחוץ לעונה" ואז יאלצו המגדלים שלנו להוזיל את המחיר גם בארץ. דומה כי רק כשק"ג תות שדה יעלה 1 ש"ח תוכלנה עקרות הבית שלנו לרקוח ריבות־תות־בית.

■ בתמונה: סל ה"גידולים חדשים"

אופנה שלא מכאן

מאת ורדה צימרמן

סניף "ניצן" בהרצליה יכול לרשום לעצמו נקודת זכות. ערב ההתרמה שנערך בשבוע שעבר במלון "דניאל" בהרצליה משך אליו כ־400 נשים וגברים (ביניהם מעצבי אופנה ישראלים ויצרנים) ששילמו 45 ש"ח לכרטיס. ועוד רבים אחרים שנאלצו לעבור מחוסר מקום. וכל זאת כדי לראות מקרוב דגמים בעיצובו של קלוד מונטנה הצרפתי לצידם של דגמי ז'אק פיזנטי ו"גוטקס". תצוגת אופנה שנמשכה. פחות או יותר. שעתיים. קצת מעייף. מה גם שהחלק הקצר ביותר היה דווקא זה של כוכב האופנה הצרפתי. איזו אכזבה. לא לכולם. כמובן. בין הקהל נשמעו שיחות בנוסח "אין כמו גוטקס".

זה אמנם נכון. ועל "גוטקס" כבר נכתב כאן. אבל מבלי להישמע פרובינציאלית. גם אין כמו מונטנה. גם מעט הדגמים שהוצגו (ואשר יצאו אל המסלול. אחד־אחד. בקצב איטי למדי) היו מהממים. במה שנוגע לגזרות כמו בדעיונות: בליזרים דו־צבעוניים מפשתן, חגורות־מותן רחבה המשנה את צורתו של ג'קט ארוך. ושמלות ארוכות מג'רזי־משי חום במחשופי גב ושובלים מלאי־דמיון.

ז'אק פיזנטי (הקשור. אגב. עם מונטנה בהסכם זכיון) מציג אופנה מעולם אחר לחלוטין: קלאסית יותר. נינוחה יותר: שמלות דו־צבעוניות בשחור־לבן. ג'קטים קליליים מנוקדים. חולצות טי ממשי. מערכות־פיג'מה ממשי לשעות הערב ובגדים מהודרים מטאפטה. וואל וקטיפה.

אגב. כמה מן הדגמים נמכרו לאחר התצוגה במכירה פומבית. שמלת כותנה קייצית של מונטנה "גבתה" 300 דולאר מאחת האורחות. וגם זאת אחרי מאמצים רבים מצד המנחה. משה טימור. הנשים היו כבר עייפות. וחבל. שכן המטרה טובה ובהרצליה בלבד ישנם 300 ילדים לקויי למידה. הסתגלות ותיפקוד והאגודה אכן מנסה לעזור להם ולהוריהם.

בתמונה: דגם של ז'אק פיזנטי.

מה ניתן לה מתנה?

כמה מאושרים הם המוכשרים. תמיד יש להם מתנות לתת. אלה שיודעים לצייר מביאים ציור שלהם במתנה. אלה שיודעים לכתוב מביאים ספר שלהם במתנה. אלה שיש להם ידיים טובות מביאים במתנה עבודת ידיהם ואלה שיודעים לבשל מביאים מאכל או מאפה פרי ידיהם.

והלא מוכשרים?

אין בעיות:

אם יש לך 10 שקלים אתה יכול להביא במתנה סלסלה "מסלסלה בנות" של "עלית". סלסלה חגיגית, בהופעה, בשקדי שוקולד ופלות וממתקים, כולם על טהרת כחול לבן.

יש גם סלסלה ב־40 שקל – זה לעשירים: ולמי שנתקע להיות בינוני יש גם סלסלה ב־26 ש' !?!

ומה עושה מי שאין לו אפילו 10 שקלים להוציא על מתנה...

סליחה, זה כבר לא שייך למדור הזה; זה שייך למדור הדרכה בשלווידה או לכלבוטק.

איזי להב

מתכון מודולרי

לאור העובדה הבדוקה, שרשת ה"היפרכל" חתמה חוזה עם חברה בת של "סנפרוסט", חוזה המאפשר לרשת "היפרכל" לשווק ירקות קפואים באריזות של 1 ק"ג (!) "במחירים הזולים ב־15% עד 25% מהמחירים ברשתות השונות" (לקוח מכתבה...) לאור כל זה נפרסם במדורנו היום גם את אחד המתכונים שצורפו לאינפורמציה המוסרה שלמעלה:

כרוב ניצנים בתפוח עץ

(שומרי משקל) 2 מנות

מצרכים:

1. 200 גר' כרוב ניצנים
2. 1 תפוח עץ אדום
3. אגוז מוסקט, קנמון,
4. ציפורן, מעט פלפל ומלח.

אופן ההכנה:

מאדים את הכרוב במעט מים לא יותר משש דקות, מוסיפים תבלינים ומצננים. פורסים לפרוסות את התפוח העץ עם הקליפה ומשרים לכמה שניות במיץ לימון ומסננים את הכרוב ומניחים בצלחת הגשה. מקשטים מסביב בפלחי תפוח העץ ומגישים.

מה שמשגע במתכון הזה, שאת מספר 2 ברשימת המצרכים (עין רשימת המצרכים) אפשר בקלות להחליף ב: 2 בננות, או 3 אגסים, או ב־150 גרם נקניק מבושל ופרוס לפרוסות דקות. במקרים כאלה צריך להחליף את שמו של המתכון (ראה שמו) וגם את המלים "בפלחי תפוחי עץ" המופיעות החלקו השני של המתכון (ראה חלקו השני)

ושיהיה לכם בתאבון.

איזי להב

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965
מחוז חיפה, מרחב תכנון מקומי, מורדות הכרמל
הודעה בדבר הפקדת שינוי תכניות מפורטות

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה—1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, הופקדו שינויי תכניות מפורטות הבאים:

1. "תכנית מס' מכ/208 — מתן הוראות תכנון לחלקה מס' 49 בגוש 10676", המהווה שינוי לתכנית מס' ג/936 — הוראות בדבר תוספת בניה לבתי מגורים בני קומה אחת ושתי קומות.
השטח הכלול בשינוי התכנית: חלקה 49 בגוש 10676, הנמצאת בין רח' הרב וייטרוב לרח' ששת הימים, בטירת הכרמל.
עיקרי הוראות התכנית:
א. מתן לגליזציה לתוספת בניה שבוצעה בקומה א'.
ב. קביעת הוראות בניה לתוספות בקומת הקרקע.
2. "תכנית מס' מכ/212 — אתרים לבנייני ציבור, שטח מסחר ושבילים ציבוריים בטירת־הכרמל". שינוי התכנית, ביחד עם התשריט המצורף אליה, מהווה שינוי לתכניות הבאות:
תכנית רישום שיכונים ציבוריים מס' 2/20/6.
ג/632 — שינויים לתכנית רישום שיכון ציבורי.
השטח הכלול בשינוי התכנית:
גוש 10677 — חלקה 8 וחלק מחלקה 20.
גוש 10676 — חלקה 68.
התכנית חלה על שטח ברחוב ז'בוטינסקי בטירת הכרמל.
עיקרי הוראות התכנית:
א. שינוי יעוד אזור מסחר לאתר לבנייני ציבור ולשביל ציבורי.
ב. שינוי יעוד שטח ציבורי פתוח לאזור מסחרי, לאתר לבנייני ציבור ולשביל ציבורי.
ג. קביעת השימושים והוראות הבניה.

כל המעוניין בשינויי התכניות רשאי לעיין בהם, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה עצמו נפגע משינויי התכניות וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינויי התכניות במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, מורדות הכרמל, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות.

משה גלזנר,
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

י' אדר א' תשמ"ו 18.2.86

משרד החקלאות
השירותים הוטרינריים ובריאות המקנה
הודעה לציבור
על פי חוק הכלבת (החזקת כלבים, חתולים וקופים במאורות בידוד)
תשי"ט—1959 ; חיה שנשכה אדם או בעל חיים, חייב בעליה להביאה למאורת הבידוד הקרובה תוך 24 שעות ממועד הנשיכה. חיה שהובאה למאורת בידוד תוחזק בה 10 ימים לשם תצפית.
חובת הובלת החיה הנושכת חלה על בעליה. המחלקות הוטרינריות ברשויות המקומיות תנקוטנה בצעדים משפטיים כנגד העוברים על תקנות אלה.
להלן רשימת המאורות הפועלות כיום בשטח המדינה: קרית שמונה, צפת, מרכז כדורי, נצרת, חיפה, הרצליה, תל אביב, רמת גן, ירושלים, לוד, אשקלון, קרית גת, באר שבע, אילת.
מנהל השירותים הוטרינריים

משרד החקלאות
השירותים הוטרינריים ובריאות המקנה
הודעה לציבור
על פי תקנות מחלות בעלי־חיים
(תכשירים כימיים)
התשמ"ב — 1982
חלה חובת רישום על כל חמרי חיטוי המיועדים לשימוש וטרינרי, קרי לחיטויים של מיתקנים להחזקת בעלי־חיים ושל מיתקני שירות לבעלי־חיים, לרבות מיתקני חליבה, איסוף ביצים או שחיטה.
בקשות לרישום תכשירים המשווקים כיום, ניתן להגיש בכתב למנהל השירותים הוטרינריים, ת.ד. 12, בית דגן 50250 עד ליום 31.3.86
בירורים: טל. 03-981662, 03-981759, 03-981637, 03-981671.
החל מיום 1.7.86 תיאסר מכירת תכשירי חיטוי שלא נרשמו כחוק.
מנהל השירותים הוטרינריים

صكذا من الاهل

صكنا من الامل

מלווה מרצון, אך עם ספקות בלב

או: הרהורי כפירה בקיבוץ השומר על רמת חיים צנועה

מאת חנה לוין

זה לא כבוד כל־כך גדול להיות קיבוץ בלי מפעל תעשייתי כרסים, אבל זאת גם לא בושה, כפי שנתברר לחברי קיבוץ דברת שבגליל התחתון, כאשר בבאו את עצמם ברשימת השליש העליון של קיבוצי התק"ם, אלה שנתבעים לתת מלווה מרצון למשקים אחרים, הנתונים במצוקה כלכלית.

החברים הופתעו. הם יודעים היטב, שבמשך השנים הסכילה דברת להחזיק את ראשה מעל לפני המים לא בגלל רווחיות גדולה במיוחד של ענפי המשק ומפעל התיירות, שהוא צנוע לכדי במידיו, אלא הודות להירות ה"יקית" בניהול הפיננסים, לרמת הצריכה הנמוכה שכפתה על עצמה ואחרון אך הטוב בכול: הודות לשילומים ולרנטות מחו"ל.

דברת נמצאת היום בשנת ה־40 לעלייתה על הקרקע. רוב מייסדיה הם יוצאי גרמניה, אוסטריה והולנד. בשנת 1956 החליטה האסיפה הכללית לטפל במרוכז בתביעת השילומים מגרמניה ולמסור את כל הכספים הנכנסים לקופת המשק. בעקבות החלטה זו עזבה משפחה אחת בלבד. כאשר נתברר ב־1957 גודל הסכום המשוער שעתיד להתקבל, הוחלט להשתמש בשליש ממנו לצורכי המשק השוטפים, בשליש לבניית בנייני ציבור ואת השליש הנותר להעביר לשימוש האישי של כל חבר וחבר, כולל אלה שלא קיבלו שילומים. שליש אחרון זה שימש תחילה לרכישת ריהוט בסיסי לחדרי החברים, ובאחר יותר למימון נסיעות חו"ל לחברי הקיבוץ.

בכספים שנועדו לבניה הוקמו בשנים 1956־1960 חדר־האוכל והמועדון לחבר וכן בריכת השחייה. מאז לא הורחבו שני בניינים אלה, אף כי האוכלוסייה הלכה וגדלה והצפיפות רבה. גם לא הוקמו בנייני ציבור נוספים. אגב, מסירת כל כספי השילומים והרנטות עדיין בתוקף, וההחלטה חלה היום גם על ירושות.

בסכה אחד בלבד הסקיעה דברת בהתמדה ובמודעות במשך שנים: בניית מגורים לילדים ולמבוגרים. גם זאת יכלה להרשות לעצמה הודות לכספי השילומים. אך היא הצניעה לכת ותמיד נשארה בתקן הצמוד להלוואות משרד השיכון, ובמשך 40 שנה בנתה עם קבוצת בניה משלה, כאשר הרכז, נתן, משתדל להסוך, לייעל, להוזיל. גם המעבר ללינה משפחתית שנמשך מספר שנים, התנהל חלק: נבנו דירות מוגדלות לשכבה הבינונית והצעירה ואף נשארו דירות פנויות לקליטה. אפילו בשנת הכספים האחרונה, בעיצומו של המשבר הכלכלי בארץ, שלא פסח גם על הקיבוצים, הוזהב "במכה אחת" 36 יחידות הדיור של הוותיקים על־ידי תוספת "קבינה טרוכית" והגדלת המטבח.

בקיבוץ הסכן הבירה ניתנת חינם

באחת השבתות האחרונות נערכה בדברת אסיפת חברים לדיון במלווה מרצון. יום לפני־כן פגשתי ב"כלבו" המקומי תלמיד כיתה י"ב. הוא נועם, שעליו לקנות תלושים לבירה ל"מועדון הצעירים", וסיפר בקול רווי קנאה, שבמשק הסכן הבירה ניתנת באופן חופשי לכל דורש.

סיפורים אלה דומים להם על קיבוצים במצוקה, שעדיין רמת חייהם גבוהה מזו של דברת, צפו ועלו בראשי החברים בבואם להכריע, אם להיענות לקריאת התק"ם. משה, שהיה לפנים מרכז משק וגזבר וגם עבר שנים ביחידה לאשראי מרוכז של משרד החקלאות, אמר לי בארוחת הבוקר בשבת: "ברור לכולם שאי־אפשר להתנגד. כל אחד ותורו, שנים אנחנו נעזרנו על־ידי התנועה, אם במישרין ואם בזכות המלצותיה לפני הסוכנות והממשלה. כעת, כנראה, הגיע התור שלנו לתת". ודב, גם הוא מוותיקי הקיבוץ, קדנציות אחדות כרכז משק ועכשיו עם הפנים לתעשיה, חושב בקול רם: אילו לפני שנה־שנתיים מצאנו את המפעל המתאים לנו, היינו נאלצים להשקיע מיליונים בהקמתו, וייתכן מאוד שאז גם מצבנו היה היום גרוע. צופיה, דור שני בדברת, מנהלת חשבונות ובוגרת לימודי כלכלה, מסכימה תוך כדי אנחות שאמנם אין ברירה, צריך לתת.

ההחלטה הסופית באסיפה היתה חיובית, החברים החליטו פה אחד להיחלץ לעזרת התנועה ולהשתתף במלווה מרצון לקיבוצים שנפגעו ביותר בכל־זאת לא יכלה המשמעת התנועתית להדדיר מסדר היום את הטענה העיקרית: "מצבנו הפיננסי סביר היום בעיקר הודות להחלטתנו למסור את כל כספי השילומים והרנטות והירושות לקופת המשק ויכולתנו לממש החלטה זו עד היום הזה. בין הקיבוצים הכושלים יש כאלה, שכספי השילומים שלהם גבוהים משלנו, אך כל הסכום כולו נכנס לחשבון האישי של החברים ואף לא פרוטה אחת נתרמת להבראת המשק". הוחלט, איפוא, בצד ההחלטה החיובית, לדרוש מן התנועה לבדוק מחדש כספים לא־עסקיים אצל המשקים התורמים בחישוב גובה המלווה.

כפי שמסכם בדינאור את כתבתו בעלון הקיבוץ, שהוא גם עורכו: "כן וכן למלווה, שהוא מבטא לאחד מערכי היסוד של הקיבוץ, לא ולא לעיוותים לפיהם מתעלמים משמירת ערכים אחרים, לא פחות חשובים, מחיי הקיבוץ. עלינו לתבוע שהתנועה תמצא את דרך הביניים הטובה והנכונה".

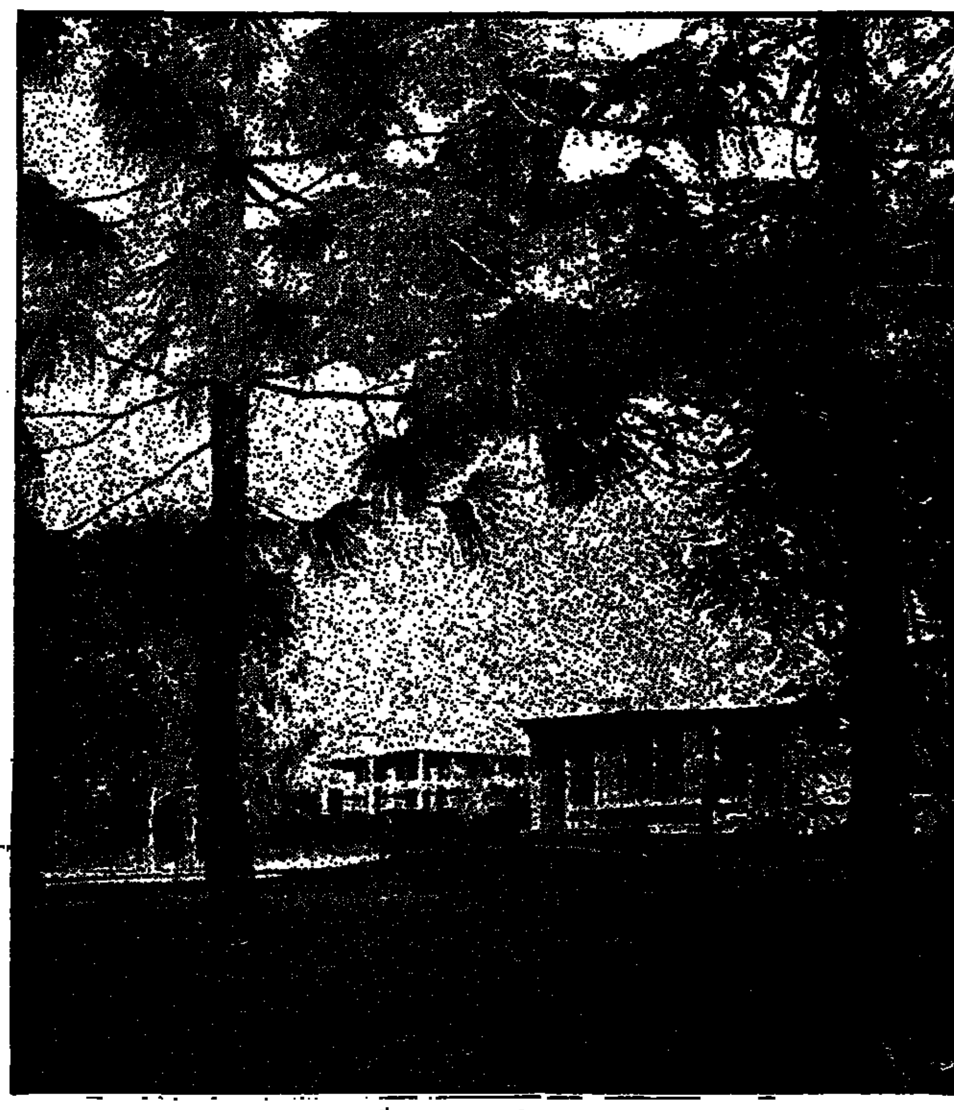

מימין: המועדון לחבר; משמאל: חדר האוכל. שניהם בני 25־30 שנה

מדוע אינני כותב לעלון?

זה תקופה ארוכה אני מתבונן בחמלה באלה שלא נלאים מלטפח את ספורט הכתיבה. מילא, אם אתה כותב שירים, אתה נהנה לפחות מעצם הכתיבה, מן ההמצאות הלשוניות, מן הצירופים המעניינים וכדומה. לפעמים גם הקורא נהנה ואז אתה בא על שכרך. אבל כתיבה כדי לתקן את העולם או כדי לתקן את הקיבוץ – את מי זה מעניין. אפילו אלוהים אינו אוהב ברכה לבטלה.

עשיתי לי רשימה מן הנושאים שהועלו ב־10 הגליונות האחרונים של "עלוננו", שתבעו עשיה, דיון, תשובה, תגובה. התעניינתי אצל הכותבים (גם כותב שורות אלה היה ביניהם) וכולם ענו, שלא היתה שום התייחסות לדברים שהעלו.

אם בעלי התפקידים וגם מוסדות הקיבוץ אינם רואים את עצמם חייבים להגיב על ביקורת, על הצעות ועל פניות – לשם מה לטרוח ולכתוב. שירים אינני יודע לכתוב וגם סיפורים לא, אמשיך לכן להימנות עם קוראי "עלוננו" הנאמנים, אבל לא עם כותביו.

נ"ש, עלון המעפיל

למה פירקו את הקיבוץ המאוחד?!

הסתלקותו של ישראל גלילי ז"ל ושטף הדברים שנכתבו עליו העלו בנו שוב את הגעגועים לקיבוץ המאוחד. ושוב מצאנו את עצמנו מתפלאים, מדוע אנחנו כל־כך מתגעגעים להוויה התנועתית הזאת.

זה לא מהיום. היינו בין מתנגדי איחוד התנועות לתק"ם (מה שנקרא "אמרנו לכם") ואין אנו בין המופתעים מכך, שאפילו אחת מן הציפיות שתלו בתק"ם לא התמלאה: לא יותר השפעה על הנעשה במדינה ובחברה; לא יותר השפעה פוליטית בתוך מפלגת העבודה; לא התארגנות אזורית ושליטה על הפעילות הכלכלית האזורית; ולא ייעול המנגנונים.

אבל גם אמת היא שהתנגדותנו להקמת התק"ם, לפני כמה שנים, לא היתה כל־כך מובנת לנו בעצמנו. הן מבחינה רעיונית (אנחנו מזקני "חוג שדמות") היו לנו הרבה יותר בעלי־ברית ב"איחוד", ודרכו הרעיונית של הקבה"מ לא נראתה לנו עוד מנוער.

הקבה"מ, שמחשבתו ומעשיו קראו נכון את המציאות והגיבו נכון למציאות בשנות ה־30 וה־40, חדל לקרוא נכון את המציאות מאז קום המדינה. אמנם טבנקין ניבא, בחריפות גדולה מאחרים, את התחלואים שתנחיל לנו הגישה הרואה בממלכתיות את חזות הכול כמעט. אבל טבנקין ונעריו הקשישים לא הבינו את העוצמה שבממלכתיות ואת יתרונותיה. וכך התלבט הקבה"מ מטעות אל טעות מאז קום המדינה ועד התפרקותו – בטעות – מרצון.

נעזוב את ימי סטאלין העליזים עם מפ"ם המאוחדת, אך נזכיר את הנסיונות לקלוט את עולי העליה ההמונית, פליטי מחנות ההשמדה ומפוני ארצות ערב, בלי שום נכונות להתאים את הקיבוץ לעולמם של העולים; נזכיר את קוצר האבחנה בעוצמת המהפכה שחלה עם הקמת המדינה, שהתבטאה למשל בהקמת קיבוץ בתוך העיר אילת, מתוך חשש שהממלכתיות (בהנהגת בן־גוריון) תפקיר את אילת לירדנים, אם לא יהיה שם קיבוץ ש"לא יתן"; נזכיר את תגובת מלחמת ששת הימים שערך הקבה"מ "לקול רעם ותותחים" במקומות כגון בית הקולנוע של קוניטרה, הגיגות שגררו להקמת יישובים ראשונים מעבר לקו הירוק בלי לחכות להחלטות ממשלה, הגיגות שהובילו להכנסת הרב לווינגר לבית המלון בחברון; נזכיר את התפיסה המוטעית של תפקיד ההתיישבות בתוך מדינה ריבונית, שלא השתנתה אפילו כאשר היא התגלתה בכל מערומיה במלחמת יום הכיפורים, כשיישובי הגולן פונו ואילו צה"ל התעקש להגן על הגולן – המפונה מיישובים – ויכול לסורים. כך על כל פנים נראים לנו הדברים.

אז תגידו בעצמכם, מה לספקנים כרוניים שכמונו ולהתנגדות עיקשת לאיחוד תנועות הקיבוציות; ומה ל"עוכרים" כמונו ולגעגועים לקבה"מ, להתרפקות על זכר הגיצים הניתזים מבני מרשק, געגועים לזרם התודעה של טבנקין, לשובבות המזוירית המסתתרת מאחורי הרצינות האילוי־ונהומית של גלילי...

– – – אולי מפני שתנועה איננה רק ארגון, אלא תחושה המופנמת באנשים. אולי משום שתנועה קיימת – אם היא קיימת – בתוך האנשים, ולא מחוצה להם. אם זה כך, אצלנו תחושת התנועה היתה כנראה מופנמת. היינו במיעוט, אבל היינו בתנועה, והתנועה היתה בנו.

אולי הקבה"מ, בניגוד לתדמיתו, לא היה מונוליטי מבחינה רעיונית. אנחנו לא זוכרים את טבנקין, גלילי, יגאל ויבל"א בר־אהרן, שהם ממש "בראש אחד". אולי החברות היתה באמת ערך בר־קיימא, עד שאפילו בלם מאבקים רעיוניים, וחבל; אבל חברות בת־קיימא, עד שכמעט תענוג היה להיות במיעוט בתנועה הזאת...

ואולי עוד משהו. בעוד שרציונאלית לא הסכמנו עם דרכו הרעיונית של הקבה"מ, אמוציונאלית הזדהינו עם החלוציות התמימה והאקטיביות, המאמינה שכל בן־אדם יכול וצריך להשתתף בקביעת מהלך ההיסטוריה בעשר אצבעותיו. האמונה הפתטית, שתקופת "חומה ומגדל" עדיין בתוקף (מזכיר ממש את קריאת שמאלני העולם "צה מוארה חיי") והנכונות לעמוס כל מה שזז על השכם – לא חייבת לעורר הסכמה. אבל איך לא תעורר סימפטיה? איך נוכל שלא להזדהות, נפשית, עם תנועה שבשל תפיסתה את ההתיישבות היתה ראשונה בכל המקומות הקשים והבלתי אפשריים, כמו רביבים, בית־הערבה, משגב־עם (רשימה חלקית)...

אולי החיבה והקירבה שחשנו אל גלילי חרף ההתנגדות המרה לדעותיו – היא שם המשחק. ואולי סתם געגועים לתקופה הבלתי־נסבלת הנקראת נעורים!

עמוס

זיקים: ארבע שעות גיוס מדי שבוע

מגדילים את התפוקה וגם מכירים חברים „חדשים"

מאת דני צדקוני

בזיקים, קבוץ של "השומר הצעיר" בגבולות שבין אשקלון ועזה, אתה יכול לשמוע טענות קשות, בעלות אופי פוליטי, נגד המצב הכלכלי השורר בארץ, אבל בצד השמעת הטענות עושים מאמץ של ממש כדי להתקיים גם במצב זה.

בזיקים, כמו בכל קיבוץ נורמאלי, יש כמובן גיוסים עונתיים בענפי החקלאות השונים: יש תורנויות בחדר האוכל; ועוד ועוד. עכשיו באה התעשיה וגם היא דורשת את ליטרת העבודה שלה על חשבון זמנו הפנוי של החבר.

זיקים, אחד משלושת הקיבוצים של הקבה"א בשפלת החוף הדרומית (שני האחרים הם יד־מרדכי וכרמיה) היה שנים רבות קיבוץ קטן, עם מספר חברים שנע בין 80 ל־100. אך בשנים האחרונות הוא עשה מאמץ מיוחד והצליח להכפיל את אוכלוסייתו, בעיקר הודות להצטרפות גרעין של התנועה מאמריקה הדרומית, [illegible] בארץ והבנים המשתחררים מן הצבא.

בד בבד התעורר הצורך להגדיל גם את מקורות הפרנסה. החברים הבינו, שעל החקלאות בלבד לא אפשר יהיה לבסס את הגידול. לכן פנו לתעשיה. בתחילה היה זה מפעל "פולירון" לייצור מזרנים, מוצרי ספוג ועוד, שהוקם בשנת 1972. הוא נשרף כליל בשנת 1981, שוקם והופעל מחדש.

ב־1979 נרכש מיזמים פרטיים מפעל נוסף "פולירית", לייצור סוליות נעליים מפוליאוריתן. המפעל הוקם בקיבוץ על בסיס חדש, כשספק של חלקים יצוקים מפוליאוריתן. בביקורנו במפעל ראינו רכיבים שונים של כלי נשק קל, חלקים המיועדים לטילים, חלקים למטוסים הנבנים בתעשיה האווירית, חלפים לרכב, ציוד משרדי ותיבות למסופי מחשבים. המפעל מוצף הזמנות לא רק מישראל, אלא גם ממדינות בעלות תעשיה מפותחת לעילא, כמו צרפת וקנדה, ששם הוא מצליח לעמוד בהתחרות מול יצרנים מקומיים

ציפורי לילה בתעשיה הקיבוצית

מבחינת הטיב והמחיר. מנהלו, מוטי חיימוביץ, מעריך כי מחצית תפוקתו תיועד בשנים הבאות ליצוא.

[illegible] להתגבר על מצוקות החקלאות ועל תשלומי הריבית הגבוהים, החליטו בשיחות הקיבוץ ללא התנגדות, שכל חבר וחברה יתרום למפעלים ארבע שעות עבודה בשבוע. בשני המפעלים "פולירית" ו"פולירון", הנמצאים בשכנות זה לזה, עובדים ביחד 50 חברים קבועים: כיוון שההסדר חל גם עליהם, כמובן, כמו על יתר החברים, הרי שכושר הייצור שלהם גדל הודות לתוספת פנימית זו בלבד ב־10%, ואם נצרף לכך את גיוסי החברים, שעבודתם העיקרית היא בענפים אחרים, הרי שהושגה תוספת פריון, ללא השקעות נוספות, בשיעור של כשליש.

היתה לזיקים אלטרנטיווה זולה כדי להפעיל את מפעלי התעשיה של הקיבוץ במלוא כושר התפוקה שלהם, בלי להזדקק לגיוס זה של חברים: היא מצויה במרחק עשר דקות נסיעה מן הקיבוץ, ברצועת עזה. אבל אלטרנטיווה זו אפילו לא עלתה לדיון: זיקים נאמנה לעקרונות התנועה לקיים את עצמה מיגיע כפיהם של חבריה, ללא עבודה שכירה. חברי זיקים משלמים בעד עקרונותיהם באותן ארבע שעות שבועיות נוספות.

כשמגיע תורו של מוטי חיימוביץ לתת את ארבע השעות שלו ל"פולירית", הוא אינו עושה זאת כעבודה ניהולית נוספת במשרדו, אלא בקו הייצור, ליד אחת המכונות.

בשעות הגיוס משולב כל חבר הבא מענף אחר, בעבודה מסויימת במערך הייצור, ולפי סדר קבוע מראש הוא יודע את היום והשעות שבהם יתייצב ליד המכונות. הגיוס הוא בשתי משמרות, האחת מ־4 אחה"צ עד 8 בערב והשנייה עד חצות, בכל חמישה ימים בשבוע – לא בליל שבת ולא במוצאי שבת. יש זוגות שבאים לעבוד ביחד במפעלים, ויש שמארגנים בדרך אחרת את חיי המשפחה שלהם. יש גם תוצר לוואי חברתי: הגיוסים לעבודה במפעלים נהפכו למעין מיפגש מסוג חדש בחיי הקיבוץ: חברים שבדרך־כלל אינם נפגשים – עתה ניתנת להם הזדמנות להתוודע זה לזה.

בזיקים מודים, שעומס ההתנדבות מן הסוג הזה אינו קל, אך אומרים כי כל עוד תהיה לכך הצדקה כלכלית, הוא יימשך. ואומר דגי, מוותיקי המשק: אנחנו מנסים לעזור לעצמנו, כפי שתמיד אנחנו תובעים קודם־כל מעצמנו.

בעיית תקציב מאיימת על פעולת קיבוצניקים בקרב „נערי רפול"

מאת שמעון וייס

לא קשה לנחש מה היה קורה לע.ב., עבריין לשעבר, כבן 25, מטבריה, אלמלא נתקל בראשית שירותו הצבאי בצבי אשכנזי, חבר אפיקים ופעיל מטעם ברית התנועה הקיבוצית בקרב בני נוער חיילים, המתקשים להסתגל למסגרת הצבאית והם תוצר אופייני של משפחות הרוסות ואוכלוסיה נחשלת: הוא היה מסיים את שירותו הצבאי הרבה לפני המועד המקובל, לא לפני שהיה מבלה זמן רב בין כותלי בית־הכלא הצבאיים, ועם שחרורו היה מוצא עצמו מתחבר אל כנופיית עבריינים בעירו או בכל מקום אחר ומוסיף פרוטיל של אחת לעקמת הפשע הארצית.

היום הוא עובד במקצועו כחייט במפעל סמוך לעיר מגוריו, נשוי ואב לילדים, ומעיד על עצמו במלוא הכנות שהוא גמר עם עולם הפשע. נכון לעכשיו, הוא לא רק מבטיח, אלא גם מקיים, והוא גם יודע שבלי צבי אשכנזי ספק אם היה מגיע למה שהגיע.

צבי אשכנזי הכיר את הצעיר הטברייני בראשית שירותו הצבאי, כאשר תיקיו היו מלאים בתלונות ובעיות; גם במשטרה לא היה לו דף חלק מן הימים שלפני גיוסו. עיקר עבירותיו נרשמו בסעיף הפריצות והגניבות והוא היה תושב קבע בחדרי המעצר של משטרת טבריה. "לקחתי אותו תחת חסותי, אם כי רבים לא נתנו לי צ'אנס להצליח. תוך ליווי צמוד ועזרה, שלי ושל גורמים אחרים, הבאנו אותו לכדי סיום מכובד של שירותו הצבאי ובמקביל נסגרו כל התיקים שנפתחו נגדו באותה תקופה. הוא פשוט הבין, שהוא חייב לאלה שעזרו לו את מה שהוא מסוגל לעשות ולתרום למען עצמו", מסביר אשכנזי, מדריך נוער בהכשרתו, ומציין שעד היום נשמר הקשר בינו לבין ע.ב. ומשפחתו. הוא מוזמן לכל חגיגה משפחתית של הצעיר ומתקבל שם תמיד בכבוד.

צבי אשכנזי, מיכאל לוי מעין־חרוד, משה כץ מהגושרים וחבריהם בקבוצת המתנדבים־פעילים מן התנועה הקיבוצית, הפועלים בקרב חיילים בעייתיים בצה"ל, יכולים להביא עוד דוגמאות כאלה בשפע. עתה קיימת סכנה מוחשית, כי ייוותרו להם רק זכרונות יפים וקשרי ידידות עם חניכיהם: ברית התנועה הקיבוצית מתכוונת לסגור את התקציב לאחזקת פעילים־מדריכים אלה בשל המצוקה הכספית, שבה שרויה בימים אלה התנועה הקיבוצית. טבעי הוא שבעידן של לחצים תקציביים סוגרים קודם־כל אגפים ומחלקות, שאינם חיוניים לתנועה הקיבוצית, ומחלקת הפעילים מטעם הברית בקרב אוכלוסיות נחשלות בצה"ל היא מחלקה מסוג זה. אבל אותה חבורת פעילים־מדריכים איננה מתכוונת לוותר שכן מעבר לכסף, אומרים חבריה, מדובר בבני־אדם, ולכל אחד ברור מה יהיה עליהם אם וכאשר יפסיקו את הטיפול בהם.

ראשיתו של הפרויקט לפני כשבע שנים. כאשר רפול כיהן כרמטכ"ל. הוא החליט על הקמת יחידת מקא"ם (מרכז לקידום אוכלוסיות מיוחדות) במסגרת קצין חינוך ראשי. המטרה בהקמת יחידה זו היתה לגייס לשורות הצבא צעירים ממשפחות הרוסות ונחשלות, בעלי השכלה מתחת לרמה הממוצעת, המתקשים להסתגל למסגרות נוקשות כמו הצבא. בכך, קיווה רפול, ישופר דימוי הצבא והמדינה בעיניהם ותשופר תדמיתם בעיני סביבתם. כבר בשלב הראשון פנה רפול לתנועה הקיבוצית וזו נענתה בלב רחב ותרמה כשישה מיליון שקל לשיפוץ "חוות השומר" בגליל התחתון ולהפיכתה לבסיס השכלה וחינוך לחיילים בעייתיים.

הרמטכ"ל דאז לא הסתפק בכך וביקש לגייס בקיבוצים אנשי מקצוע בתחום החינוך, שיעבדו בשטח על אותם חיילים. גם לכך הסכימה התנועה הקיבוצית וגייסה מתוכה קבוצה של חברים, ומאז 1981 הם מתמידים בעבודת הליווי החינוכית. תחת ידיהם של אשכנזי, לוי וכץ עברו מאות רבות של חיילים, וכמעט כולם סיימו בצורה סבירה את שירותם הצבאי ופתחו דף חדש ונקי בחייהם האזרחיים. עבודתם של המלווים מן הקיבוצים מתבטאת בטיפול אישי בחיילים. בשיחות אישיות, בביקורי בית, בסיוע בשיקום בני משפחות אחרים שמצבם קשה, בייצוג החיילים במשפטים צבאיים, בסידורי הלוואות כספיות, בשילובם בקורסים מקצועיים בצבא ובאזרחות ובהכשרתם לחיים אזרחיים ככל אזרח במדינה.

אין צורך לציין, כי ברוב המקרים זוכה עבודתם של המדריכים הקיבוצניקים לתגובות חמות ואוהדות. אשכנזי וחבריו יודעים היטב, שבעבודה מסוג זה התוצאות אינן מהירות, ולכן הסיפוק אינו תמיד מנת חלקם של המדריכים והמלווים. לפני שבועות מספר ביקרה קבוצת חברי הקיבוצים העובדת ביחידת המקא"ם, אצל נשיא המדינה, חיים הרצוג שיבח את פועלם והבטיח לסייע ככל יכולתו כדי שהפרויקט יוסיף להתקיים. גם נשיא המדינה יודע, שערכה של פעולה כזאת אינו נמדד בכסף.

ותיקי רמת־הכובש עומדים על זכותם להשכים לעבודה

כתבה וצילמה בלהה דבורי

מכונות ההורקה במפעל הגומי "דורם" של קיבוץ רמת־הכובש פועלות 24 שעות ביממה. ועדת הקשישים של הקיבוץ, שחבריה הם אנשים צעירים, הציעה לאחרונה לקצר את משמרת הבוקר של הקשישים האמונים על מכונות אלה, בטענה כי קיים קושי לגבי חלק מן החברים לקום בשעה 4.30 כדי להתחיל בעבודתם בשעה 5.00. כן הציעה הוועדה לבטל לחלוטין את עבודת הערב של הקשישים במפעל, בין השעות 19.00 – 23.00.

אחד מוותיקי הקיבוץ, יוסקה וינר בן 73, לא ראה הצעה זו בעין יפה, וכך הגיב עליה בעלון הקיבוץ: "לקום בשעה 4.30 בבוקר לא קשה יותר למבוגרים מאשר לצעירים, ועובדה שגם חברים/ות שהעבודה לא מחייבת אותם להתחילה מוקדם עושים זאת מתוך בחירה חפשית.

"המכונות בדורם עובדות 24 שעות ברציפות, חמישה ימים בשבוע, ובחצי השנה האחרונה עבדו גם בשבתות, כדי למלא את ההזמנות. יש בזה חסכון גדול בחשמל והתרומה רצינית לרווחיות הענף והמשק.

"מותר לבקש גם מחברים מבוגרים את תרומתם הצנועה למאמץ זה בשעות הערב והלילה המוקדמות, כמובן מאלה שיכולים ומוכנים לזה. לא מחייבים ואין להטיל הכול על מתנדבים ועל צעירים המטופלים בילדים עם בעיות השכבה והטיפול בשעות אלו.

"הנהלת 'דורם' פנתה לכל החברים המבוגרים בנדון ... ולא שמעתי שמישהו התאונן וביקש לשחרר משעות העבודה המדוברות.

"תמוה לי שדווקא בימים אלה, כשאנו מצווים על מאמץ יתר של צעירים ומבוגרים להגדלת ההכנסות, באים בהצעות להקל ולשחרר, כשהאנשים כלל לא מבקשים זאת. אין לזה כל יסוד וכל הצדקה".

בחדרו של יוסקה וינר – הרבה ציורים על הקירות, וספרים לאין־ספור מאכלסים את המדפים. על השולחן: תמונות של הנכדים, כתיבת מכתב בדרך.

יוסקה: "החל מגיל 70 אין לחבר הקיבוץ חובה של עבודה: העבודה נתפסת או כחובה או כזכות. אבל אני לא מכיר איש בקיבוץ שלנו, שוויתר על זכותו לעבוד. לא בענייני עבודה אנו עוסקים, אלא בעניין נחיצות האדם בחברתו. מותר לבקש גם מן הקשישים, שיתנו כמיטב יכולתם לחברה בה הם חיים. הרצון לשחרר אותם מן העבודה נובע אמנם מכוונות טובות, אך הדאגה האמיתית לקשיש בקיבוץ צריכה להתבטא בכך, שנותנים לו עבודה מועילה, כדי שיחוש עצמו נחוץ ופרודוקטיווי. נראה לי שזה גם נותן מוטיווציה להיות בריא יותר. אל תיקחו מאיתנו את הזכות לעבוד!"

יוסקה וינר היה מזכיר הקיבוץ, גזבר, מרכז כוח־אדם ורכז ועדת המשק. 15 שנה עבד ב"תנובה אקספורט"; מתפקידו כמנכ"ל השתחרר לפני שלוש שנים. מאז הוא עובד במפעל "דורם" כדי יום ביומו, פרט ליום אחד בשבוע, בו הוא משתתף בישיבות של הנהלת "תנובה אקספורט".

יוסקה: "בקיבוץ אנו מכוסים לגמרי מבחינת פעילות תרבותית ואחרת. יש כאן מגוון טיולים, מופעי תרבות, חוגים ושיחות. קיימת מודעות גבוהה במשק לתופעה, שבעשור האחרון התרבו כאן הקשישים".

הוא מסייר אתי במפעל "דורם", שהוא מקום התעסוקה העיקרי לקשישים. כעשרים קשישים עסוקים כאן בהפרדת גומי. גיסל אקשטיין והניה לנק יושבות זו מול זו וממיינות גומיות.

גיסל, ממייסדות הקיבוץ, עבדה שנים רבות בבתי ילדים ובמטבח. בהזדקנה עברה לעבוד כאן. היא אומרת: "הצעירים קיבלו את השלטון ומשתדלים לתת לחברים המבוגרים את המקסימום. החברים המבוגרים מצידם משתדלים לתרום לפי יכולתם, לפי מצבם בריאותם".

אבי אלתר, איש מדור הביניים, הוא מנהל השיווק ב"דורם". לדעתו, הזיקנה בקיבוץ היא על תקן של מלון בעל חמישה כוכבים. "כאן לא חוסכים באמצעים למען רווחת הקשיש. אחד הדברים הגדולים ביותר הוא, שהקשישים יכולים להשתתף במהלך העשיה כל זמן שהם רוצים בזאת". אבי מספר, כי יש צוות העוסק בטיפול בקשישים, ומדגיש: "אנו לא עושים זאת מתוך כורח מציאות, אלא מתוך אהבה. זה מקנה גם לי את הבטחון בעתיד".

לפני כחודשיים נחנך ברמת־הכובש מרכז הבריאות בשביל קשישים סיעודיים. "בית הדר" שמו – מושב זקנים מפואר, המתפקד כמרכז רפואי לכל דבר.

כאן אנו פוגשים את ירדנה, רכזת ועדת הקשישים. "כתבתי ביומן הקיבוץ את ההצעות להקל מן הקשישים את סדר יומם מפני שראיתי, כי יש חברים וחברות קשישים הרוצים לקחת יום חופש בשבוע לניקוי הדירה, לאירוח נכדים, לעיסוק בתחביבים, ולא נעים להם לעשות זאת. אנו רוצים, שהחברים המבוגרים ייקחו בלב שלם יום חופש בשבוע או יותר. הם כבר תרמו מספיק לחברה שלנו ומגיע להם לנוח בערוב ימיהם. מתפקידי לשמור על התנאים הסוציאליים של הקשיש. אני מכבדת את נקודת הראיה של יוסקה, אך למרות זאת חובה עלי לציין את זכויות הקשיש בקיבוץ".

את מרכז הבריאות בקיבוץ הקימו, מספרת ירדנה, נדבך אחר נדבך במשך כעשר שנים. יש שמונה דירות סיעודיות לקשישים, שאינם יכולים לשרת את עצמם, וחדר עבודה מוגן בשביל הקשישים שהם מוגבלים, אך בכל־זאת רוצים לעבוד; לא כולם יכולים לעבוד ב"דורם".

למרכז הבריאות עובר הקשיש המוגבל עם כל תכולת ביתו. כאן הוא מקבל דירה פרטית משלו. יש כאן לובי, חדר־אוכל מרשים עם צמחיה יפה וחדר טיפולים, ומה שחשוב ביותר: נוכחות קבועה של אדם מקצועי בשטח הקשוב לצורכי הקשישים במקום. באווירה נעימה זו יכולים הקשישים לארח את נכדיהם.

100 מחברי רמת־הכובש עברו את גיל ה־70, ו־20 חברים נוספים הם בגיל 60 עד 70. ירדנה, בת הקיבוץ ואם לילדים בוגרים, מציינת כי היו מקרים סיעודיים בקיבוץ גם לפני 15 שנה, אך הם היו מקרים מועטים. המודעות למצב הקשישים בקיבוץ גברה כאשר התברר, כי זוהי תופעה.

"בית הדר" נבנה בין בתי ילדים, סמוך למועדון לחבר ולא הרחק מחדר־האוכל, ממש מרכז הקיבוץ. חשוב מאוד, לדעת ירדנה והצוות, שילדים יעברו במקום. יש כאן אפילו סמובר שתיה בשביל אותם ילדים, המוזמנים כאן לרגע לראות את סבא או את סבתא.

ירדנה: "אדם זקן הוא חלק מן הקהילה וחשוב שכך יראה את עצמו. אנו שמחים שהאנשים הקשישים משתתפים בוועדות ובפעילויות אחרות, ואנו משתדלים לארגן את החיים למענם כמיטב יכולתנו. חשוב לנו שמרכז הבריאות יהיה פתוח לילדים, שדופק החיים לא יעלם מ"בית הדר".

ככל הנראה לעין, גם בעתיד אפשר יהיה למצוא ב"דורם", גם בשעות הבוקר המוקדמות וגם בשבתות, חברים בני 70 ויותר עובדים לצד אנשים צעירים. מי בכלל חושב כאן להפסיק לעבוד?

גיסל אקשטיין (מימין) והניה לנק במפעל „דורם": תורמים לפי היכולת

יוסקה וינר בחדרו: לא קשה לקום בבוקר

ה"דרבי" הת"א ה־3 יקבע הערב את העולה לגמר־סל

מאת יעקב פתאל

משחק, שתוצאותיו עשויות להביא למפזון עבודה של עונה שלמה – כך ניתן להגדיר את משחק ה"דרבי" התל־אביבי ה־3 בין קבוצות מכבי והפועל, שיתקיים הערב בהיכל הספורט ביד־אליהו.

אחרי שכל קבוצה זכתה בנצחון בשני המשחקים שהיו עד כה, במסגרת שלב הצי־הגמר של הגמר־סל, תעפיל המנצחת הערב למשחק הגמר. למעמד זה הבטיחה את הופעתה קבוצת אליצור נתניה.

קבוצת הפועל, שנלעה לאורך כל העונה ואף הובסה במשחק הראשון 96:140, עשתה את הבלתי יאומן כשניצחה בגומלין 102:104. עובדות אלה מצביעות על כך שבספורט אין דבר בלתי אפשרי.

בנצחון זה הוכיח בפתח ודעת בקרב שחקני הפועל, שהכירו אמש, כי יש בכוחם לנצח גם הערב ולהעפיל לגמר. אינם בזקה זו בעבר שחקן העבר של מכבי ת"א, ארל וויליאמס. שחקן זה הכריע גם בתחילת העונה, כי הגיע לקבוצת הפועל כדי להוביל את הקבוצה לזכיה באליפות.

כאשר תשמע הערב שריקת הפתיחה, ישכחו כל הבעיות שליוו את אימוני הקבוצה, כולל הגרות באימונים והכרזות של מועצת הפועלים, כי אין כסף לתשלום המשכורות. השחקנים יתרכזו במשחק וילחמו על כבודם, בנסיון להפתיע פעם נוספת ולהופיע בגמר.

מול קבוצת הפועל תתייצב האלופה, קבוצה לוחמת שידעה בעבר להתעלות ברגעים קריטיים. כך היא עשתה גם בעונה שעברה, כאשר הפתיעה בהפסד מחוץ במשחק ה"דרבי" הראשון, שהיה במסגרת גמר הגמר־סל. בהמשך התאוששה הקבוצה וזכתה בשני נצחונות שהבטיחו לה את הזכייה בכתר האליפות.

מאידך, לא התעלתה הקבוצה העונה והיו לה ירידות ועליות, דבר שאף דרדר אותה למקום החמישי בבית־הגמר של גביע אירופה לאלופות.

דורון ג'מצ'י, שנעדר ממשחקה האחרון של הקבוצה במסגרת זו, שהיה ביום ה' שעבר באיטליה, חזר להתאמן וישחק הערב. אכן, הקבוצה תתייצב למשחק עם הרכבה החזק ביותר, שיכלול את ברקוביץ, ארואסטי, ג'ונסון, מאגי וג'מצ'י.

גם קבוצת הפועל תתייצב למשחק עם הרכבה החזק ביותר, שיכלול את מרטר, ויליאמס, לארג'י, צימרמן ופרישמן.

רעידת האדמה נמשכת

רעידת האדמה הכלכלית בקבוצות הכדורגל נמשכת. מי שסבר, כי גל ההסתבכויות הכספיות של האגודות השונות כבר באחורינו־סעה. השנה הנוכחית תהיה קשה פי שבעים ושבעה מהשנה שעברה. בשלהי שנת 1985 נתגלה רק קצה הקרחון, כאשר שלטונות מס־הכנסה הוליטו להקשות את ידם על הקבוצות ולדרוש את ניכויי המס מן המשכורות השמנות שניתנו לכדורגלנים. הנפגעות הראשונות בנושא המס היו כמובן קבוצות הפועל, שכן הנהלת החשבונות שלהן, באמצעות מועצות הפועלים, לא הסתירה את העובדה שניכויים ממשכורות הכדורגלנים לא הועברו כחוק לפקיד השומה. אחד האחראים לכך בתוקף היותו מזכיר אגודה, אורי קרני, כבר ספג עונש קשה מבחינתו האישית בבית משפט השלום בתל־אביב.

אולם מסתבר, כי לא רק מס הכנסה הוא הנושא העיקרי אצל קבוצות הכדורגל ו/או הכדורסל. מה שמתרחש בימים אלה באגודת בית"ר ירושלים מגדיש ביתר שאת את מה שהרשו לעצמם מנהלי הקבוצות שלא מהסקטור ההסתדרותי. צווי העיקול שהוציא בנק צפון אמריקה, באמצעות בית המשפט המחוזי בירושלים, על כל הרכוש של האגודה ביתרו"ת וכן על הכנסותיה הצפויות ממשחקים וכן על חשבונות אישיים של שלושה מראשי האגודה: משה דדש, משה אנגלשטיין ונסים אבולוף – באו בעקבות חוב של 240.000 דולר או 360.000 שקלים חדשים, הכולל ריבית והצמדה וקנס פיגורים. אמנם צווי העיקול הם זמניים וראשי האגודה יעשו להסירם, אבל התמונה המצטיירת היא עגומה ביותר. באורח מעשי קבוצת בית"ר תהיה משותקת משום שנסתמו מקורות הכנסת הכספים. כל עוד קיימים העיקולים על האגודה אין היא יכולה להשתמש בהכנסות הצפויות. על הכל הושמה יד של בית המשפט.

פסק זמן

לאט לאט, קבוצה אחרי קבוצה, אגודה אחרי אגודה, נחשפות לבלוף הגדול של הספורט הישראלי – הכדורגל. רוב האגודות והסניפים הגדולים והבינוניים, אשר שמו את יהבם בכדורגל, העדיפו אותו על פני ענפים רבים אחרים, מוצאים את עצמם כיום קרחים מכאן ומכאן. אין להם שום סקציה ספורטיבית ראויה לשמה. רוב הסקציות חוסלו, כדי לממן את הכדורגל ו/או את הכדורסל ועתה מסתבר, כי כל ההשקעות נעשו על קרן הצבי.

הפבריקציה הגדולה סביב הכדורגל לא הניבה פירות. מבחינה מקצועית שקוע הכדורגל הישראלי עשר אמות באדמה ועד כמה שייעשו מאמצים להחזיות את הכד מינן הסיכויים לכך בטווח הקצר שאפס לאפס, כי מנהלי הקבוצות אינם מקצוענים ואין הם מסוגלים לעשות מן החומר הקיים משהו טוב יותר. דור הכדורגלנים המתרוצץ כיום על מגרשי הכדורגל הוא דור מקולקל. השחקנים התרגלו לדרוש ולקבל סכומי עתק מבלי שיהיו במסגרת של מקצוענים. המנהלים פשוט אינם מסוגלים לקטוע את ההתדרדרות אליה נקלעו. הם ממשיכים לשלם מבלי לקבל תמורה מקצועית. הקהל מדיר על כך את רגליו מן המגרשים וההכנסה הצפויה אינה זורמת לקופות והכל מתמוטט כמגדלי קלפים.

מי שהפכו שותפים פעילים לפבריקציה הגדולה הזאת במשך תקופה ארוכה הם כלי התקשורת. יש כלי תקשורת שהגדילו את תפוצתם ושמים את הדגש על מילוי עשרות עמודי ספורט בשבוע [illegible] את הכדורגל הישראלי וגם את הכדורסל מחוץ לכל פרופורציה ולעיתים נדמה שמדינת ישראל, על ארבעה מליון תושביה, חיה אך ורק על הכדורגל, הכדורסל וניחושי הטוטו.

לא פלא, איפוא, כי כאשר כדורסלני הפועל ת"א ניצחו בגומלין את מכבי במשחקי הגמר־סל ועתה צריך להתקיים משחק שלישי מכריע וסכנת אבדן האליפות מרחפת על המכבים – יש באגודה המכבית כאלה החוששים ליום שאחרי אם מכבי ת"א תנוצח מחר בערב במשחק השלישי הקובע ולא תעלה למשחק הגמר על אליפות המדינה.

אבדן כתר האליפות תביא את אגודת מכבי ת"א אל עברי־פי־פחת, שכן באורח אוטומטי תישלל ממנה הזכות לשחק בגביע אירופה לאלופות – המשמש לקבוצה התל־אביבית כסעיף ההכנסה העיקרי לקיומה הכלכלי ומאפשר לה לשלם לשחקניה סכומי עתק כשכר שנתי. משחקי גביע אירופה משמשים למכבי צינור חמצן שבלעדיו לא תוכל להתקיים והיא תראה בדיוק כמו קבוצת הפועל ת"א המצויה במשבר כספי עמוק והמבטה לקיומה מרם הלפה.

אין שום ספק כי שנת 1986 תהיה שנת מיפנה בספורט הישראלי. לא עוד פזרנות ומשכורות עתק. בהסתדרות ובהפועל כבר החלט, כי יש לצמצם את התקציבים ולקיים קבוצות תוך איזון. השפיות תחזור בעל כורחה לספורט. כי השחקנים המקצוענים נוסח ישראל יצטרכו להיות מ"שכר רחוק" בהשוואה למה שקיבלו עד כה – אחרת יסתובבו בשירות התעסוקה כדי לקבל דמי אבטלה.

אהרן להב

הפועל גבת הבטיחה עלייתה לליגה הלאומית

מאת משה כהן

קבוצת הפועל איחוד גבת הבטיחה אמש כמעט סופית את עלייתה לליגה הלאומית.

בשבוע הבא יערך המשחק המכריע בין הפועל בן שמואל לבין הפועל גבת.

לקבוצתיקים מגבת מותר להפסיד עד הפרש של 17 נקודות.

במחוז הדרום כבר הבטיחה הפועל ירושלים את עלייתה לליגה הלאומית.

מחוז צפון: מכבי נתניה – מכבי קרית־מוצקין 66:72 הפועל איחוד גבת – הפועל בקעת בית־שאן 52:109 הפועל גוריסמואל – הפועל נהריה 101:102 הפועל כנרת – הפועל הר־הכרמל 78:80 מכבי כרמיאל – מכבי חדרה 64:89 הפועל עין־דור – הפועל דגניה ב' 59:65.

מחוז דרום: מכבי ראשל"צ – הפועל שער־הנגב 68:94 הפועל ירושלים – מכבי נחום ת"א 89:96 אליצור תא/פ"ת – הפועל קרית־גת 81:109 מכבי ירושלים – הפועל נס־ציונה 82:93 אליצור רמלה – מכבי פ"ת 99:111 הפועל גבעתיים – בית"ר ירושלים 84:96.

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

הודעה על פי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על ידי מר ארונוב — לאשר תוספת בניה + מחסן ב־רחוב חביבה רייק מס' 4 חלקה 129 בגוש 11290 רמת־רמז.

הבקשה כרוכה בעודף שטח בניה של כ־8.6 מ"ר מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה, בבנין העיריה, רחוב ביאליק 3, חיפה, בימים א', ג', ה' בין השעות 08.00—11.30.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, יכוציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום זה.

איתמר יעבץ
מהנדס העיר

שבט תשושיות

תל־אביב
שחר (ברנדס) – פנקס 27 – 441449
בני – דיזינגוף 174 – 222386
ירושלים
דר' בלה – המלך דוד 6 – 224856
חיפה
יבנה – אבן סינא 7 – 672288
פתח־תקוה
קופת חולים כללית – חיים עוזר – 905271
בני־ברק – רמת־גן
חן – ז'בוטינסקי 99 רמת־גן – 7514434
בת־ים – חולון
קופת חולים – עין יהב 4 חולון – 884854
אשדוד – הנשיא 52 חולון – 889153
רחובות
כללית – בני משה, רחובות – 452381

מוקד מידע טלפוני

של קופת חולים הכללית המוסר אינפורמציה על מרפאות קופת חולים של ההסתדרות, בתי־חולים, עזרה ראשונה, מרפאות הפתוחות בשבת וחג וכן אינפורמציה על התורנים הרפואיים בישראל.

בתל־אביב

בימים א' עד ה' מ־8.00 בבוקר עד 20.00 בערב ביום ו' מ־8.00 בבוקר עד 15.00 אחה"צ – טלפונים 03־433300, 03־433500.

מרפאות שיניים לעזרה ראשונה

אזור תל־אביב

רחוב ברנובצא 49 תל־אביב – 03־284649 בימים א'־ה' בין 21.00 עד 23.00, בימי ו' וערב חג בין 18.00 עד 24.00, שבתות וחגים – בין 15.00 עד 21.00.

חיפה

רחוב הגפן 26, קומה ב' – 04־523566 יום יום כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00.

אלמקס לכל המשפחה!

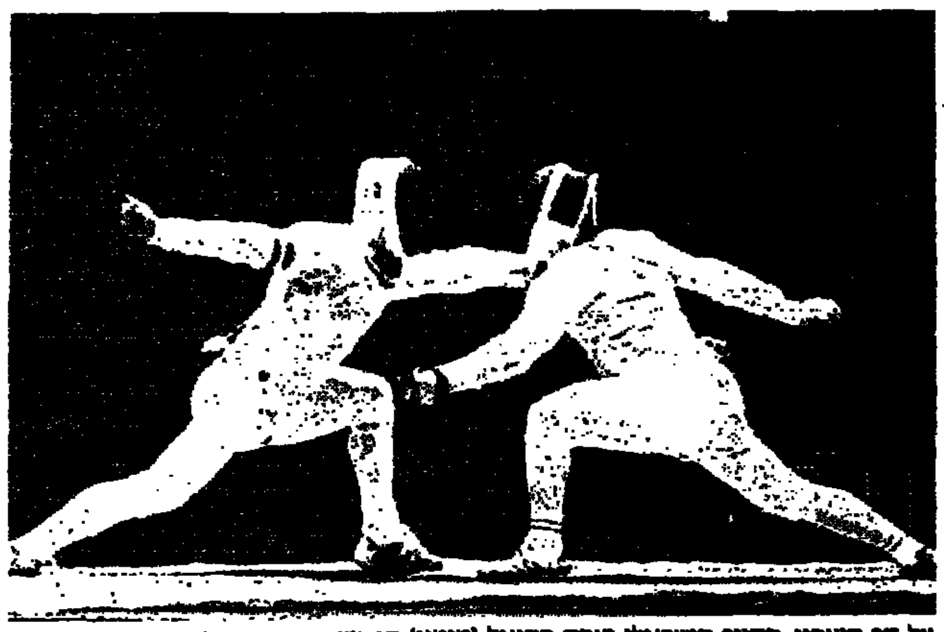

על סף הנצחון. הסייף הישראלי יצחק חתואל (מימין) הפתיע בתחרות הרומח בפאריז כשהגיע לגמר. הוא נוצח במעמד זה ע"י האיטלקי פדריקו קרבי 11:9 אך זכה לשבחים על יכולתו.

הקישור ההונגרי מוטט (0:3) כליל את הגנתה של בראזיל

יכולת מבריקה של לאיוש דטארי הוליכה את נבחרת הונגריה לנצחון מוחץ על נבחרת בראזיל בשיעור 0:3 לעיני 80,000 צופים נלהבים באיצטדיון "נאפ" בבודפשט.

דטארי הבקיע את השער הראשון לזכות הונגריה, כבר בדקה החמישית והיה מעורב בשני השערים האחרים, שהובקעו ע"י המחליף קלמאן קובאץ (60) ומרתון אסתרהאזי (73).

בראזיל, בשורותיה חלו חמישה חילופים לעומת ההרכב שנוצח ביום רביעי שעבר ע"י מערב־גרמניה (2:0) לא עמדה בלחץ ההונגרי ושוקביה אף מכלו מבוג האויר הקר.

דטארי הבקיע כאמור לראשונה בדקה החמישית, כשנגח כדור שהועבר אליו ע"י נוזף קיפריך.

בראזיל ניסתה להגיב, אך ההגנה ההונגרית, בראשותם של הבלמים גרבה ונאג', בלמה כל נסיון הבקעה [illegible] השתלטו ההונגרים על מרכז השדה.

בראזיל זכתה בהזדמנות הרצינית הראשונה להבקיע רק כחלוף 20 דקות.

במחצית השניה ניצלו ההונגרים חורים בהגנת בראזיל כדי להבקיע צמד שערים תוך 13 דקות. לראשונה היה זה קובאץ ומיד אח"כ השלים תורו אסתרהזי את המלאכה.

לנדל זכה במונדיאל מילאנו

תואר נוסף לאיוון לנדל. אתמול במילאנו גבר לנדל על השוודי יואקים ניסטרום 2:6, 2:6, 4:6 וזכה בבכורה בטורניר, בו נטלו חלק גם שלושה טניסאים ישראלים.

• במק, צרפת זכה בבכורה הצרפתי טיירי טולסון, שגבר במשחק הגמר על האוסטרלי ברודריק דייק 4:6, 3:6.

בוגוטה: ב' פורלה (צרפת) ויסק פינק (פולין) – פרנסיסקו גונזלס (פרגוואי) ומיכאל, היירס (הולנד) 6:2, 6:2, 4:6.

נאוראטילובה־לויד בגמר בדאלאס

שתי הטניסאיות הטובות בתבל, מרטינה נאוראטילובה וכריס לויד, יתמודדו ביניהן בגמר הטורניר בדאלאס. בחצי־הגמר ניצחה נאוראטילובה את הנה מנדליקובה מצ'כיה 2:6, 5:7, 2:6 ולויד גברה על קיטי רינאלדי 6:4, 6:2.

כווית הדיחה המאמן האנגלי אליסון

לאחר שכווית הודחה ממשחקים בינלאומיים, בעקבות העונש שהוטל עליה על ידי פיפ"א, החליטה ההתאחדות של כווית לפטר את מאמן הנבחרת, האנגלי מלקולם אליסון, תשעה חודשים בלבד לאחר שקיבל את המינוי.

אליסון היה המאמן הרביעי שהודח מתפקידו בארבע השנים האחרונות. לאליסון לא היה מה לומר אלא: "תודה רבה".

לאיטליה אלוף עולם באיגרוף

האיטלקי פאטריציו אוליבה בן ה־27, היה לאלוף העולם החדש במשקל על־קל, כשניצח בנקודות את מחזיק התואר, הארגנטיני אובאלדו סאקו, בקרב בן 15 סיבובים.

הקרב נערך במונטה־קרלו ואוליבה זכה בכתר המוכר על ידי התאחדות האיגרוף העולמית. אוליבה לא נוצח ב־44 קרבותיו כמקצוען. הוא זכה בתואר האולימפי ב־1980 במוסקווה, אלוף איטליה ב־1981 ואלוף אירופה ב־1983.

מחלקת הכדורגל בהפועל ת"א לא תהיה עמותה

מזכיר מועצת פועלי ת"א, סדי קאופמן, הודיע אתמול לחברי הנהלת מחלקת הכדורגל, כי לא תוקם עמותה, לפחות עד לסיום העונה הנוכחית.

בפגישה שהייתה אתמול במשרדו של המזכיר קאופמן לא מימשו חברי ההנהלה את איומם המוקדם להתפטר ולמעשה קיבלו את הצעתו של קאופמן להמשיך בתפקידם עד לסיום העונה הנוכחית.

השיחה בין חברי ההנהלה לקאופמן עסקה כולה במצב מחלקת הכדורגל של הפועל [illegible]

חלפון יעבור למכבי יפו

ניסים חלפון, עד לאחרונה כדורגלן הפועל ירושלים, יעבור עד לסוף העונה לקבוצת מכבי יפו.

בית־הדין העליון של ההתאחדות לכדורגל אישר למעשה, על סמך תצהירים, את העברתו החוקית של חלפון בהשאלה משנה למכבי יפו.

מבקר ההסתדרות מציע להקים יחידה לביקורת על סניפי הפועל

מזכ"ל הפועל, יצחק אופק, דיווח לחברי המזכירות, בישיבה אתמול, על פגישה שקיים עם מבקר ההסתדרות, שלמה שטנגר, בנושא הסניפים.

בפגישה, בהשתתפותו של יעקב ישי, מחזיק תיק הפועל בועדה המרכזת, הציע מבקר ההסתדרות להקים בתוך מרכז הפועל יחידה לביקורת שתפעל מטעם מבקר ההסתדרות ותקיים ביקורת שוטפת ועקבית על הפעולות הכספיות בסניפי הפועל.

במזכירות הובעו דעות שונות בנושא וההכרעה תיפול במושב ב' של ועידת הפועל התשיעית, שתתקיים ב־2 באפריל בחיפה.

בתחילת הישיבה התייחדה המזכירות בדקת דומייה עם זכרו של עו"ד ד"ר ארי אנקוריון, ששימש יו"ר בית־הדין העליון של ההתאגדות.

מתאגרף נעצר על נהיגה בשכרות

אלוף קנדה לשעבר באיגרוף במשקל בינוני, אלכס היליטון בן ה־21, נעצר על ידי משטרת מונטריאול, בעוון נהיגה כשהיה בגילופין.

סיסמתו של יהודה עמר: יש להתמיד ולא להפסיד

[illegible]

מאת ניסן פרידמן

בשלב זה של העונה, הפועל ת"א היא המועמדת הרצינית ביותר לתואר הכפול (ראגבל) כליגה היא צועדת במקום הראשון, ובגביע עלתה לשמינית הגמר, אחרי נצחון על הפועל חדרה 0:1. הסיסמה של הקשר הצעיר (22) יהודה עמר: להתמיד ולא להפסיד.

• יהודה עמר, הגביע אינו מפריע לכם להתרכז בליגה?

"אצלנו הכל חשוב. אני אישית לא חושב עכשיו על "דאבל". העיקר לזכות באליפות. אמנם חושבים גם על גביע, אבל מרוכזים בליגה; נעשה הכל כדי לזכות השנה באליפות".

• בחדרה היה קשה במו נגד קבוצה לאומית?

"המגרש שם גרוע, אבל צריך לציין שגם בימק"א, "באוך", יבנה, בפ"ס ובנתניה אי־אפשר להציג משחק טכני. שחקני חדרה הפריעו כל הזמן ולא נתנו לנו לשחק. טבעי שקבוצה מליגה ארצית עולה במוטיבציה גבוהה נגד מובילת הליגה הלאומית. מה גם שלפני כן ניצחה מכבי חדרה את שעריים ושחקני הפועל נכנסו לשאננות. הקהל עודד אותם והיה הפתעה".

48 שעות אחרי שבת

• אתה שיחקת בעבר בבית־שאן ומכיר ודאי את ההרגשה הזו.

"כן, גם בבית־שאן היינו מוצאים את הנשמה נגד קבוצות לאומיות. לפני חמש שנים שיחקנו נגד מכבי פ"ת בגביע ונתנו יותר מאשר בליגה, אם כי הפסדנו".

• היה קשה בלי משה סיני?

"הוא חסר לקישור. נצטרך להסתדר בלעדיו. נגד יפו הפועל היטה. גם בחדרה לא היה קל, אם כי תקפנו יותר. הם נלחמו חזק, אבל קשה להפתיע אותנו. ההגנה והקישור פרושים בצורה נכונה והזמיר שורייצר נוטע המון בטחון".

• איך התרשמת מבית"ר ירושלים?

"לפי היכולת הנוכחית שלהם הם לא יכולים לרוץ לאליפות. אך הם לא הפתיעו אותי. כיוון שזו היכולת שלהם לאורכה. קל להגיע לרמה שערים חו לא בית"ר של השנתיים הקודמות".

• ובית"ר ת"א של העונה, איך היא?

"אני מאמין שנעלה ללאומית. אם נעשה זאת נצליח להיות קבוצת מרכז טובה. בעזרת חיזוק או שניים. אולי חלק מהמושאלים יחזרו אלינו".

יחזקאל: בבית היינו מנצחים

בית"ר ירושלים ניצחה ביסק"א את אחותה בית"ר ת"א (1:3), אבל אחרי מלמיליאן האברום לוי סימן את הקשר הת"א מאיר יחזקאל (27) על כשחקן הבצ"ין. אחרי שניסים כהן וניסן כהן עברו לבני יהודה, הגיע זמנו של יחזקאל לדבר בכוחו השרה.

• מאיר יחזקאל, אתה מאוכזב מהתוצאה?

"מאוכזב מאוד מהתוצאה, מעודד מהיכולת שהצגנו. היה משחק טקל, ואם תקח בחשבון ששיחקנו בימק"א, זה הישג. אני מאמין שבבית היינו מנצחים. הגענו למצבי הבקעה. שוקי

• לגביך אישית, המשחק בימק"א היה הצלחה?

"הכי טוב שלי העונה. הייתי בתנועה, חילצתי כדורים והבנתי מצבי הבקעה. חבל שהחלוצים לא ניצלו אותם. העובדה שמלמיליאן סימן אותי, מעודדת. כואב לי כנשארתי היחיד בתחרית ביית בקבוצה. השאר רכש. אבל ביום יש נוער טוב. הד"ר דוד לראן והמאמן אריה רדלר עושים עבודה נפלאה. יש עתיד לבית"ר ת"א".

רומא הביסה את יובנטוס והקרב על הכתר נפתח מחדש

הקרב על הכתר באיטליה נפתח מחדש. קבוצת רומא הנחילה אתמול למוליכה יובנטוס את הפסדה השני העונה (0:3) וצימצמה את הפער לשלוש נקודות, חמישה מחזורים לפני תום העונה.

64,000 צופים נלהבים חזו באיצטדיון האולימפי ברומא במפגן כדורגל של כדורגלני רומא, ששמו ללעג את יריבתם. כבר בדקה ה־2 הבקיע הבין־לאומי לשעבר פרנצסקו גרציאני שער לרומא והשער ה־400 של העונה בליגה הראשונה. חברו פרוצו, "מלך השערים" האיטלקי, קבע 0:2 בדקה ה־28 והעלה את מאזנו ל־16 שערים. שמונה דקות מהסיום פגע פרוצו ביני לאודרופ והורחק מהשדה.

אולם רומא, עם 10 שחקנים, לא נבהלה ובדקה ה־84 חתם הברזילאי סרז'יו את התוצאה, בנצלו מסירה מחברו נלה.

יובנטוס, שסבלה מהיעדרם של אלדו סרנה וברישאי נפגעה גם כשה"קפטן" סקריאה נפגע בדקה ה־58 ויצא מהשדה.

במשחק מסקרן בנאפולי גברו המקומיים על אינטרנציונלה 0:1, בזכות שער מהנקודה הלבנה של הארגנטיני דייגו מרדונה. נאפולי נותרה במקום השלישי עם 31 נק'.

מרק היישלו האנגלי של מילאן הבקיע פעמיים לרשת אודינזה והוליך קבוצתו לנצחון 0:2.

פיזה נפרדה בתיקו (1:1) מקומו. דירסאו הברזילאי הבקיע לקומו, בבעיטה מ־35 מ', אך פאולו באלדיירי השווה בדקה ה־69.

במשחקים נוספים: אטלנטה – בארי 0:0; טורינו – אווילינו 0:1.

צמרת הטבלה

1. יובנטוס 25 37־13 38
2. רומא 25 40־21 35
3. נאפולי 25 28־18 31
4. מילאן 25 24־18 30

אברטון – צ'לסי 1:1

קווין שידי הציל אתמול את אברטון מהפסד ביתי לצ'לסי, כשהבקיע את שער השוויון בדקה ה־86. היה זה משחק דחוי במסגרת הליגה האנגלית הראשונה.

צ'לסי הוליכה כבר בדקה ה־12 משער של הקשר נייג'ל ספקמן. אולם ארבע דקות מהסיום, במהלך לחץ של אברטון על שער האורחים, נגח שידי פנימה לאחר עבודת הכנה מצויינת של המחליף אדריאן הית'.

אברטון בפיסגה עם 66 נק' מ־32 משחקים לפני ליברפול (63 נק' מ־33) ומנצ'סטר־יונייטד (59 מ־31) וצ'לסי (58 מ־29).

סין ביטלה 30 שנות איסור באיגרוף

סין ביטלה 30 שנות איסור על איגרוף ופעלה עתה להצטרף להתאחדות האיגרוף הבינלאומית.

● בהולנד: במאבק הצמרת בין איינדהובן ואייאקס אמסטרדם המתיים בתיקו (1:1) התמיד את ההפרש בין השתיים על ארבע נקודות. פיינורד רוטרדם, שגברה על אינלס רוזנטל 1:3, צימקה הפער בינה לבין אייאקס. ודנבוס הרביעית נוצחה ע"י זוולה 1:3.

תוצאות נוספות: אלקמאר – סוונטה אנסחדה 0:1; אקסלסיור רוטרדם – גיינינג 0:3; גרונינגן – פורטונה סיטארד 3:5; הירקלאס – הארלם 2:2; מסטריכט – ספרטה רוטרדם 2:4; רודה – אוטרכט 3:3.

הטבלה: 1. איינדהובן 38 נק' (ב־21 משחקים); 2. אייאקס 35 (מ־22); 3. פיינורד – 32 (מ־21); רק בוס 26 (מ־22).

● בפורטוגל: בנפיקה הביסה את צ'בס 0:4 וניצלה את התיקו של פורטו (1:1) עם באווריסטה, כדי ליצור פער של נקודה בצמרת. לבנפיקה משחק פחות. ספורטינג (השלישית) נפרדה בתיקו אפס מפרטימו וגוויאמארש, הרביעית, גברה על בלאננאס 0:1.

הטבלה: 1. בנפיקה – 41 (משחק חסר); 2. פורטו – 40; 3. ספורטינג – 36; 4. גווימרש 35.

● בתורכיה: המוליכה גאלאטסריי נפרדה בתיקו אפס באורחסטר, אך גם הדולקה, אחריה, באשוקטאש, איבדה נקודה, בסיימה בתיקו רב שערים (3:3) עם אלטאי. לגלאטה בפיסגה 39 נק' לבשיקטאש 37, אך משחק אחד פחות.

● בבלגיה: אנדרלכט שמרה על מקומה בפיסגה, לאחר נצחון על הארגם 1:3. יריבתה העיקרית, קלוב ברוז' בתצה את לוקרן 0:5.

במשחקים נוספים: לירס־סטנדארד ליאז' 1:1, ברסטט – אנטוורפן 0:0, שרלרואה – בבירלין 0:2, הטבלה: 1. אנדרלכט – 45; 2. קלוב ברוז' – 43; 3. גנט – 36; 4. סטנדארד ליאז' – 34.

● בספרד: ריאל מדריד, שגברה על קאדיז 1:3 במשחק חוץ, הגדילה יתרונה בפיסגה לתשע נקודות, בנצלה תיקו (1:1) של ברצלונה נגר קלטה.

תוצאות נוספות: אתלטיקו מדריד – אספניול 0:2; אתלטיקו בילבאו – באסיס 1:2; סרגוסה – רסינג 0:1; ספורטינג – הרקולס 0:1; סביליה – ריאל סוסיאדד 1:3.

הטבלה: 1. ריאל מדריד – 50; 2. ברצלונה – 41; 3. אתלטיקו מדריד – 37; 4. אתלטיקו בילבאו – 37.

מעבדה משוכללת לגילוי סמים תופעל במקסיקו

מאת ג. שרון

בדיקות סמים קפדניות יערכו לכדורגלני 24 הנבחרות, שיטלו חלק בטורניר גביע העולם במקסיקו.

מן הוועדה המארגנת נמסר, כי בדיקות הסמים יאפשרו גילויים אצל כדורגלנים, אפילו אם אלה נטלו אותם שישה חודשים לפני תחילת המשחקים ב־31 במאי.

לצורך הבדיקות תוקם מעבדה משוכללת שתאפשר גילוי סמים מכל סוג שהוא. אם, למשל, סטרואיד יכתה 18 כוסות קפה, שישה חודשים לפני המשחקים ניתן יהיה לגלות ברמו עקבות של "קפאין", ציין ד"ר אגוליו פרז טופר, יו"ר הוועדה הרפואית של המשחקים.

יצויין, כי המעבדה שתשרת את משחקי גביע העולם בכדורגל, תועבר לסיאול לקראת המשחקים האולימפיים ב־1988.

לפי שיטת הבדיקה במקסיקו, יוגרלו במחצית של משחק שמותיהם של ארבעה כדורגלנים מכל נבחרת. כתום המשחקים יובאו הארבעה לחדר הבדיקות שיהיה בכל איצטדיון. תוצאות הבדיקות יימסרו משם למקבלי החלטות, כדי שלא לגרום לעיוותים, תערך בדיקה כפולה במקרה של חשש לשימוש בסמים.

במקרה שאכנם יתגלה שכדורגלן מסויים השתמש בסמים, יועברו התוצאות לועדה המארגנת שתפעל להענשתו.

52 ניחשו 13 בטוטו

52 משתתפים ניחשו את כל 13 המשחקים במחזור 28 שהתקיים ב־15.3.86 על משחקי גביע המדינה וכל אחד מהם יקבל כ־10,500 ש"ח.

2650 משתתפים ניחשו 12 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־100 ש"ח. 36720 משתתפים ניחשו 11 תוצאות נכונות וכל אחד מהם יקבל כ־7 ש"ח. למעלה מ־200.000 משתתפים ניחשו 10 תוצאות נכונות הפרס הרביעי לא יחולק והוא מועבר לכלל הפרסים במחזור 29.

ההכנסה במחזור 28 היתה 2,264,224.50 ש"ח ולפרסים הופרשו 1.377.672 ש"ח, המינימום המובטח לפרס הראשון במחזור 29, הוא 550.000 ש"ח ולכלל הפרסים 1,250,000 ש"ח. הפרסים כוללים את מכום ההעברה.

לחברנו בעבודה
ציון סימן־טוב
קבל את השתתפותנו באבלך הכבד
במות אמותך
לאה ז"ל
ברית פקוח
לקואופרציה החקלאית העובדת בע"מ
ההנהלה — ועד העובדים
וחבריך לעבודה

הארגון הארצי של חברי ה"הגנה"
משתתף בצערו העמוק של בחיא הארגון
פרופ' אפרים קציר
על מותה של רעייתו
נינה קציר ז"ל
עוזי נרקיס,
יו"ר הארגון

לחברנו אלי הורוביץ
אותך באבלך במות
אמך ז"ל
בנק הפועלים בע"מ
סניף יהוד
ההנהלה והעובדים

אנו מודיעים בצער רב על פטירתו של הפנסיונר
זאב ויסברט ז"ל
ומביעים את תנחומינו למשפחה
בתי זיקוק לנפט חיפה בע"מ
ההנהלה וצוות העובדים

יחד עם המשפחה אנו אבלים
על מותו של חברנו
פייבל שבס ז"ל
עובד הבנק בגימלאות
בנק הפועלים בע"מ
ההנהלה, העובדים והגימלאים

הועדה המקומית לתכנון ובניה – העיר חיפה
הודעה על פי סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה – 1965
ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה ע"י זנמן מיכה ורוני לאשר תכנית "מצב סופי" לבנין אחורי ברחוב אלכסנדר זייד מספר 31 חלקה 5 בגוש 11575 קרית חיים מזרחית.
הבקשה כרוכה ביצירת קומה רביעית נוספת (חלקית) מעל למותר.
אפשר לעיין בבקשה במחלקה לפיקוח על הבניה בבנין העיריה רח' ביאליק 3 חיפה בימים א', ג', ה', בין השעות 08.00–11.30.
המעוניין להגיש התנגדות לבקשה יכוציאה לפי הכתובת דלעיל תוך שבועיים מיום פרסום זה.
איתמר יעבץ
מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים
הודעה על פי סעיף 149 ו־151 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה־1965
גוש 6160 חלקה 585 רחוב אר־לוזורוב 29 גבעתיים, תיק בניה מס' 1274.
נתנת בזה הודעה כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה בקשה להקמת בית מגורים בן 3 קומות, בעל קומת עמודים מפולשת, עם הקלה של 6% ועוד 5% עבור בעלית. ס"ה 13%.
לכל מי שיש התנגדות מאיזו סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לועדה תוך המועד של 15 יום החל ביום הפרסום של הודעה זו, באם לא תתקבל כל התנגדות בתקופה הנ"ל, תובא הבקשה לאישורה של הועדה.
יצחק ירון
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה גבעתיים.
17.3.1986

חוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו
הודעה על סעיף 149
לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשמוש חורג במגורים לבס"ד ברחוב טיומקין מס' 6 גוש 6941 חלקה 32 תיק בנין 0055006.
בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.
ההתנגדויות תתקבלנה בתוך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.
י. בפפי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

בית גל עד
אבל הדאב את מותו של חברנו הוותיק
זאב הירשפלד
ומשתתף בצער המשפחה
הלויה תתקיים בקבוץ גל עד, היום יום שני,
ו' באדר ב תשמ"ו 17.3.86 בשעה 15.00.

לשמעון שבס
איתך באבלך על מות
אביך
יצחק רבין
שר הבטחון

לחברנו
יצחק שבס ולמשפחה
משתתפים בצערכם על מות
האב
בית קבוץ ארז

לחיים שמואל
משתתפים בצערך על מות
אמך ז"ל
שיכון עובדים
ההנהלה והעובדים

صكنا من الاحمل

صكنا من الاهل

שוסטאקוביץ' בירושלים

בסוף השבוע הגיע לארץ **מאקסים שוסטאקוביץ'**, שינצח על תזמורת ירושלים בקונצרט שיוקדש ליצירות אביו

מאת ישראל דליות

המנצח והפסנתרן הנודע מאקסים שוסטאקוביץ', בנו של המלחין הרוסי הגדול דימיטרי שוסטאקוביץ', שמת ב־1975, הגיע לארץ כדי לנצח על התזמורת הסימפונית ירושלים, בקונצרט שיוקדש ליצירות אביו (במסגרת הסדרה למנויים בימים רביעי וחמישי השבוע).

שוסטאקוביץ', בן ה־48, עבר למערב ב־1981, בתום סיבוב הופעות בגרמניה המערבית עם תזמורת הרדיו והטלוויזיה הסובייטית. הוא קיבל מקלט מדיני בארה"ב, יחד עם בנו דימיטרי הנקרא ע"ש הסבא המהולל. מאז השתלב בחיי המוסיקה הבינלאומיים, בין השאר, בסיוע ידידו הצ'לן והמנצח מסטיסלאב רוסטרופוביץ' שעזב את ברה"מ ב־1975. זהו ביקורו השני בארץ, אולם זו הופעתו הראשונה כאורחה של התזמורת הירושלמית. רבים מנגני התזמורת, שהם יוצאי ברה"מ, מכירים אותו אישית ומארגנים לו קבלת פנים נלהבת.

ביוזמת הנגנים ובשיתוף עם המרכז למידע ולהסברה בענייני יהדות ברה"מ יתקיים היום אחה"צ טקס נטיעת חורשה ע"ש דימיטרי שוסטאקוביץ', האב המלחין, בין נווה יעקב לפסגת זאב בהרי ירושלים. הנגן שמעון מלניק, חבר התזמורת שעלה מברה"מ, העומד בראש המארגנים, סיפר שבדרך צנועה זו רוצים המוסיקאים להביע את ההוקרה וההודיה העמוקה למלחין הגאוני, האיש שהיטיב כל כך להבין את גורלם של היהודים, "העז" לגלות עניין ביהדות והביע זאת בגלוי בכמה מיצירותיו: הרביעיות לכלי־קשת מס. 4 ומס. 8, במחזור השירים מתוך השירה היהודית העממית (שירים ביידיש בתרגום רוסי) ומעל לכל בסימפוניה מס. 13 (ב־1962) עם הפרק "באבי יאר" למילים של יבטושנקו.

בטקס הרשמי שאליו הוזמנו נשיא המדינה, שרי הממשלה, האורח מאקסים שוסטאקוביץ' ואישים בחיי התרבות בארץ, ינוגן ע"י הרביעיה הירושלמית החדשה קטע מתוך הרביעיה מס. 8 של שוסטאקוביץ', שניכרות בה נימות יהודיות מובהקות. שמעון מלניק גילה שהנגנים יוצאי רוסיה פנו רשמית לעיריית ירושלים ולמשרד החינוך והתרבות בהצעה לקרוא ע"ש שוסטאקוביץ' רחוב בבירה. ההצעה טרם הועלתה לאישור סופי. לדבריו צריך לזכור ששוסטאקוביץ' אינו רק אחד מגדולי המלחינים של דורנו אלא היה הומאניסט אמיתי וידיד פעיל ונאמן של העם היהודי. האומץ הרב שגילה בהתעניינותו ביהדות ובמוסיקה היהודית הוא תופעה חסרת תקדים בהיסטוריה של המוסיקה הרוסית הסובייטית.

אגב, ישראלי אחר שבא מברה"מ, חוקר המוסיקה פרופ' יואכים בראון מאוניברסיטת בר אילן, ערך ופירסם מחקר על יצירות שוסטאקוביץ' שבהן ניתן להבחין ביסודות של מוסיקה יהודית וכן בדרך שבה שילב נעימות יהודיות מזרח־אירופאיות (משירי־עם ושירים חסידיים ועד ללחני תפילות) בסגנון האישי שלו. תופעה נדירה ו"מפתיעה" גם לנוכח העובדה ששוסטאקוביץ' לא היה יהודי.

בקונצרט הסימפוני שישודר – ב"קול המוסיקה" (ביום חמישי ב־20.30) יבוצעו שלוש מיצירותיו הידועות של המלחין: פתיחה חגיגית לתזמורת; הקונצ'רטו הנפלא לכינור ולתזמורת, שהוקדש לידידו של שוסטאקוביץ' הכנר דוד אויסטראך (שהקליטו בהקלטת בכורה במערב בניצוח יוג'ין אורמאנדי). הסולן יהיה יגאל מתנה, נגן ראשי בתזמורת ירושלים; הסימפוניה החמישית המפורסמת, מיצירות המופת של הרפרטואר הסימפוני, שבולטת בה השפעתו של גוסטאב מאהלר, ששוסטאקוביץ' הביע בגלוי את ההערצה שרחש כלפיו.

טלוויזיה

מחוץ ליער

מאת יגאל משיח

תמונה לא היתה שווה אלף מילים בשבוע שעבר. בבוקר ציירה לנו העתונות הכתובה את מלחמות חרות בטכניקלור פובליציסטי ובלילות, שידור אחר שידור, נכשלה מערכת החדשות בטלוויזיה להביא את תמונת ההתרחשות, ולעיתים בעיקר בתחילת המערכה, נראה היה לי כאילו פוחדים הצלמים להיכנס אל היער ולהתבונן מקרוב. במקום להקליט את התופעה עצמה, מציאות כהווייתה, סיפקה לנו הטלוויזיה ראיונות ופרשנויות כמו בבדיחה ההיא על היועץ שבאו שהחל לספק מידע מיני הוא לא עוסק בדבר עצמו.

בערב שישי חשבתי שסוף סוף, לאחר שבוע של איסוף חומר והכנה תצליח הטלוויזיה לארגן את האנרכיה בכתבה מסודרת ואז ממציאה דווקא סקירת השבוע את הדיווח המרושל של השבוע כולו, קולאז' מצועצע ממראות הפוגרום, כמו תרגיל עריכה על מוטיב הבלבול. אורי גולדשטיין העורך זורקים לנו כמה קלסתרים בלאי שנאה, מוציאים ומכניסים את הגיבורים הראשיים, מקליטים כמה שברי נאומים מפה ומשם ותגרת שוק אחת ומסיימים בזבל על הריצפה. סמל, סמל.

התוהו ובוהו של ועידת חרות לא היה זקוק לחכמולוגיה זו. מספיק היה להתבונן מקרוב בתופעה עצמה. עריכת סחרחרה זו עשתה מהעניין סינמה וסתם מיתנה את האימה, ללא סיבה. הכיסוי השלומיאלי ברוב ערבי השבוע והרגשת הריחוק מהמאורע מדגישים שוב את חסרון התחרות בשידור ואת תלותנו חסרת האונים בחדשות מצולמות ממקור אחד. קשה בהקשר זה לא להרהר בקנאה בעוצמת הכיסוי שזוכים לו הארועים הפוליטיים החשובים בארצות הברית, בעיקר ועידות המפלגה הרפובליקאית והדמוקרטית. וכמו להדגיש את תבוסת הכיסוי הטלוויזיוני מכניסה יד לכתבה, פעם אחר פעם, צילומים דוממים של רגעי אלימות ובלהה מלב האולם, שמשום מה לא היה בטווח מצלמות הטלוויזיה.

לקראת שידור

בלא בולמן

מאת אמיר רותם

גם בולמנאים ותיקים נאלצו להודות שמאז פרש ג'ורג' בולמן ממשרתו הנחותה במשטרה (מסיבות תקציב, מסתבר), לא הצליחו פרקי הסדרה להתעלות כמקודם. הצטרפותה של לוסי מגינטי היוותה פיצוי מה, ומתקן השעונים חובב שייקספיר זה נותר סגיב כשהיה, אך נושאי העיסוק שלו הדרדרו. כל זה לא הפריע לנו לזכור את יום שני לקדשו ונותרנו בוהים גם לנוכח השתטויותיו של רון בן ישי ב"זה הזמן" בציפיה להצצה באפו הכולבוסי ובפאות לחייו האנכרוניסטיות של ידידנו ג'ורג'. כל זה מאחורינו. אין אנו מעלים אפשרות אחרת אלא זו שג'ורג' ולוסי עוד ישובו כדי להעניק טעם לחיינו. בינתיים ניחשף ב־11 השבועות הקרובים לרכש בריטי אחר, שהוא הסינתזה הבוטה ביותר בין סדרות המתח הבריטיות לאמריקאיות... "דמפסי ומייקפיס" יחלו להתנגח מעל מרקיענו הערב. ג'יימס דמפסי (מייקל ברנדון) הוא איש משטרת מנהטן המוצמד ליחידת עילית של הסקוטלנד יארד בלונדון כבן זוגה של הרייט ("הארי") מייקפיס (השחקנית הבריטית גלינים בארבר). יחסי המשיכה־דחייה בין השניים מתובלים בהבדלי הבנאליות שבין מזרח למערב האוקיינוס האטלנטי, משמשים רקע קבוע למאורעות המשתנים הנקרים בדרכם של הצמד.

צופים אדוקים המודעים לאופציה הזדונית, מכירים את הסדרה מהערוץ ההוא, המשמש, ככל הנראה, מודל שאיפה למי שנוהגים לכנות משום מה "קברניטי" הטלוויזיה הישראלית.

כמו שצריך, גם בסדרה זו, לא נפקד מקומו של מפקד קשוח אך אוהב, הלא הוא רב פקד גורדון ספייקינגס (ריי סמית). מייקל ברנדון, שחקן אמריקאי בן 39, עורך כאן הופעת אורח בסדרת טלוויזיה. קודם לכן השתתף בסרטי קולנוע כמו "עשירות ומפורסמות", "חילופי עונות" ועוד. גלינים בארבר (28) השתתפה בסרטים "הליידי המרשעת", "כלבם של בני באסקרוויל" ואחרים. גם עבורה זוהי סדרת הטלוויזיה הראשונה.

הפרק הראשון הוא באורך כפול והצלנו יחולק לשני חלקים. עכשיו, במקום פרקים משומשים של "קאגני", אפשר יהיה למלא משבצות שידור בפרקים ישנים על "בולמן". בבקשה.

יוצאים לאור

מאת מירי פז

אלו שמים נמוכים יותר?

ולאדימיר נאבוקוב: "לוליטה". מאנגלית ואחרית דבר: דבורה שטיינהרדט. הספריה. 352 עמ'.

לפני יותר כ־30 שנה כשראה אור, נחשב "לוליטה" לספר נועז במיוחד שזימתו ורשעותו מסוכנות כדי כך, שגם מי שהעלהו על נס כיצירת אמנות, הזהירו הזהר היטב מפני דמות גיבורו הומברט־הומברט. "מזוע... מאוס... דוגמה מבהיקה של צרעת מוסרית, תערובת של דורסנות וליצנות... הוא לא־נורמאלי. הוא איננו ג'נטלמן"..., כתב הדוקטור לפילוסופיה ג'ון ריי הבן באוגוסט 1955 ואף התריע על הלקח הכללי "האורב לנו בדיוקן האישי הנוקב הלזה: הילדה המשולחת, האם האגואיסטית, המטורף המלהט – אלה אינם רק דמויות תוססות... הם מזהירים מפני מגמות מסוכנות; הם מורים על כוחות־רוע רבי־עוצמה. "לוליטה" מן הדין שידרבן את כולנו – הורים, עובדים סוציאליים, מחנכים – להתמסר במשנה שקידה וחזון למשימת חינוכו של דור טוב יותר בעולם בטוח יותר".

לא שהעולם כיום "בטוח יותר", אך הוא יתקשה לקרוא במעלליו של אותו "הפכפך פרוחי" ה.ה. מתוך אותה גישה של צדקנות נכמרת ל"השפעה המוסרית שחייבת להיות לספר על הקורא הרציני".

"לוליטה" נקרא כיום כמהתלה ספרותית מבריקה בחלקה, מייגעת לעיתים בעושר היקשיה הספרותיים: פארודיה עילאית על הספרות עצמה, מטאפורה מיושנת במקצת על אירופה הישנה, "המתורבתת" והמנוונת להחליא לעומת אמריקה שהיא כאותה הזיה שרקם גיבורנו ה.ה. על לו הנכספת שלו "הפכפכת, רגזנית, עליזה, שלומיאלית, חיננית בכל החן המצמק של שנות התת־עשרה הסחיות שלה, חשוקה עד קצווי הכאב"... אמריקה של ירחוני הבלים, פזמונים אוויליים ומחזמרים מתקתקים שאפילו השמש בה "נמוכה, אפופת אדי־פלאטינה" והיופי הוא ללא־תכלית לעומת אירופה, מסדרונית כבודה של אמנויות והיסטוריה וספרים הרבה. לוליטה או אמריקה הן חלום נבגד לבן מרכז־אירופה זה "החלום אשר טיפחתי... נגלה עכשיו בתמציתו המהותית: שחיתות עקרה ואנוכית".

אכן, עימות נוגע ללב בין המורשת האירופית הנכבדה ובין אמריקה של פופקורן ושבועוני קולנוע. שני עולמות שלא יצליחו לשרוד יחדיו, ונאבוקוב־הומברט מסיים את הרומאן שלו בהגיגים "על ראמים ומלאכים, על סוד פיגמנטים עתיקים, וסונטים נבואיים, מקלט האמנות. וזהו האלמוות היחיד שבו מותר לנו להיות בכפיפה אחת".

אלא שתמצית החלום שטיפח ה.ה. על לוליטה / אמריקה – "שחיתות עקרה ואנוכית" – יש בה, כמובן, ממהותו של העולם, כי מה יותר מושחת, עקר ואנוכי מהזיותיו של ה.ה. על אותה סייחות בוסר שלומיאלית, הזיות המפולשות. בהיקשים ספרותיים עשירים כל כך עד שאין הוא מסתפק אלא באיזכור יותר מ־100 (!) סופרים והכל מלוטש ושנון עד לורא כי ה.ה. הוא איש אנין עד למאוד ושונא גסות גלויה אלא אם זו מוגשת לו בעטיפה רכה, חפונה בסלסלי מלים יפות. השאלה היא אלו שמים נמוכים יותר – שמי אירופה המנוונת מיתר־תרבות או שמי אמריקה המנוונת מהעדרה.

אורח יוצא דופן ניצח בשבוע שעבר על תזמורת הנוער של עיריית טבריה. זהו ברנרד רובינשטיין, מנצחה היהודי של התזמורת הפילהרמונית של אוקלהומה. רובינשטיין שוהה בארץ כאורח התזמורת הפילהרמונית עליה הוא מנצח במספר הופעות אורח. הוא ניצל הפוגה בחזרות עם הפילהרמונית כדי להיענות להזמנת עיריית טבריה ולבוא לבחון מקרוב את נגינת הצעירים של תזמורת הנוער של טבריה. גילם הממוצע של נגני התזמורת הוא 15 ורבים מהם באים ממשפחות מרובות ילדים. רובינשטיין ניאות להדריך את התזמורת הטבריינית באחת מחזרותיה בשבוע שעבר ולאחר מכן העיד, כי יש בה נגנים מוכשרים שעתידם לפניהם. הוא ניאות גם לבדוק אפשרות אירוחם של כמה מהנגנים לתקופת השתלמות קצרה יחד עם תזמורתו בארה"ב.

כתב: שמעון וייס; צילם: ליאון מינסטר.

שיפורים באולמות החדשים ע"ש קראון

מאת ישראל דליות

חנוכת האולמות החדשים, ע"ש רבקה והנרי קראון בתיאטרון ירושלים, בתחילת פברואר, היתה "טבילת אש" עוד בטרם הושלמו סופית – נמסר בסיור שהתקיים במבנה "הכמעט גמור" לפני ימים מספר. לאחר האירועים החגיגיים והנסיון שנרכש הוסקו מסקנות מקצועיות כדי לשפר ולתקן. נאמר לנו שהאקוסטיקה המשובחת של האולם הסימפוני, תודגש במלואה במהלך פסטיבל ישראל הקרוב כאשר ייערכו שם ברציפות קונצרטים ומופעים מוסיקליים מגוונים.

נקדימון רוגל, האחראי לפיתוח ברשות השידור, הסביר שהשיפור האקוסטי נעשה בשיתוף עם התזמורת, בחזרות ובנוכחות קהל וגם במופעים של להקות נגינה וזמר. התזמורת הסימפונית ירושלים, שהאולם הוא משכנה הקבוע, צריכה להתרגל בהדרגה ל"צליל החדש" שלה עצמה. התנאים האקוסטיים באולם החדש הותאמו במיוחד למוסיקה והם שונים מאלה שבאולם "הישן", בתיאטרון ירושלים, הנועד גם להצגות. במהלך הסיור נתבשרנו שהדלתות המרעישות, באולם עצמו, שעליהן התלוננו בכתבתנו ב"דבר" ב־17.2 תוחלפנה בימים הקרובים. האדריכל מיכאל נדלר סיפר שהמבנה תוכנן ונבנה עם פואיה פתוח: מבקרים, גם בלי כרטיסים, יכולים להיכנס מאחת משתי הכניסות הראשיות ולסייר להנאתם באכסדראות, במעברים ובמסדרונות. אידיאלי, לדבריו, לפסטיבלים ולאירועים חגיגיים עם כמה מופעים המתקיימים בו בזמן. ברחבה שלפני הכניסה החדשה, שהותאמה לנוף ולאווירה הירושלמית, יינטעו בקרוב עצי ג'קרנדה מצילים וייקבעו מושבים כמו ב"טיילת". מסתבר, בינתיים, שגם האודיטוריום, שצורתו משושה והמכיל 450 מושבים, שנועד לניסויים בתיאטרון ובמחול, מתאים למעשה למופעים מוסיקליים: קונצרטים קאמריים ושירת מקהלות. מהנדס הקול אברהם גת, האחראי לאולפן ולחדר פיקוח המרווחים והמשוכללים (להקלטות ולצילומים לרדיו ולטלוויזיה) מסר שהחל מאוקטובר השנה יבוצעו באולם הקונצרטים הקלטות לתקליטים דיגיטאליים עם תזמורת ירושלים.

יהודה פיקלר, מנהל התזמורת, גילה שנחתם חוזה עם חברת התקליטים הבריטית "צ'אנדוס" (המתמחה במוסיקה קלאסית) להקלטת מבחר יצירות סימפוניות להפצה בינלאומית עם המנצח ג'יימס ג'ודד, הידוע בבריטניה ובסקנדינביה.

נטושים במדבר נמל יפו

תיאטרון

מאת חוה נובק

תיאטרון בית ליסין בנמל יפו: "נטושים" מאת הילל מיטלפונקט ובבימויו; עיצוב במה והלבשות איתן לוי; תאורה ג'ודי קופרמן; הלחנה וניהול מוסיקלי יוסי מר־חיים; כוריאוגרפיה דניאלה מיכאלי.

יוני הישראלי ועלי המצרי נטשו אי־שם, באמצע חולות מדבר סיני, סמוך להפסקת האש במלחמת יום הכיפורים: אותנו, הצופים, נטשו לאנחתנו באמצע האנגר שבנמל יפו, במדבר שומם של חולות וספסלי עץ לא נוחים במיוחד, מנסים לדלות את המשמעויות של הצגת הילל מיטלפונקט, ומרוב משמעויות אלה, קשה לנו לראות את העיקר.

הסיטואציה מוכרת – שני חיילים משני מחנות עוינים, מתקרבים זה לזה בכפור הלילי של המדבר. הם שמחים על שהמלחמה נגמרה, שומרים על גוויה לא מזוהה, שאיש לא ידע לאיזה מחנה הוא שייך, ותוך כדי כך פוקדים אותם חזיונות חייהם, עברם, תקוותיהם, משפחותיהם. אל ריצפת האנגר שבנמל, הובא ים של חולות, מדרגות אבן בצד אחד, ובצד השני שכנגד קצה של כביש הנגמר כאן, לא ידוע מאין בא ולאן הוא מוביל. באמצע התקוות, והחלפת שמיכות ועגבניות, מופיע הליקופטר מיסתורי, מפגיז ומחייה את המת, ומעתה הם שלושה, שגורלם קשור בצרור אחד. המת הוא מה שהשניים היו לפניו ומה שיהיו אחריו. הם תועים במדבר, סביב סביב, עם צלליות חייהם שמעבר לחולות, מחפשים דרכם ומוצאים אותה – אל האבדון. את הסיטואציה הבסיסית אפשר להבין – את ההתרחשויות הסוריאליסטיות – רק לנחש. ברגע מסויים אתה שואל את עצמך, מה בעצם, רוצים ממך? גודש של אביזרים מסתובבים על הבמה, ערב רב של דמויות – אבא של יוני המנסה להפוך את המדבר למקוד רוחות, אבא של עלי הבא לספר שליוסוף אין נעליים וגם לשאר בני המשפחה אין שלום, מין אמא קוראז' אלקטרונית, עיוורת ומצמצמת מרוב נורות חשמל מורכבות על עגלתה, מביאה זונה לחיילים האבודים. ונשותיהם מן העבר פוקדות אותם, ויש גם מסך קולנוע עם צליל ערבי וכתובות בעברית, שלבסוף עלי מטפס עליו. באנגר מהדהדים קולות חזקים מאוד – כי כאן, כמו במדבר, יש לצרוח כדי שיבינו אותך, וגם כך אין זה מובטח. לכל מרכיב דוחסים משמעויות על גבי משמעויות והתוצאה – כבלול אחד גדול, הנמשך שעה וחצי בלי הפסקה, והגב כואב לך, ואת הרגליים אי אפשר לסדר בנוחות והמתרחש לנגד עיניך אינו מרתק עד כדי כך שתוכל להיסחף עם ההצגה ולשכוח מהמצוקה הפיסית שהמקום כופה עליך. לאמיתו של דבר, החזיון הזה כלל אינו מרתק, ומה שרוצה מיטלפונקט לומר הבנת מהרגעים הראשונים של ההצגה, והיתר כבר מיותר. אין כאן מחזה, יש רק קרעים־קרעים של תמונות סוריאליסטיות ואלגוריות שאינן מתאחות למעשה תיאטרוני אחד מגובש. השחקנים עושים כמיטב יכולתם – ששי סעד בתפקיד יוני הישראלי המיואש וחיים חובה ברמות עלי המצרי הלא פחות מיואש: דליק ווליניץ עושה שמיניות באויר בגילום כמה דמויות ובאחדות מהן אף מצליח לגעת משהו: יוסי קאנץ המתרוצץ בתלבושת סתנת, כאביו הפעלתן של יוני, שהכל חשוב לו יותר מאשר גורל בנו. מינה בולין שדמות סרסורת הזונה שלה מנצלת היטב את נתוני הקול שלה; מנחם עיני המת־החי מצטיין בחלק התנועתי של תפקידו. משתדלים, מאוד משתדלים כאן אך מה לעשות, כל זה לא עוזר הרבה להצגה שבסופו של דבר, על אף הכוונות הטובות, אינה אלא מייגעת.

בולים

בול ליהודי שהניף הדגל האדום על הרייכסטאג

מאת אריה לינדנבאום

שמו של אפרים בוריסינוב ידוע מאז שרותו בצבא האדום במלחמת העולם השניה כזה שהניף את הדגל האדום על תורן הרייכסטאג בברלין, בעת הכניעה, במאי 1945. אפרים בוריסינוב, הוא יהודי־סובייטי שעלה לישראל לפני כמספר שנים וחי בצפון הארץ. איני יודע אם הוא אספן בולי־דואר ואם הוא יודע שתמונתו ההיסטורית מופיעה על־גבי בולים המנציחים את הניצחון של בנות הברית וכניעת הגרמנים במלחמת העולם השניה, אבל התצלום ההיסטורי, המראה את בוריסינוב מניף את דגל ברית־המועצות על־גבי התורן של הרייכסטאג הגרמני בברלין, הופיע מספר פעמים בבולי דואר ועתה בפעם נוספת על־גבי בולי קונגו העממית ומלגש. (אשתקד הופיע בול כזה בברה"מ).

התצלום של הנפת הדגל נעשה בשעתו על־ידי צלם סובייטי ומאז כל מי שמנציח את הניצחון על הנאצים מוצא עניין להדפיס גם הנפת הדגל האדום על הרייכסטאג. כמעט ברור שהתעתיקים הרבים שנעשו לפי התצלום ההיסטורי אינם עוד אותנטיים, אבל הם מתיימרים להציג את המעמד של הנפת הדגל האדום בעת כיבוש ברלין וכניעת הרייכסטאג וכיוון שהתכונה מיוחדת לבוריסינוב, נוטים אספני "יודאיקה" לכלול את הבולים באוספיהם.

מלכה חדשה בג'רסי

מלכת בריטניה, אליזבת השניה תהיה בת 60 ב־21 באפריל 1986. המאורע יצויין בהרבה בולי דואר חדשים עם דיוקן

המלכה. דואר ג'רסי פירסם את תצלום הבול הברשים שהוקדש למלכה לפי תצלומו של הצלם המלכותי הנודע – קארש. הבול בערך נקוב של 1 לירה שטרלינג ומראה את המלכה ישובה.

הכפיר – באקוודור

לא בדקתי אם מציאותם של "כפירים" ישראלים באקוודור היא גלויה או חסויה, על כל פנים אקוודור הפיצה זה יוחה בול זיכ[illegible], הכפיר C 2, ליובל ה־65 לחיל האוויר שלה.

מבחינת אספני יודאיקה זהו בול עם יצירה יהודית ובתוך שכזה מקומו באוסף "יודאיקה".

מסגד אל ג'אזר – בבול ישראלי

בול זיכרון ישראלי חדש הוקדש לחג איד אל פיטר המוסלמי המסמל את הפסקת הצום של חודש ראמאדן. הבול, פרי מכחולו של אסף ברג מירושלים, מראה את מסגד אל ג'אזר בעכו. חזית המסגד, הכיפה הגדולה וצריח המואזין נראים בבול ואילו בשובל נושא: "חג הפסקת הצום" בעברית וערבית ולטינית. משום מה הודפס שם החג "איד אל פיטר" באותיות לטיניות בעוד שבעברית כתוב משמעותו של החג: "חג הפסקת הצום" (?). ערכו הנקוב של הבול – 30 אגורות והוא יופיע בחודש מאי.

מסגד "אל ג'אזר", הגדול והיפה שבמסגדים העותומניים בארץ, תוכנן ונבנה בשנת 1781 בפיקוחו האישי של מושל מחוז צידון ג'אזר פאשה, שעשה את עכו לעיר בירתו. כמקובל בתורכיה באותה תקופה, יוצר חללו של אולם התפילה מעין קוביה שכיפה עגולה משתפלת ויורדת ממנו. בתוך המסגד פרושה עזרת הנשים בגלריה, מוגנת סביב שלושה קירות, בעוד שהקיר הרביעי, הפונה לדרום מציין את כיוון התפילה ושמור לעסידים. סמוך לאולם התפילה חדר הקבורה של אחמד אל ג'אזר ובנו סולימאן. ברכת־טהרה מגולפת בשיש בנויה במרכז החצר בתוך ביתן מקורה. ביתן בעל סיגנון דומה ובו ברז מים לעוברים ושבים ברחוב בנוי בצמוד לקיר החיצוני של החצר. יופיו וייחודו של המסגד נובעים מן העושר של עיטוריו.

כל המשפחה המלכותית

לתערוכת בולים שהיתה לא מזמן בבריטניה הודפסה דפית־זיכרון מיוחדת ללא שימוש דוארי, אבל נמכרה כדפית מזכרת לאספנים. בדפית תעתיק שני בולים – של איי שלמה (המלכה האם וצ'רצ'יל) ושל איי פוקלאנד – כל משפחת הוד מעלתה אליזבת השניה.

BRITISH PHILATELIC EXHIBITION

The Life and Times of Her Majesty Queen Elizabeth the Queen Mother
Designed by Clive Abbott on behalf of the Crown Agents Stamp Bureau
Printed at The House of Questa